

STUDIJE PO EVROPSKIM STANDARDIMA
Univerzitet u Beogradu - Arhitektonski fakultet 2006

Education and Culture

Tempus

Publikacija je finansirana sredstvima Evropske Komisije. Za publikovane stavove Evropska Komisija nije odgovorna, već je sva odgovornost na autorima publikacije.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication /communication/ reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

I m p r e s s u m

STUDIJE PO EVROPSKIM STANDARDIMA

Izdavač

Univerzitet u Beogradu – Arhitektonski fakultet

Redakcija i tekstovi

Prof. dipl. ing. Vladimir Nikolić, RWTH Aachen, Fakultät fuer Architektur

Doc. mr dipl. ing. Marko Savić, Univerzitet u Beogradu, Arhitektonski fakultet

Prof. dipl. ing. Mihailo Timotijević, Univerzitet u Beogradu, Arhitektonski fakultet

Layout

dipl. ing. Tatjana Stratimirović

Saradnici

dipl. ing. Zoran Abadić, fotografija

dipl. fil. Ružica Pavlić, biografije

Nenad Lužanin, saradnik na tehničkoj pripremi

S a d r Ź a j

8 Predgovori

O FAKULTETU

13 Istorija

14 Tradicija

19 Reforma studija / projekat TEMPUS

20 Kontekst - Međunarodna saradnja

STUDIJE ARHITEKTURE

29 Sistem studija

30 Titule i javne isprave

34 Struktura studija

36 Osnovne akademske studije /BA/

40 Diplomске akademske studije /MA/

48 Didaktika i metodika nastave

54 Režim studija

64 Obezbeđivanje i unapređenje kvaliteta

KATALOG MODULA

71 Osnovne akademske studije /BA/

139 Diplomске akademske studije /MA/

RESURSI

179 Organizacija rada na fakultetu

181 Radni prostor

185 Studentska služba

187 Usluge

189 Nastavnici

223 Vodič za studente

231 Appendix

243 Index

Četiri godine smo se zajedno borili, da uvedemo savremeno, kvalitetno obrazovanje mladih arhitekata i urbanista. Na počeku projekta zatekli smo zastarele i zbog pogrešno shvaćene i prihvaćene tradicije tehničko-teoretskim sadržajima prenatrpane studije, koje su sa više od 60 usmenih i pismenih provera znanja sistematično sprečavale slobodan razvoj studenata u okviru akademskog univerzitetskog obrazovanja.

Regrutacija nastavnika, kadrova iz sopstvenih redova /od studenta do redovnog profesora/, sprečavala je spoljašnje uticaje i podržavala u svim mogućim varijacijama postojeće stanje, bez mogućnosti da se postavi pitanje smisla takvog stanja. Hrabro smo se sa malim brojem istomišljenika, izborili za reformu nastave koja ima šanse da se dokaže u internacionalnom okruženju. Rezultat su Bachelor /osnovne akademske studije/ i Master /diplomske akademske studije/ na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu.

Počevši od zimskog semestra 2005/06 mladi studenti su u Beogradu dobili mogućnost da pohađaju *raščićene, prema budućnosti orijentisane studije* i da se time uspešno pripreme za svoju buduću praksu, kao arhitekate i urbanisti – kako u zemlji tako i u inostranstvu. Danas su to studije koje slede principie Bolonjskog procesa, sa novim sadržajima i kvalitetima, i koje u svojoj suštini podržavaju razvoj kreativnosti i inteligencije studenata.

Zahvaljujem se srpskim saradnicima za reformu: Mihailu Timotijeviću, Marku Saviću, Vladimiru Milenkoviću, Ivanu Kucini, Zoranu Lazoviću, Vladanu Đokiću, Kseniji Lalović, Ljiljani Rupi, i drugima, kao i partneru iz Evropske Zajednice Vedranu Mimici, i mojim saradnicima Relji Arnautoviću i gospodji Renate Esser.

Želim studentima u Beogradu puno uspeha. Želim nastavnicima u Beogradu puno radosti u nastavi. Želim administraciji fakulteta, i pogotovo novom dekanu, izdržljivost pri sprovođenju reformisane nastave, a budućim dekanima upućujem molbu da i dalje razvijaju i unapređuju studije.

Potpisivanje Bolonjske deklaracije, 19. juna 1999. godine, nije se našlo ni na sporednim stranama informativnih glasila koja su, desetak dana ranije, izvestila da je obustavljeno NATO bombardovanje Srbije. Desetogodišnja agonija marginalizovane i izolovane, ne retko i ponižene akademske zajednice, završila se oktobarskim promenama 2000. Nekoliko meseci nakon toga, započeli su prvi međunarodni kontakti, sa ciljem da se univerzitetskoj zajednici, podstakne nada u budućnost.

Program TEMPUS bio je jedan od prvih međunarodnih programa koji su za cilj imali uključivanje univerziteta u Srbiji u Evropski prostor visokog obrazovanja /EHEA/. Koncept direktne saradnje sa univerzitetima iz EU, trebalo je da doprinese obnavljanju međunarodnih kontakata, aktiviranju intelektualnih potencijala, i punom uključivanju Srbije u EHEA.

Ova monografija predstavlja rezultate projekta TEMPUS JEP 17038–2002, realizovanog sa ciljem da se na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu uvedu savremeni i evropski priznati studijski programi, usklađeni sa principima Bolonjskog procesa. Metodologija realizacije zasnila se na istraživanju, objektivnom i subjektivnom posmatranju, učenju, adaptiranju, disciplinovanju, kritikovanju, ... ali do rezultata nije bilo moguće stići bez strpljenja i dobre volje. Ritam sprovođenja menjao se tokom tri godine, ali je sve vreme bio gotovo iscrpljujući za oko 50 nastavnika iz Beograda koji su u manjoj ili većoj meri bili uključeni u realizaciju projekta. Hipoteze iz aplikacije delimično su potvrđene, ciljevi u najvećoj meri ostvareni, a u bliskoj budućnosti će se pokazati koliko su sva dostignuća ovog projekta održiva. Svi prilozi imaju zajednički cilj da pomognu u razumevanju i implementaciji dostignutih rezultata.

Kao jedan od koordinatora projekta, urednika i autora tekstova, zahvaljujem se svima koji su pomagali na njihovoj pomoći, a onima koji su se borili protiv promena na kritikama koje su doprinele da rezultati budu bolji

0 FAKULTETU

ISTORIJA ARHITEKTONSKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U BEOGRADU

- 1844** Premeštanjem Liceja u Beograd, reformisana i njegova nastava, u okviru koje je, na Filozofskom odeljenju uveden i predmet Građanska arhitektura.
- 1846** Ukazom Kneza Aleksandra Karađorđevića, osnovana je Inđžinirska škola, u okviru čije nastave se, među pet predmeta, nalazi i arhitektura.
- 1863** Licej prerasta u Veliku školu, u okviru koje se osniva i Tehnički fakultet.
- 1889** Tehnički fakultet se izdvaja iz opšte zajednice Velike škole kao posebna celina, a 1897. godine dobija zaseban Arhitektonski odsek.
- 1905** Prerastanjem Velike škole u Univerzitet u Beogradu, Tehnički fakultet, sa svojim Arhitektonskim odsekom, postaje jedan od pet članova Univerziteta.
- 1948** Uredbom Vlade Narodne Republike Srbije, osnovan je Arhitektonski fakultet, kao jedan od nezavisnih fakulteta Tehničke velike škole, dotadašnjeg Tehničkog fakulteta.
- 1954** Svi fakulteti Tehničke velike škole priključeni su Univerzitetu u Beogradu.

TRADICIJA

XIX vek

Nakon II srpskog ustanka Knez Miloš započinje okupljanje obrazovanih ljudi radi razvijanja i "evropeiziranja" društva i obrazovanja u Srbiji. U tom cilju u Srbiju dolazi veći broj stručnjaka iz inostranstva kao i Srba koji su škole završili van Srbije. Među onima koji donose novi duh u arhitekturi i arhitektonskom obrazovanju su Franc Janke, Čeh Jan Nevola /projektant Kapetan Mišinog zdanja/, Filip Hristović i Emilijan Josimović /školovao se na Politehnici u Beču/. Sa njima u Srbiju dolazi i duh akademizma, klasicizma i eklektike. Drugom polovinom XIX veka prvi državni pitomci šalju se u inostranstvo na školovanje. Među njima su Kosta Šrepalović, Dragutin Milutinović i Mihajlo Valtrović /završio Arhitektonski fakultet u Karlsruhu/. Valtrović po svom povratku u Srbiju postaje jedan od najaktivnijih nastavnika arhitekture na Tehničkom fakultetu. Među njegovim studentima ističu se Andra Stevanović /studije arhitekture na Politehnici u Berlinu/, Milan Kapetanović /studije arhitekture u Minhenu/, Milorad Ruvidić /studije arhitekture na Politehnici u Berlinu/ i Nikola Nestorović /studije arhitekture na Politehnici u Berlinu, Pruski državni ispit/. Tokom poslednje decenije XIX veka oni bivaju promovisani za profesore, i tokom celokupnog životnog veka, usavršavajući se i u inostranstvu, a delajući u Srbiji, ostavljaju značajan trag u arhitektonskom obrazovanju.

između dva rata

Nakon I svetskog rata u nastavu se uključuje i određeni broj Rusa, emigranata, prvenstveno na opštim tehničkim predmetima. Početkom 20-tih godina prošlog veka, na fakultet se, kao asistenti, a zatim profesori, primaju prvi u Srbiji obrazovani arhitekti među kojima ima i onih "zaraženih" duhom modernizma. Imena koja su obeležila istoriju Arhitektonskog odseka i istoriju srpske arhitekture svakako su Aleksandar Deroko, Milan Zloković /specijalizacija na *Ecole des Beaux Arts*, Pariz/, Petar i Branko Krstić, Branislav Kojić /*Ecole Centrale des Arts et Manufactures*, Pariz/, Dimitrije Leko /studije arhitekture na Politehnici u Karlsruheu/, Đurđe Bošković... Dvojici profesora Arhitektonskog odseka povereno je 1925. godine projektovanje nove zgrade Tehničkog fakulteta. Nikola Nestorović i Branko Tanazević autori su objekta u kome se fakultet i danas nalazi. Kamen temeljac postavljen je 1926, a prva predavanja počela su školske 1931/32.

posleratni period

1948. godine, nastavu nose predratni nastavnici. U prvoj novoizabranoj grupi profesora istaknuto mesto zauzimaju Nikola Dobrović /studije arhitekture u Pragu/, Mate Bajlon, Branko Maksimović /doktorirao na Univerzitetu u Ljubljani/, Stanko Kliska /studije arhitekture u Beču i Zagrebu/... U ovom periodu nastupaju i korenite promene u metodologiji obrazovanja i nastavnim programima. Vidna je suštinska orijentacija ka savremenom arhitektonskom stvaralaštvu. Ubrzo se dužina studiranja povećava na 5 godina, pri čemu je poslednji semestar namenjen izradi diplomskog rada.

'50

Vidan pomak ka reorganizaciji kurikuluma učinjen je 1956. godine. "Ovim planom uvodi se u nastavu jedna krupna organizaciona i metodska novina. Prelazi se na sistem ateljea, u kome studenti, pod okriljem jednog profesora, šefa ateljea i njegovih saradnika, razvijaju svoje projektantske sposobnosti". Trajanje studija skraćuje se na 4 godine.

'60

Stepenovanje studija uvodi se 1963. godine, pri čemu prvi /opšti/ stepen traje 4 semestra /plus završni semestar za one koji završavaju školovanje/, dok drugi stepen /takođe 4 semestra/ omogućava usmerenu nastavu na projektantskom ili konstruktorskom odseku. Prvi put se uvode i poslediplomske studije u trajanju od 2-4 semestra. Međutim, ubrzo je ustanovljeno da na tržištu rada ne postoji potreba za stručnjacima sa završenim prvim stepenom, pa se već 1966. studije vraćaju u jednoobrazni homogeni ciklus.

'70

"Nova škola", promovisana 1970. godine predstavljala je koncept optimizovane, intenzivne nastave u trimestralnom sistemu, zasnovan na neposrednom kontinualnom odnosu studenata i nastavnika. Teme su se bazirale na odnosu arhitekture i životne sredine. Studije su četvorogodišnje, pri čemu su prve dve godine bile opšte, a naredne dve sa mogućnošću izbora između dva usmerenja. Insistiralo se na stalnim radnim mestima za svakog studenta, koja su im bila na raspolaganju i van neposredne nastave. "Nova škola" trajala je nekoliko godina /od školske 1971/72 do školske 1974/75/. Previše liberalan za tadašnji obrazovni sistem i društveno-političku situaciju, ovaj način studiranja nije izdržao sud vremena. >>

>> Nakon toga, novi nastavni plan preuzima delimično elemente iskustva prethodnog kurikulumu. Organizacijom Tematskih područja nastave, hijerarhijom nastavnih oblasti i dodavanjem još jednog usmerenja, teži se očuvanju optimalne nastave bez preteranog opterećivanja studenata. Sistem bodovanja omogućio je intenzivno studiranje uz posvećivanje težišnoj materiji – projektima. Na 3. i 4. godini obnovljen je sistem nastave u ateljeu /Kompleksni zadatak/.

' 8 0

1987. godine studije su produžene na pet godina /uključujući i diplomski rad/. Ateljejska nastava /studio/ spustila se i na 2. godinu studija. Zamisao je bila u uvođenju sinteznog postupka /Sintezni projekat/, koji je podrazumevao uključivanje nastavnika sa urbanizma i konstrukcija u rad u studiju. Na 4. i 5. godini uvedene su grupe izbornih predmeta koje su predstavljale platformu za realizaciju uže specijalizovane nastave, na desetak aktivnih programa. U skladu sa novim Zakonom o univerzitetu, pooštreni su uslovi studiranja.

' 9 0

Ovakav način studiranja i sadržaj kurikulumu prepoznati su u određenom broju arhitektonskih škola u Evropi kao kvalitetne i progresivne arhitektonske studije. Sklapa se ugovor sa pariskom školom *Paris La Defence*, sa tendencijom uvođenja sistema uzajamnog prepoznavanja diploma. Fakulteti razmenjuju studente, nastavnike, članove diplomskih komisija, izrađuju se unakrsni projektni zadatci u studiju. Međutim, uvođenjem sankcija, ova saradnja se prekida, a Arhitektonski fakultet zapada u potpunu međunarodnu izolaciju koja traje gotovo punu deceniju, do oktobarskih događaja 2000-te godine.

REFORMA STUDIJA / PROJEKAT TEMPUS

2003. Evropska komisija prihvatila je aplikaciju međunarodnog projekta iz programa TEMPUS /Trans-European Mobility Scheme for University Studies/, pod nazivom "Reforma nastavnog plana Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Beogradu".

Po propozicijama programa, /koji je započet od strane Evropske unije 1990. godine sa ciljem unapređenja univerzitetskog obrazovanja u zemljama istočne i jugoistočne Evrope/, formiran je međunarodni konzorcijum koji se sastojao od:

1. RWTH /Tehnička visoka škola/ Aachen, Nemačka, Arhitektonski fakultet /rukovodilac projekta prof.dipl.ing. Vladimir Lalo Nikolić, koordinator dipl. ing. ETH Relja Arnautović/
2. Berlage Institute, Rotterdam, Holandija /prof. dipl. ing. Vedran Mimica/
3. Ministarstvo kulture i komunikacija Republike Francuske /Jeanne France Rouan/
4. Univerzitet u Beogradu, Arhitektonski fakultet /dekani prof. dr Zoran Nikezić, prof. Mihailo Timotijević, koordinator doc. mr Marko Savić, prodekan za nastavu/

Projekat JEP /Joint European Project/ 17038 – 2002 /RESAB/ za reformu nastavnog plana Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Beogradu postavljen je sa sledećim ciljevima:

1. razvoj koordiniranog, modularnog i dvostepenog Studijskog plana i programa /Bachelor i Master/ uz poštovanje Bolonjske deklaracije, povelje UIA-UNESCO i specifičnosti partnerske države i partnerske institucije /Srbija, Arhitektonski fakultet u Beogradu/
2. podsticanje međunarodne saradnje, akademske mobilnosti nastavnika i studenata
3. nabavka računarske i multimedijalne tehnike kao sredstava unapređenja nastave, kao i aktualizacija postojećih fondova knjiga u okviru biblioteke Fakulteta

Realizacija projekta započela je septembra 2003. godine, a završava se u decembru 2006.

Rezultati i uspeh ovog projekta su prikazani sadržajem ove publikacije. Grupa rukovodilaca ovog projekta žele svim studentima budućih generacija da se kroz reformisane studije lakše i kvalifikovanije integrišu u Evropski prostor visokog obrazovanja /European Higher Education Area/, kao i arhitektonsku praksu na teritoriji čitave Evrope.

K O N T E K S T - M E Đ U N A R O D N A S A R A D N J A

Prvi koraci načinjeni su gostovanjem profesora Einar Dahle-a sa AHO Oslo, i Vladimira Nikolića sa RWTH Aachen početkom 2001. Tom prilikom dogovorena je organizacija međunarodne studentske radionice "Trip in / Trip out" u saradnji fakulteta iz Beograda i Osla. Radionica je održana u dve sesije, tokom 2001, u Beogradu i Oslu.

Inicirana je saradnja sa fondacijom "Romualdo Del Bianco" /Firenza/, koja je tokom 2001. i narednih godina rezultirala učešćem većeg broja studenata i nastavnika Arhitektonskog fakulteta na godišnjim radionicama posvećenim očuvanju arhitektonskog nasleđa Mediterana.

Tokom 2002. godine, u organizaciji prof. Vladimira Nikolića, nekoliko naših studenata učestvovalo je na radionici u Cottbusu u Nemačkoj, sa temom revitalizacije devastiranih površinskih ugljenokopa.

Početkom 2002. godine nekoliko bivših studenata Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Beogradu iniciralo je proces priznavanja diplome AF na teritoriji Republike Francuske. Uprava Fakulteta podnela je zvaničnu inicijativu za akreditaciju, na osnovu koje je u Beogradu boravio stručni tim akreditacione komisije Ministarstva kulture i komunikacija Republike Francuske. Rešenje o priznavanju diplome beogradskog fakulteta objavljeno je 6. 07. 2002. u Službenom listu Francuske. Tokom istog perioda, intenzivirana je i saradnja Kabineta za likovno obrazovanje, odnosno Radionice 301 sa Britanskim Savetom /British Council/. >>

>> Arhitektonski fakultet postao je 2003. godine član Evropske asocijacije za arhitektonsku edukaciju /European Association for Architectural Education – EAAE/, organizacije koja okuplja oko 100 arhitektonskih škola iz preko 20 zemalja Evrope. Od jeseni 2003. do danas, predstavnici Fakulteta svake godine su učestvovali na redovnim konferencijama EAAE – ENHSA /European Network of Heads of Schools of Architecture/, tematske mreže pod pokroviteljstvom Socrates Erasmus programa EC. U okviru aktivnosti koje su predstavljale težište dosadašnje tri konferencije, Arhitektonski fakultet iz Beograda prezentirao je procese reforme koji su u toku, i razmenio iskustva o savremenim tendencijama razvoja visokoškolske nastave i organizacije rada arhitektonskih fakulteta u Evropi.

U maju 2005. godine započeta je realizacija jednogodišnjeg projekta TEMPUS SCM u organizaciji Arhitektonskog fakulteta u Skoplju, u čijoj realizaciji su učestvovali fakulteti iz Skoplja, Beograda, Sarajeva, Tirane, Niša, Novog Sada, Banjaluke, Soluna i Antverpena. U okviru ovog projekta, u jesen 2005. godine u Beogradu je održana Konferencija o nastavi iz oblasti arhitektonskog i urbanističkog projektovanja. Uz gostovanje učesnika iz institucija članica konzorcijuma, kao i uvodničara /Antwerpen, Dublin, Solun, Lisabon, Njukasl, Sofija, Ljubljana, Singapur/ prezentovani su stručni referati i primeri studentskih radova.

Fakultet je 2006. bio domaćin i 5. Kongresa studenata arhitekture bivše Jugoslavije, povodom koga su u amfiteatru gostovali i urednici *Architectural Review-a*. Podneta je i aplikacija za još jedan TEMPUS JEP projekat sa temom zajedničkih doktorskih studija sa fakultetima iz Novog Sada, Antverpena i Delfta.

10°C

predavanja

Boravkom nastavnika iz Osla / *Einar Dahle, Knutt Hjeltness* /, početkom 2001. godine, amfiteatar Arhitektonskog fakulteta postao je otvoren za predavanja inostranih arhitekata i profesora. Iste godine zapaženo predavanje održava i *Dr Werner Moeller* iz fondacije Bauhaus.

Gostovanje *Rema Koolhasa*, krajem 2003. godine, i pored tehničkih problema, predstavljalo je prekretnicu u otvaranju Fakulteta ka stranim predavačima. Protokol je pojednostavljen, postalo je jasno da studenti moraju da vladaju engleskim jezikom kako bi mogli da postanu deo evropskog obrazovnog i profesionalnog prostora. Od tada pa do danas, uz dodatno intenziviranje od početka realizacije nastave po novom nastavnom planu, u amfiteatru AF predavanja su održali gosti iz SAD, Japana, Singapura, Velike Britanije, Nemačke, Belgije, Holandije, Italije, Austrije, Švajcarske, Rumunije, Rusije, Izraela, Grčke, Hrvatske, Slovenije, ...

Jesen 2005. bila je izuzetno dinamična. Predavanja su održali prof. Vladimir Nikolić i prof. *Peter Russell /RWTH Aachen/*, Vedran Mimica /*Berlage Institute Rotterdam/*, prof. *Benedetto Todaro /La Sapienza, Rome/*, prof. *Heng Chye Kiang /NUS Singapore/*, prof. *Richard Foque /Higher Institute Henry van de Velde, Antwerp/*, arhitekti *Idis Turato /Hrvatska/*, *Ira Zorko /Slovenija/*, i drugi.

Tokom proleća 2006. na Fakultetu su gostovali i *Boris Podrecca /Austrija/*, *Kengo Kuma /Japan/*, *Zvi Hecker /Izrael, Nemačka/*, nekoliko savremenih španskih arhitekata, *Keller Easterling /Yale University/*, *Bart Lootsma* i *Marcel Meili /ETH Studio Basel/*.

radionice

Od 2003. do 2005. godine, nastavnici Arhitektonskog fakulteta učestvuju na više međunarodnih radionica. Saradnja se ostvaruje sa SMS /*School of Missing Studies*/ i *Pratt Institute New York*, *Berlage Institute Rotterdam* i *TU Wien*.

Početkom 2005. godine, nekoliko studenata učestvovalo je na radionici organizovanoj na tromeđi Nemačke, Belgije i Holandije, sa temom rekonstrukcije napuštenog vojnog kompleksa. U januaru 2006. po prvi put je grupa studenata, kao i jedan nastavnik, učestvovala na tradicionalnoj studentskoj radionici ADSL u Antverpenu.

Tokom proleća 2006. održane su i intenzivne radionice za studente 1. godine u Berlinu, kao i za saradnike i docente Katedre za urbanizam u Roterdamu /obe u okviru projekta TEMPUS JEP/.

izložbe

Nekoliko značajnih arhitektonskih izložbi gostovalo je u prostorima Arhitektonskog fakulteta. Pored arhitekata iz Norveške i Poljske, komparativne izložbe nastavnih programa fakulteta u Ahenu i Beogradu, posebno je zapažena izložba "Francuska arhitektonska kulturna baština 20. veka".

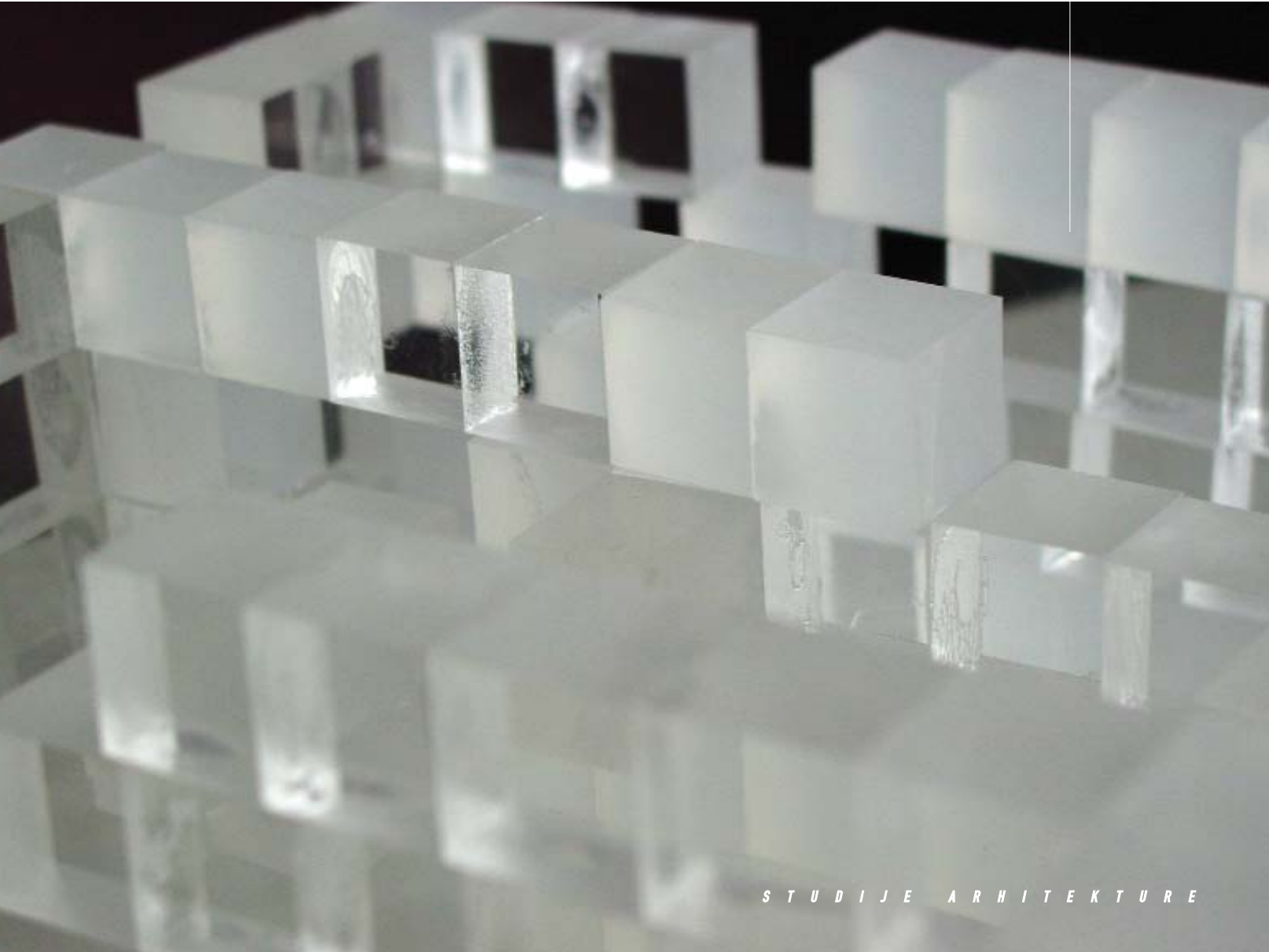
razmena studenata

Srbija još nije uključena u program *Socrates Erasmus* razmene studenata. Ipak, već postoji veliku interes arhitektonskih škola iz Evrope i sveta za saradnju sa Arhitektonskim fakultetom Univerziteta u Beogradu. U ovom trenutku Arhitektonski fakultet ima potpisane ili parafirane ugovore o razmeni studenata sa fakultetima u Grenoblu, Moskvi, Singapuru i Rimu.

STUDIJE ARHITEKTURE

S I S T E M   S T U D I J A

Studije arhitekture na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu organizovane su u tri ciklusa:

I ciklus: Osnovne akademske studije: Bachelor / BA   **3 godine / 180 ECTS**

II ciklus: Diplomске akademske studije: Master / MA   **2 godine / 120 ECTS**

III ciklus: Doktorske akademske studije: PhD   **3 godine / 180 ECTS**

TITULE I JAVNE ISPRAVE

osnovne akademske studije

Student Arhitektonskog fakulteta na početku studija dobija indeks */INDEX LECTIIONUM/*, u koji upisuje sve module i kurseve koje prati, kao i ocene koje stekne.

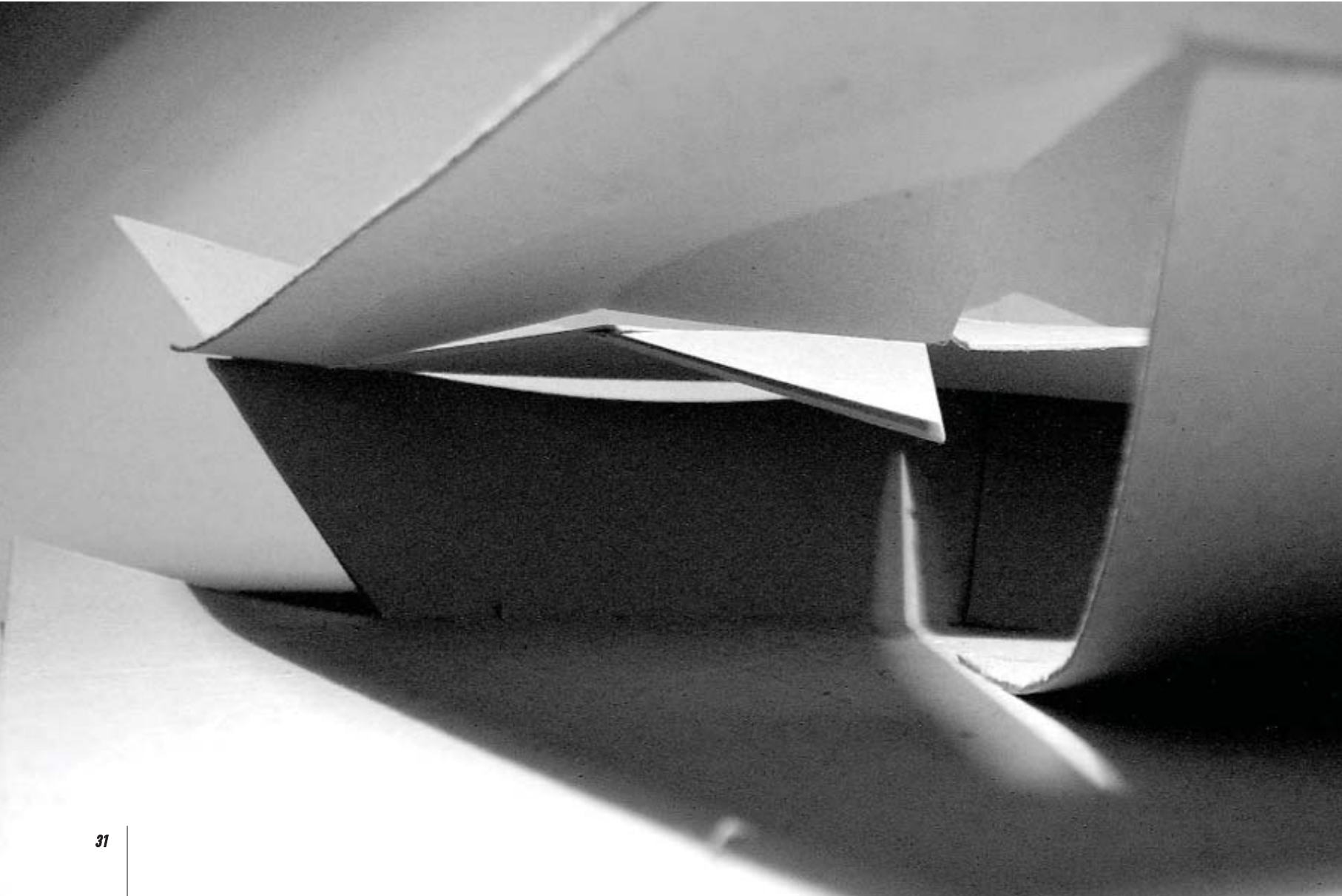
Nakon uspešnog završetka Osnovnih akademskih studija */BA/* student dobija odgovarajuću diplomu */Bachelor of Architecture/*.

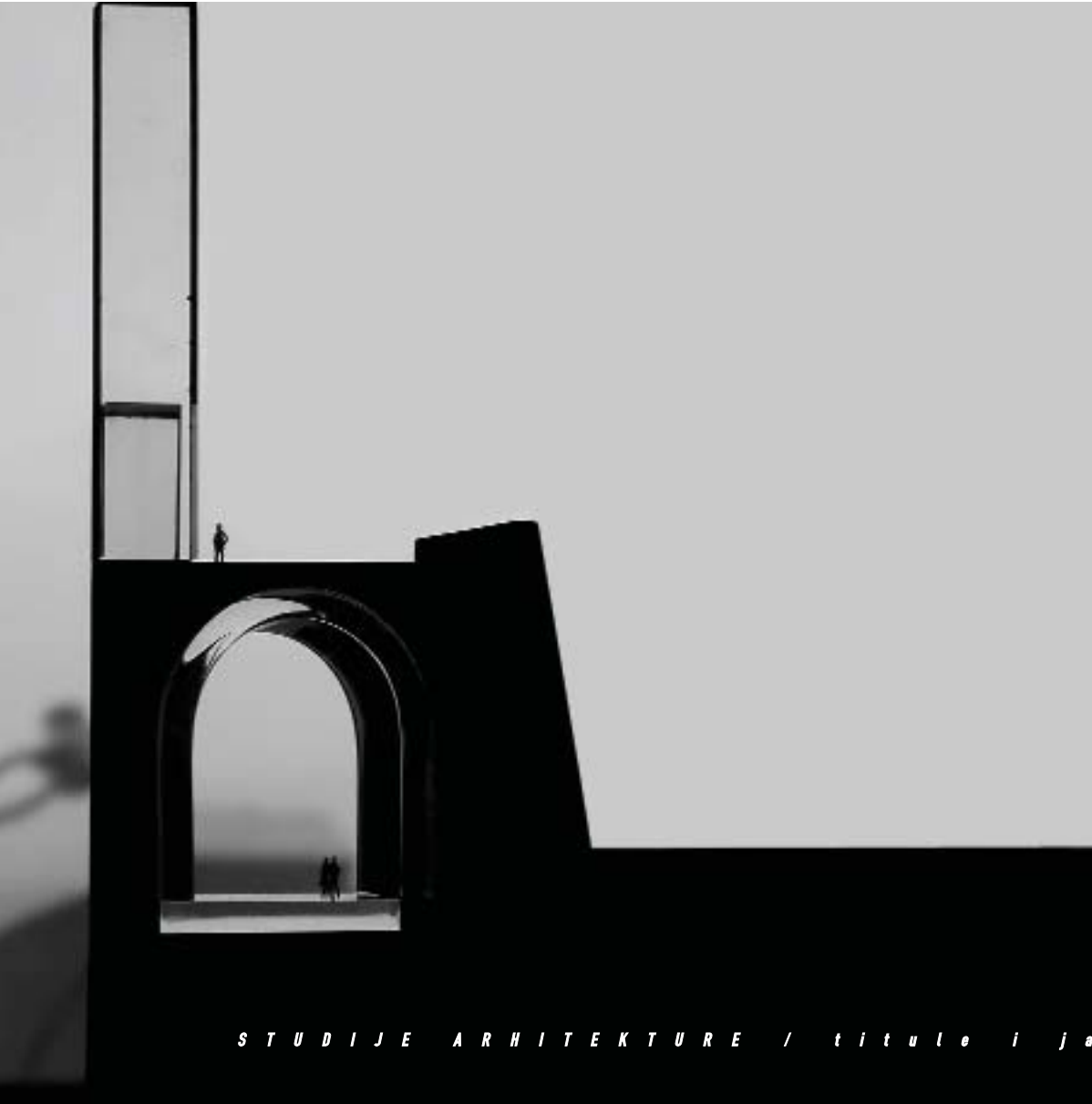
Posedovanje ove diplome kvalifikuje za diplomске */MA/* studije na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, kao i na fakultetima u zemlji i inostranstvu koji imaju slično strukturisane programe.

Na osnovu svoje opšte usmerenosti, ovaj ciklus treba posmatrati kao "regulisani izlaz" iz studija arhitekture, a nakon njega, moguće je nastaviti studije i na programima i u drugim srodnim oblastima.

Završetak osnovnih akademskih studija ne kvalifikuje /u skladu sa legislativom Evropske unije/ u potpunosti za poziv arhitekta, ali omogućava zapošljavanje u statusu saradnika u projektantskom procesu, kao i u nizu drugih zanimanja.

diplomske akademske studije

Nakon uspešnog završetka Diplomskih akademskih studija /MA/ student dobija odgovarajuću diplomu /diplomirani inženjer arhitekture - M. Arch./.

Stečena titula kvalifikuje za upis na Doktorske studije na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, kao i na drugim fakultetima u zemlji i inostranstvu koji imaju slično strukturisane programe.

U profesionalnom smislu, stečena titula je neophodan uslov za pristup profesionalnom udruženju /Komori/, i sticanje prava na samostalno bavljenje profesijom u skladu sa zakonskom regulativom.

Ova prava moguće je ostvariti samo ako su i Osnovne akademske studije završene u oblasti arhitekture.

Diplome se na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu dodeljuju dva puta godišnje - u aprilu i oktobru.

Dodatak diplomu izdaje se na Arhitektonskom fakultetu od aprila 2003. godine /u okviru ove isprave popisani su svi uspešno završeni moduli i kursevi, sa stečenim ocenama/.

Uz ove podatke, detaljno je opisan nacionalni sistem visokog obrazovanja radi jasnog prepoznavanja stečene kvalifikacije. Diploma i Dodatak diplomu izdaju se na srpskom i engleskom jeziku.

1	modul 1 / 6 espb UVOD U ARHITEKTURU 0 arhitekturi / 1 Arhitektura danas / 1 Umetnost danas / 1	modul 2 / 28 espb UVOD U ARHITEKTONSKO PROJEKTOVANJE P r o s t o r i o b l i k / 0 Likovni elementi / 3 Vizuelna istraživanja / 3 E l e m e n t i p r o j e k t o v a n j a / 0 Arhitektonska grafika / 3 3D Vizuelne komunikacije / 3	modul 3 / 6 espb UVOD U URBANIZAM Građena sredina / 3 Oblikovanje gradskog prostora / 3	modul 4 / 6 espb ARR. KONSTRUKCIJE 1 Materijali u arhit. / 1 Arhitektonske konstrukcije 1 / 5	modul 5 / 6 espb STATIKA KONSTRUKCIJA 1 Mehanika i otpornost materijala / 3 Principi konstruisanja arh. objekata / 3	modul 6 / 8 espb GEOMETRIJA ARR. FORME Geometrija oblika 1 / 3 Matematika u arh. 1 / 1 Geometrija oblika 2 / 2 Matematika u arh. 2 / 1 Principi CAAD / 1						
	2						modul 7 / 6 espb ISTORIJA ARR. I UMETN. Istorija arhitekture i naseljavanja 1 / 2 Istorija umetnosti 1 / 1 Istorija arhitekture i naseljavanja 2 / 2 Istorija umetnosti 2 / 1	modul 8 / 12 espb STUDIO PROJEKAT 1 - ARHITEKTURA	modul 9 / 12 espb STUDIO PROJEKAT 2 - ARHITEKTONSKA KONSTRUKCIJA	modul 10 / 6 espb ORGANIZACIJA PROSTORA Tipologija objekata 1 / 3 Tipologija objekata 2 / 3	modul 11 / 6 espb URBANA STRUKT. I F-JE Urbana struktura / 3 Urbane funkcije / 3	modul 12 / 6 espb ARR. KONSTRUKCIJE 2 Arhitektonske konstrukcije 2 / 3 Arhitektonska fizika / 1 Instalacije / 2
3	4	5	6	modul 15 / 3 espb GRADITELJSKO NASLEĐE Istorija arhitekture i naselj. u Srbiji / 2 Integrat. zašt. nasl. / 1	modul 16 / 3 espb ARR. URB. I DRUŠTVO	modul 17 / 6 espb IZBORNI MODUL Izborni predmet 1 / 3 Izborni predmet 2 / 3	modul 18 / 12 espb STUDIO PROJEKAT 3 - URBANIZAM	modul 19 / 12 espb STUDIO PROJEKAT 4 - SINTEZA	modul 20 / 6 espb TEORIJA PROJEKTA Metodologija projekta / 3 Proces projektovanja / 3	modul 21 / 6 espb PLAN. I OBNOVA GRADA Uvod u urbanističko planiranje / 3 Urbana obnova i gradovi Srbije / 3	modul 22 / 6 espb ARR. KON. I ORG. GRAĐ. Arhitektonske konstrukcije 3 / 3 Organizacija građenja i osn. menadžmenta / 3	modul 23 / 6 espb STRUČNA PRAKSA Stručna praksa, ekskurzija ili letnja radionica

Po principima bolonjskog procesa, ECTS /*European Credit Transfer System*/, odnosno ESPB /*Evropski sistem prenosa bodova*/, meri celokupnu aktivnost studenta na određenom segmentu nastave. Vrednost 1 ESPB definisana je po principu 40-satne radne nedelje studenta, tokom 42 radne nedelje tokom školske godine. Kako je ukupan broj radnih sati u ovom periodu sati 1680, a kapacitet 1 školske godine 60 ESPB, vrednost 1 ESPB izračunava se kao količnik 1680 i 60, i iznosi 28 radnih sati. To znači da je, na primer, za jedan predmet koji ima vrednost 3 ESPB, celokupan rad studenta, uključujući aktivnu nastavu, rad kod kuće, učenje i polaganje ispita predviđen u kapacitetu od maksimalno 84 sata. >>

modul M1.2.3 / 9 espb

OPŠTE OBLASTI

1

Istorija i teorija
urbanizma / **3**

modul M4 / 22 espb

PROJEKAT 1

S t u d i o / 16 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb // seminar 3 / 2 espb

2

Istorija i teorija
arhitekture / **3**

modul M5 / 22 espb

PROJEKAT 1 – USMERENJE 1*

S t u d i o / 10 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb

3

Savremene tehnologije u
projektovanju i građenju
/ **3**

modul M6 / 22 espb

PROJEKAT 2 – USMERENJE 2*

S t u d i o / 10 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb

4

modul M9 / 30 espb

MASTER PROJEKAT

teza / 10 espb // projekat / 20 espb

modul M7 / 6
PROJ. RADION.

radionica 1 / **2**

radionica 2 / **2**

radionica 3 / **2**

modul M8 / 9 espb
IZBORNI MODUL

izborni predmet 1* / **3**

izborni predmet 2* / **3**

izborni predmet 3* / **3**

>> Smisao uvođenja ESPB je mogućnost upoređivanja i priznavanja završenih segmenata nastave na svim univerzitetima koji priznaju Bolonjsku konvenciju, kao i transparentnost i ograničenje radnog kapaciteta na pojedinim predmetima kao i na celokupnim studijama.

OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE / B A /

● Jezgro studijskog programa čine moduli projekta sa posebnim temama,
a preostali deo studijskog programa se odvija kroz pet sadržinskih težišta:

- 1. Kulturne i istorijske osnove
- 2. Arhitektonsko projektovanje
- 3. Urbanizam i prostorno planiranje
- 4. Arhitektonske tehnologije
- 5. Vizuelne komunikacije i likovne umetnosti

Izuzetna pažnja u realizaciji studijskih programa posvećuje se koordinaciji sadržaja po temama i oblastima /po "vertikali"/ i po periodu u kome se nastava izvodi /po "horizontali"/. Za prvi vid sinhronizacije su zaduženi departmani, dok su za drugi vid uvedene institucije "veća godina" i "rukovodioca godina". Posebno se vodi računa o vezama između tematske nastave i rada u studiju.

prva godina

predstavlja poziciju prezentacije svih osnovnih oblasti izučavanja, odnosno uvođenja u arhitekturu. Težišni modul *Uvod u projektovanje* integriše projektantske i prezentacione veštine u cilju sticanja sposobnosti prepoznavanja međusobnih /fizičkih i psiholoških/ uticaja između ljudi i građevina. Modul *O arhitekturi* pruža širok spektar teza koje definišu oblast arhitekture, ali i umetnosti koje je neodvojivo prate. Posebna pažnja posvećena je savremenom trenutku, kao ovovremenskom miljeu u kome se očekuje delovanje studenata.

druga godina

studija razvija se u formi modularne šeme koja oslikava strukturu oblasti koje čine arhitekturu. Težište nastave čine *Studio projekti* iz oblasti arhitekture i arhitektonskih konstrukcija. Intenzitet vežbanja opada, teži se integraciji /sinhronizaciji/ najvećeg dela teoretskih modula sa izradom projekta. U ovoj godini od studenata se očekuje da proniknu u multidisciplinarnost arhitekture kako bi ove činjenice i njenih konsekvenci bili svesni u budućoj praksi.

treća godina

kao završna faza osnovnih studija, ima za cilj primenu stečenih znanja, iskustava i sposobnosti, kao i proveru zrelosti studenata u trenutku završetka prve polovine profesionalnog obrazovanja. Akcenat je opet na *Studio projektima*, ovaj put sa težištem na urbanizmu, a potom i sintetisanju do tada stečenog znanja. Zahvaljujući uvođenju dva suštinski drugačija modula – *Izbornog modula i Stručne prakse, ekskurzije, letnje radionice*, studentima se pruža mogućnost da personalizuju svoj obrazovni profil i steknu dodatna iskustva. Šesti semestar pre svega obeležava završni rad na *Studio projektu – sinteza*. Ovaj projektni rad spaja sadržaje prethodnih projekata. To je prvi projekat koji obuhvata sve do tada izučavane oblasti i sadržaje i izrađuje se kao samostalan rad.

1
2

modul 1 / 6 espb
UVOD U ARHITEKTURU

0 arhitekturi / 1
Arhitektura danas / 1
Umetnost danas / 1
Istorija moderne arh. i urbanizma / 2
Istorija moderne um. / 1

modul 2 / 28 espb
UVOD U ARHITEKTONSKO PROJEKTOVANJE

P r o s t o r i o b l i k / 8
Likovni elementi / 3
Vizuelna istraživanja / 3
E l e m e n t i p r o j e k t o v a n j a / 8
Arhitektonska grafika / 3
3D Vizuelne komunikacije / 3

3
4

modul 7 / 6 espb
ISTORIJA ARH. I UMETN.

Istorija arhitekture i naseljavanja 1 / 2
Istorija umetnosti 1 / 1
Istorija arhitekture i naseljavanja 2 / 2
Istorija umetnosti 2 / 1

modul 8 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 1 - ARHITEKTURA

modul 9 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 2 - ARHITEKTONSKA KONSTRUKCIJA

modul 15 / 3 espb
GRADITELJSKO NASLEDE

Istorija arhitekture i naseljavanja u Srbiji / 2
Integrat. zašt. nasl. / 1

5
6

Sociologija / 1
Ekonomika proj. i gr. / 1
Regulativa / 1

ARR. URB. I DRUŠTVO

modul 16 / 3 espb

modul 18 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 3 - URBANIZAM

modul 19 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 4 - SINTEZA

modul 10 / 6 espb
ORGANIZACIJA PROSTORA

Tipologija objekata 1 / 3

Tipologija objekata 2 / 3

modul 20 / 6 espb
TEORIJA PROJEKTA

Proces projektovanja / 3

Metodologija projekta / 3

modul 3 / 6 espb
UVOD U URBANIZAM

Građena sredina / 3
Oblikovanje gradskog prostora / 3

modul 11 / 6 espb
URBANA STRUKT. I F-JE

Urbana struktura / 3

Urbane funkcije / 3

modul 21 / 6 espb
PLAN. I OBNOVA GRADA

Uvod u urbanističko planiranje / 3

Urbana obnova i gradovi Srbije / 3

modul 4 / 6 espb
ARR. KONSTRUKCIJE 1

Materijali u arhitekturi / 1
Arhitektonske konstrukcije 1 / 5

modul 12 / 6 espb
ARR. KONSTRUKCIJE 2

Arhitektonske konstrukcije 2 / 3
Arhitektonska fizika / 1
Instalacije / 2

modul 22 / 6 espb
ARR. KON. I ORG. GRAD.

Arhitektonske konstrukcije 3 / 3
Organizacija građenja i osnove menadžmenta / 3

modul 5 / 6 espb
STATIKA KONSTRUKCIJA 1

Mehanika i otpornost materijala / 3
Principi konstruisanja arh. objekata / 3

modul 13 / 6 espb
STATIKA KONSTRUKCIJA 2

Konstruktivni sistemi / 3
Konstruktivne kar. primenjenih materijala / 3

modul 17 / 6 espb
IZBORNI MODUL

Izborni predmet 1 / 3
Izborni predmet 2 / 3

modul 6 / 8 espb
GEOMETRIJA ARH. FORME

Geometrija oblika 1 / 3
Matematika u arh. 1 / 1
Geometrija oblika 2 / 2
Matematika u arh. 2 / 1
Principi CAAD / 1

modul 14 / 6 espb
LIKOVNE FORME

Likovno prikazivanje u arhitekturi / 3
Boja i likovni koncept / 3

modul 23 / 6 espb
STRUČNA PRAKSA

Stručna praksa, ekskurzija ili letnja radionica

Planirano je da student nakon završenih osnovnih akademskih studija, pored ostalih, stekne i sledeće sposobnosti /kompetencije:

- sposobnost da izrađuje arhitektonske projekte koji zadovoljavaju estetske i tehničke zahteve
- razumevanje konstruktivne strukture i inženjerskih problema povezanih sa projektovanjem arhitektonskih objekata
- razumevanje odnosa između ljudi i arhitekture, arhitektonskih objekata i njihovog okruženja, kao i potrebe da se arhitektura uskladi sa potrebama i ljudi i njihovim dimenzijama
- znanje o savremenim i istorijskim dostignućima i remek delima arhitekture

DIPLOMSKE AKADEMSKE STUDIJE /MA/

Diplomske studije predstavljaju drugi, završni ciklus visokog obrazovanja koji vodi ka sticanju profesionalne kvalifikacije arhitekta u skladu sa regulativom EU. Njihov program fundamentalno je zasnovana na strukturi osnovnih akademskih studija na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, ali fleksibilna struktura omogućava uključivanje i studenata koji završe prvi stepen na nekoj drugoj univerzitetskoj instituciji.

Studijski program je jedinstven, tako da svi diplomirani studenti imaju mogućnost pristupa svim profilima profesionalne specijalizacije /"licence"/ u skladu sa nacionalnom regulativom.

Studijski program diplomskih /MA/ studija sadrži dva semestra opšte i dva semestra usmerene nastave. Posmatrajući jedinstveno oba ciklusa obrazovanja, obezbeđena je struktura četvorogodišnjeg opšteg arhitektonskog obrazovanja definisana kao prioritet Direktivom 2005/36/EC Evropske unije.

Neophodan uslov za upis i kvalitetno praćenje nastave na studijskom programu diplomskih studija jesu, pored pokazanog rezultata na osnovnim /BA/ studijama, i aktivno poznavanje stranog jezika /engleski/ kao i posedovanje odgovarajućih znanja primene CAD softverskih paketa.

Drugi stepen akademskih studija moguće je upisati kao kontinualni nastavak osnovnih studija /prvi stepen/, ili nakon određenog perioda prakse.

moduli M1.2.3 / 9 espb

OPŠTE OBLASTI

1	Istorija i teorija urbanizma / 3	modul M4 / 22 espb PROJEKAT 1 S t u d i o / 16 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb // seminar 3 / 2 espb	
2	Istorija i teorija arhitekture / 3	modul M5 / 22 espb PROJEKAT 1 – USMERENJE 1* S t u d i o / 10 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb	 ili ili
3	Savremene tehnike u projektovanju i grad. / 3	modul M6 / 22 espb PROJEKAT 2 – USMERENJE 2* S t u d i o / 10 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb	 ili ili
4	modul M9 / 30 espb MASTER PROJEKAT teza / 10 espb // projekat / 20 espb		

modul M7 / 6

PROJ. RADION.

radionica 1 / 2

radionica 1 / 2

radionica 3 / 2

modul M8 / 9 espb

IZBORNI MODUL

Izborni predmet 1* / 3

Izborni predmet 2* / 3

Izborni predmet 3* / 3

MA

Tokom ovog studijskog programa studenti se opredeljuju za jedno od tri moguća usmerenja:

- arhitektura
- urbanizam
- arhitektonske tehnologije – statika ili realizacija

Kurikulum MA je, izraženije od osnovnih studija, baziran na izbornosti modula i projektima. Projekat predstavlja težišni modul nastave u svakom semestru. U okviru modula predviđena je teoretska i praktična nastava. Svaki od projekata nosi kapacitet od 22 ECTS /esp/, kojima je obuhvaćeno najmanje dva teoretska seminara po 2 ECTS /esp/.

Modul obavezne nastave implicira poziciju oblasti arhitekture u područjima /poljima/ :

- društveno-humanističkih nauka
- tehničko-tehnoloških nauka
- umetnosti

U prvom semestru u ponudi je pet tema, i to:

- Životna sredina
- Stanovanje
- Javni prostori i sadržaji
- Obnova i rekonstrukcija
- Tehnologije u arhitekturi

U drugom i trećem semestru struktura i metodologija modula projekta zavisi od oblasti usmerenja.

Kao poseban kreativni impuls predviđen je modul "kratkih projekata", koji se realizuju, po pravilu, u poslednjoj nedelji semestra, odnosno u jednom kontinualnom, ograničenom i kratkom vremenskom periodu predviđenom raspisom projekta. Kratki projekti predviđeni su u prva tri semestra, u kapacitetu od po 2 ECTS /espb/.

Izborni modul koji se realizuje tokom prva tri semestra omogućava studentima široki izbor tema koje se mogu birati i iz korpusa studijskih programa drugih akademskih visokoškolskih institucija.

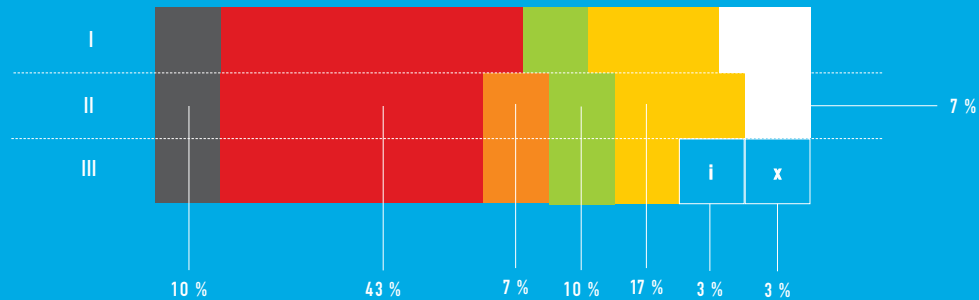
Tokom drugog i trećeg semestra studenti su u mogućnosti da prate nastavu u svojstvu gostujućeg studenta na drugim fakultetima /mobilnost/. U završnom semestru, moguće je, uključivanjem komentora sa drugih institucija, takođe izvršiti određena osveženja u osnovnom nastavnom programu diplomskog – master rada.

Četvrti semestar predviđen je za izradu diplomskog /master/ rada. Završni projekat prate po pravilu dva nastavnika, a obrada traje ceo semestar. Ponudu tema prati otvorena zajednička prezentacija ponuđača. Tokom prezentacije nastavnici i studenti diskutuju o tematskim, teoretskim, istraživačkim, umetničkim i metodološkim aspektima ponuđenih zadataka, čime se želi da se kvantitet i kompleksnost završnih radova učine uporedivim i transparentnim.

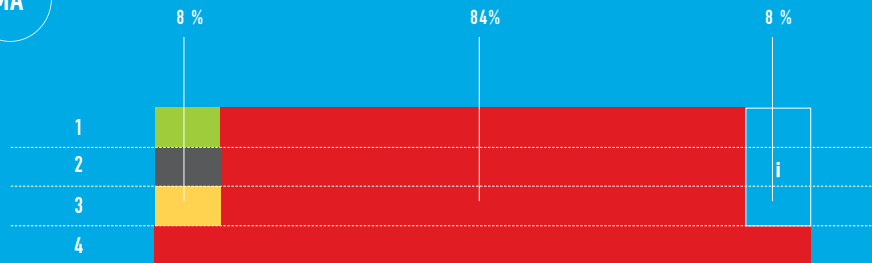
Odrbane radova su javne, pred komisijom koju čine svi nastavnici koji su u tom semestru organizovali master projekte. U budućem periodu treba razmotriti uključivanje stručnjaka van fakulteta.

Osnovne kompetencije koje se očekuju kao rezultat diplomskih studija jesu razumevanje odnosa između zgrada, njihovog okruženja i korisnika, zatim sposobnost projektovanja arhitektonskih objekata koje zadovoljavaju arhitektonsko-estetske i tehnološke kriterijume, ali i sposobnost komunikacije sa različitim sagovornicima usmenim, pisanim i grafičkim putem. Neophodno je takođe kod studenata izgraditi i potrebu za kontinualnim profesionalnim razvojem.

BA

MA

Studio projekat ili dizajn studija

Etimološki, projektovanje je isto što i *design* /engl./, odnosno *dessin* /fran./ što označava skicu, nameru, uzor, mustru, odnosno namerno smišljeno, crtati, planirati, nameravati, ili *designate* /engl./ odrediti, označiti, imenovati.

Dizajn je oblik kreativnog života, a kakav bi drugačiji život bio? Danas – sve je dizajn.

Početak ideje o dizajnu leži u prvoj /kreativnoj/ pomisli da nešto može biti drugačije, novo ili neviđeno, može da se nalazi u želji da se nešto stvori, iskreno i samo u skladu sa osobom koja sanja i dizajnira, u skladu sa njegovim bićem i njegovom odnosu prema svetu, stilom i ukusima, vremenu i generaciji, a dolazi sa neprikosnovenim pravom postojanja /mladog/ bića.

Početak dizajna nalazi se u samo drugačijem pogledu, kreativnom pogledu koji stvarnost vidi drugačije. Početak dizajna leži i u selektivnoj, prekreativnoj ideji, predvorju dizajna.

Dizajn može da počne ili od misaonosti, ali i od veštine, emocije, prirodne sklonosti i talenta, potrebe da se nešto napravi, i ne pripada samo industriji, tržištu, korporacijama, već je najpre svojstven stvaralačkim individuama. Dizajn podrazumeva refleksiju ili razmišljanje, istraživanje, design research, kontekst, teme, metodologiju. Metode su najprimerenije ako su lične, i ako su okrenute samom problemu dizajna. Ali potrebno je da bi se one razvile poznavati metode koje koriste drugi, neophodno je uočavati i učiti da je posle Šta, najvažnije pitanje Kako.

Dizajn je dete zanata i umetnosti i vremena.

Dizajn mora i da se uči, današnji način života podrazumeva trening, obuku, saznavanje okruženja veoma bogatog sofisticiranim artefaktima, proizvodima ljudske misli i umeća.

Dizajn je proces koji podrazumeva i saznavno, kao nasleđstvo vremena i metoda koji ga čine danas.

prof. Zoran Lazović, rukovodilac Departmana za arhitekturu

DIDAKTIKA I METODIKA NASTAVE

Za razliku od tematski baziranih studija, "project-based" studijski programi pretpostavljaju da se najveći deo očekivanih kompetencija stiče baš zahvaljujući specifičnom didaktičkom pristupu / metodu. Izrada projekata u studiju čini okosnicu edukativne metodologije. Na nju se nadovezuje niz samostalnih zadataka /seminarskih radova/ koji se od studenata očekuju kao vid provere znanja. Navedenim aktivnostima, studenti stiču sposobnost samostalnog i timskog rada, kapacitete stručnog i analitičkog razmišljanja, kao i veštine izražavanja i komunikacije. Na kursovima ex-katedra, razvijaju se kompetencije vezane za primenu pojedinačnih i sintetičkih znanja, sposobnosti učenja, kao i razumevanja multikulturalnosti savremenog /evropskog/ društva.

Cilj "project-based" nastave jeste da se nastava ex-katedra usmerava ka tematici i metodologiji realizacije rada u studiju. Tako već pozicija najvećeg broja teoretskih kurseva implicira značaj veze sa projektima. Nastavnici u studiju usmeravaju studente ka izvorima potrebnih znanja, čime veza postaje uzajamna. Individualnim radom koji čini preko 30% aktivnosti na studijama, studenti razvijaju sposobnosti "kreativnog učenja" i osposobljavaju se da u budućnosti samostalno dolaze do adekvatnih izvora dodatnih znanja. >>

vidovi nastave

- predavanja / nastava ex-katedra, koja ima za cilj aktiviranje ličnih potencijala putem sticanja i razumevanja teoretskih znanja
- vežbe / radovi u manjim grupama studenata po zatom programu koji direktno korespondira sa predavanjima, prvenstveno težeći ka primeni stečenih teoretskih znanja
- rad u studiju / metod karakterističan za studije arhitekture – nastava teži ka ličnom analitičkom, kritičkom i kreativnom pristupu rešavanja konkretnih problema
- radionice / intenzivan kreativan samostalan rad studenta tokom kraćeg kontinualnog vremenskog perioda, uz umereno navođenje i korekture od strane nastavnika
- samostalni rad / studenti samostalno studiraju zadate teme istraživanjem literature i vlastitim radom, koji se daje na korekturu
- praksa, ekskurzija / samostalne aktivnosti studenta u sticanju iskustava vezanih za profesionalnu praksu, kao i doživljavanje i analizu internacionalnog arhitektonskog i društvenog miljea

provera znanja / ispit

- kontinualno praćenje i ocenjivanje rada tokom semestra / na svakom kursu, kontinualni rad studenta prati se i ocenjuje u skladu sa studijskim programom*
- kolokvijum / provera znanja tokom realizacije nastave, koja služi u cilju kontinualnog praćenja napretka studenata
- odbrana elaborata / izrada projekta predstavlja kontinualni "ispit" koji se odvija tokom čitavog semestra, a konačni rezultat prezentira se i javno brani pred nastavnicima na kraju semestra
- seminarski rad / samostalni, istraživački rad studenta koji se predaje u pisanom, crtanom i/ili digitalnom obliku
- pismeni ispit / pismena provera znanja nakon završetka kursa, ili modula. Pismeni ispit organizuje se u formi testa /teoretska nastava/, izrade crteža i proračuna /praktična nastava/**
- usmeni ispit / usmena provera znanja studenta nakon završetka kursa, ili modula. Student odgovara na postavljena pitanja, najduže do 15 minuta.

* Učešće ovog segmenta u konačnoj oceni iznosi od 30–70%.

** Pismeni ispit ne sme trajati duže od dva sata.

>> Studijskim programima izbornog korpusa predmeta predviđena je nastava stranog jezika struke. Međutim, izražena je tendencija da poznavanje bar jednog svetskog jezika /prvenstveno engleski, zatim francuski i nemački/ predstavlja neophodan uslov za kvalitetno praćenje nastave posebno na drugom i trećem stepenu studija. U planu je da jedan od uslova za upis na drugi stepen bude i odgovarajuće znanje engleskog jezika. U skladu sa ovim tendencijama, uvedena je praksa da strani gostujući nastavnici drže predavanja na engleskom, bez dodatnog prevođenja.

Konkretni rezultati predviđenih didaktičkih metoda biće sukcesivno analizirani putem evaluacionih mehanizama /studentska evaluacija, samoevaluacija,.../. Na osnovu rezultata ovih postupaka, vršiće se korekcije u nastavnim programima i načinu realizacije nastave. Dosadašnji rezultati, prvenstveno na projektima, potvrđuju da odabrana metodologija odgovara postizanju zadatih ciljeva.

REŽIM STUDIJA

ispitni sistem

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, "Ispit je jedinstven i polaže se usmeno, pismeno, odnosno praktično". Takođe, "Uspešnost studenta u savlađivanju pojedinog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave i izražava se poenima. Ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita student može ostvariti najviše 100 poena. Studijskim programom utvrđuje se srazmera poena stečenih u predispitnim obavezama i na ispitu, pri čemu predispitne obaveze učestvuju sa najmanje 30, a najviše 70 poena".

Sam ispitni sistem, dakle, postavljen je kumulativno – posle svakog semestralnog kursa sledi provera znanja. Po Zakonu, student koji tom prilikom ne položi ispit, ima pravo da ga polaže još dva puta tokom iste školske godine. Kako su studijski predmeti /kursevi/ grupisani u studijska područja /module/, definišu se posebna pravila za dobijanje ocene na modulima. Raznorodnost modula definiše i raznorodnost uslova i vrste provere znanja. Cilj je olakšati prolaz studenata kroz studijski program istovremeno ih stimulišući na samostalan rad.

Za svaki studijski predmet definisano je na koji način i u kojoj meri poeni stečeni tokom semestra utiču na konačnu ocenu. Po pravilu, predmeti sa vežbama donose više bodova tokom semestra nego oni koji se slušaju ex-katedra. Projekti u studiju moraju se predati i odbraniti u prvom ispitnom roku.

Nakon objavljivanja rezultata ispita studenti imaju pravo uvida u svoj rad i kriterijum ocenjivanja.

Ipak, osnovni modalitet kontrole postignutih ciljeva učenja predstavlja javna odbrana projekata izrađenih u studiju. S jedne strane to je međusobno upoređivanje kvaliteta studentskih radova, s druge i prilika za kritičku proveru nastavničkog rada. Izložba projekata predstavlja i kontrolno mesto za proveru zadatih ciljeva učenja.

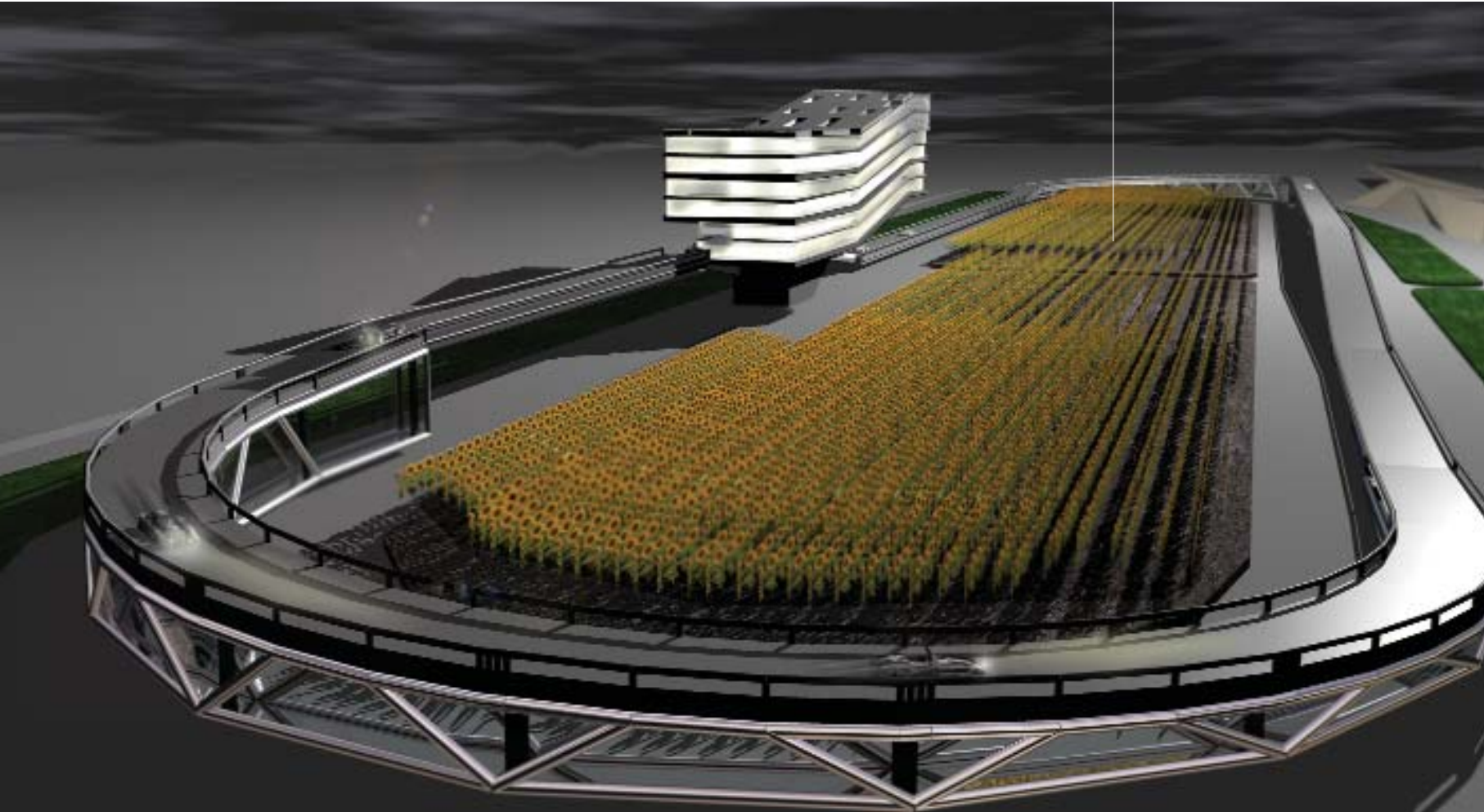
Tokom semestra, predmeti koji se samo slušaju, imaju određen broj prolaznih provera znanja – kolokvijuma. Ove provere služe za održavanje koncentracije studenata, stimulaciju prisustva, i određivanje broja stečenih bodova u aktivnom delu semestra. Za razliku od toga, klauzurne provere na projektima u studiju održavaju didaktički ritam, i pružaju studentima vrednovanje "prolaznih" rezultata.

Studenti na projektima usmeno brane svoje radove. Kriterijum ocenjivanja definiše se distribucijom mogućeg broja osvojenih bodova. Vrednujući radove, nastavnici obrazlažu stepen dostignutih vrednosti po zadatim kriterijumima. S druge strane, studenti kroz međusobno poređenje stiču uvid u relativnu poziciju kvaliteta njihovih projekata u okviru generacije.

Na ostalim ispitima /na najvećem broju kurseva predviđena je izrada seminarskog rada/, student ima prvo na usmenu odbranu i obrazloženje kriterijuma date ocene.>>

>> Ispit iz istog predmeta može se polagati najviše tri puta u toku jedne školske godine.

Izuzetno, student kome je preostao jedan nepoloženi ispit iz studijskog programa upisane godine ima pravo da taj ispit polaže u naknadnom ispitnom roku od početka naredne školske godine.

Na lični zahtev, student može ispit polagati pred ispitnom komisijom. Zahtev se podnosi prodekanu koji pokriva resor nastave.

Student koji ne položi ispit iz obaveznog predmeta do početka naredne školske godine, upisuje isti predmet naredne školske godine.

Student koji ne položi izborni predmet može ponovo upisati isti, ili se opredeliti za drugi izborni predmet.

Student koji nije zadovoljan ocenom stečenom nakon položenog ispita, može poništiti ocenu, i to samo jednom na jednom studijskom predmetu.

Poništavanje ocene vrši se ponovnim izlaskom na ispit u prvom narednom ispitnom roku.

Studentu se u tom slučaju priznaje ocena sa ponovljenog polaganja.

Student ima pravo da nadležnom organu visokoškolske ustanove podnese prigovor na dobijenu ocenu, ako smatra da ispit nije obavljen u skladu sa zakonom i opštim aktom ustanove, u roku od 36 časova od dobijanja ocene.

Nadležni organ ustanove u skladu sa odredbama opšteg akta samostalne visokoškolske ustanove, razmatra prigovor i donosi odluku po prigovoru.

Ukoliko se usvoji prigovor studenta, student ponovo polaže ispit u roku od tri dana od dana prijema odluke.

Posebna pravila za svaki modul, odnosno kurs definisana su u Katalogu modula. Nastavnici su dužni da detaljna uputstva, kriterijume i način provere znanja učine dostupnim studentima.

pravila studija

Pri upisu svake školske godine student se opredeljuje za predmete iz studijskog programa.

Student koji se finansira iz budžeta opredeljuje se za onoliko predmeta koliko je potrebno da se ostvari najmanje 60 ESPB bodova.

Student koji se sâm finansira opredeljuje se, u skladu sa studijskim programom, za onoliko predmeta koliko je potrebno da se ostvari najmanje 37 ESPB bodova.

Student koji se sam finansira plaća deo školarine obračunat prema vrednošću predmeta za koje se opredelio.

Polaganjem ispita student stiče određeni broj ESPB bodova u skladu sa studijskim programom.

Student koji ne položi ispit iz obaveznog predmeta do početka naredne školske godine, upisuje isti predmet.

Student koji ne položi izborni predmet, može ponovo upisati isti ili se opredeliti za drugi izborni predmet.

Studijskim programom uslovljava se opredeljivanje studenta za određeni predmet prethodno položenim ispitima iz jednog ili više predmeta utvrđenih studijskim programom.

Student koji se finansira iz budžeta i koji je u toku školske godine, u okviru upisanog studijskog programa, po položenim ispitima stekao 60 ESPB bodova, ima pravo da se i u narednoj školskoj godini finansira iz budžeta.

Student koji se finansira iz budžeta i koji u toku školske godine ostvari manje od 60 ESPB bodova, može nastaviti studije u statusu studenta koji sâm finansira studije.

Student koji se sâm finansira i koji u toku školske godine ostvari 60 ESPB bodova iz tekuće godine studijskog programa, može da se u narednoj školskoj godini finansira iz budžeta.

Pravo iz stava 3. ovog člana student ostvaruje ako se rangira u okviru ukupnog broja studenata čije se studije finansiraju iz budžeta, na način i po postupku utvrđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

ponuda nastave

U skladu sa karakterom nastave i principima postepenog uvođenja u materiju, studijska područja – moduli imaju svoju fiksnu poziciju po semestrima.

Struktura studijskih programa osnovnih akademskih studija prikazana u ovoj knjizi, publikuje se svake godine u Informatoru za upis na studije.

Informacije o obaveznim predavanjima nalaze se na Internet sajtu AF, kao i spisak izbornih predmeta.

Student tokom studija bira studio, odnosno projekte, kao i izborne predmete. Ovaj izbor nije moguć na 3. semestru, gde se studenti administrativno raspoređuju.

Raspored studenata se vrši na osnovu izbora studenta, a u okviru raspoloživih kapaciteta. Kriterijum za raspored je prosečna ocena i blagovremenost prijave.

Proces prijavljivanja i raspoređivanja odvija se elektronskim putem.

Student ne može da pohađa više od dva projekta u toku studijskog programa kojima rukovodi isti nastavnik.

Ovaj princip uveden je da bi se obezbedila raznovrsnost pedagoškog pristupa i didaktičkih metoda.

Organizacija pristupa resursima prakse, ekskurzije i radionice /osnovne akademske studije/ vrši se preko kabineta za Organizaciju građenja, prodekana za nastavu i studentskih organizacija.

Programi ekskurzije moraju biti verifikovani od strane Prodekana za nastavu.

mobilnost - upis, dolasci i prelasci

Tradicija Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, pri upisu na osnovne akademske studije, je održavanje Prijemnog ispita /provera sklonosti i sposobnosti za studije arhitekture/.

Zainteresovani kandidati konkurišu za upis na osnovu poena kojima se izražava uspeh iz srednje škole, kojima se dodaju poeni stečeni na prijemnom ispitu.

Pred svaki upis novih studenata Fakultet izdaje Informator o upisu, u kome su detaljno prikazani uslovi konkurisanja i upisa.

Zakon omogućava upis stranih studenata po posebnim uslovima.

Prijemni ispit organizuje i sproviđi Komisija za prijemni ispit, sastavljena iz dva dela – Centralna komisija koja ima nadležnosti u organizaciji, i Komisija za test, koja priprema i ocenjuje zadatke.

Upis na diplomske–master studije vrši se putem rangiranja na osnovu uspeha na osnovnim studijama. Ukoliko se na master studije konkuriše sa fakulteta čiji se program značajno razlikuje od programa Fakulteta u Beogradu, neophodno je polaganje diferencijalnih ispita. O ovim pitanjima odlučuje Komisija za nostrifikaciju i ekvivalenciju.

Moguće je tokom studija primiti studenta sa drugog arhitektonskog fakulteta. Ova procedura vrši se na lični zahtev, u skladu sa prostornim i kadrovskim kapacitetima Fakulteta.

Uslov za konkurisanje definisan je Statutom Fakulteta:

1/ lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama prvog stepena iz srodne oblasti.

2/ student druge godine osnovnih akademskih studija drugog univerziteta, odnosno druge samostalne visokoškolske ustanove, koji je položio sve ispite sa prve godine, odnosno ostvario najmanje 60 ESPB bodova na studijskom programu sa koga prelazi, pod uslovima koje propisuje Fakultet,

3/ lice kome je prestao status studenta zbog ispisivanja sa studija zbog razloga navedenih u članu 89. stav 6. tačka 2. Statuta Univerziteta, ili neupisivanje školske godine, ako je prethodno položilo sve propisane ispite na prvoj godini studija, odnosno ako je ostvarilo 60 ESPB bodova, pod uslovima koje propisuje Fakultet.

Na višu godinu studija može se upisati student druge visokoškolske ustanove, koji je stekao pravo na upis naredne godine studija na fakultetu sa kojeg prelazi i koji je, na osnovu priznavanja položenih ispita sa fakulteta sa kojeg dolazi, u mogućnosti da upiše predmete naredne godine studija na fakultetu na koji prelazi u vrednosti od najmanje 37 ESPB bodova.

U tom slučaju, upis se odobrava u statusu samofinansirajućeg studenta.

Nastavno–naučno veće fakulteta, na predlog Komisije za studentska pitanja, odlučuje o priznavanju položenih ispita.

Student drugog univerziteta, odnosno druge samostalne visokoškolske ustanove, ne može se upisati na Univerzitet, odnosno na visokoškolsku jedinicu u njegovom sastavu, ukoliko mu je do okončanja studijskog programa na visokoškolskoj ustanovi na kojoj je upisan ostalo 60 ili manje ESPB bodova."

U skladu sa posebnim bilateralnim ugovorima sa drugim univerzitetima, studenti mogu provesti jedan ili dva semestra kao gosti na drugim visokoškolskim institucijama.

U okviru studijskih programa Arhitektonskog fakulteta u Beogradu, realne pozicije za mobilnost studenata otvaraju se tokom drugog i trećeg semestra diplomskih akademskih studija.

O B E Z B E D I V A N J E I U N A P R E Đ E N J E K V A L I T E T A

Kontinualno praćenje kvaliteta studijskog programa i njegove realizacije neophodno je sprovesti na više nivoa.

Na Fakultetu je za ove procese odgovorna Komisija za akreditaciju i unapređenje kvaliteta.

Redovne studentske evaluacije daju kvalifikovane komentare o kvalitetu programa i realizacije nastave. Otvorenost studija pri ocenjivanju projekata dovodi do usaglašavanja kriterijuma. Studentsko organizovanje po većima godina omogućava kvalitetne kontakte sa rukovodiocima veća godina, u cilju sinhronizacije i unapređenja nastavnog procesa. Potvrda ponuđenih obaveznih programa dobija se iz rezultata studentskih evaluacija, kao i komentarima studentskih predstavnika u većima godina. Takođe, nastava koja je u vezi sa studiom dobija svoju potvrdu kroz rezultate projekata. Projekti, kao i izborni programi su u otvorenoj ponudi. Studenti se slobodno opredeljuju i rezultati njihovog izbora predstavljaju potvrdu ili kritiku kvaliteta.

evaluacija

Prvi procesi u oblasti obezbeđivanja i poboljšanja kvaliteta započeli su 2001. godine. Procedura samoevaluacije, u saradnji sa Univerzitetom u Beogradu, kao i Evropskom asocijacijom univerziteta, dala je osnovnu sliku zatečenog stanja.

Uvođenjem novih studijskih programa kroz TEMPUS projekat započinje i institucionalizacija sistema stalnog praćenja kvaliteta. Tokom 2005. i 2006. godine pripremljene su i sprovedene prve studentske evaluacije nastave. Tokom narednog perioda formiraće se stalna fakultetska tela za kontinualno praćenje kvaliteta, evaluaciju i akreditaciju.

Mehanizmi provere ispunjenosti zadatih ciljeva vrše se putem evaluacionih anketa. U ovom trenutku rezultate analizira Komisija za nastavu, dok se u nastupajućem periodu planira da ovaj zadatak preuzme novoformirano telo za praćenje kvaliteta. U konfliktnim situacijama /kada rezultati ankete nisu u skladu sa iskazima u okviru studijskog programa ili ECTS kataloga/, u radu komisije učestvuju i rukovodioci kurseva na kojima je uočen problem. Dosadašnje iskustvo govori da su ovakvi razgovori korisni i da, u najvećem broju slučajeva dovode do otklanjanja problema.

akreditacija

Arhitektonski fakultet je 2002. godine inicirao i realizovao proces akreditacije /rekognicije/ svoje diplome na teritoriji Republike Francuske. Ova procedura predstavljala je potvrdu da i pored desetogodišnje izolacije, Arhitektonski fakultet u Beogradu nije nepopravljivo zaostao za drugim evropskim školama.

Arhitektonski fakultet je pripremio dokumentaciju za nacionalnu akreditaciju studijskih programa. Statutom Fakulteta definisani su osnovni elementi, kriterijumi i standardi neophodni za uspešno zaokružnje ovog procesa. Paralelno s tim, započete su procedure za međunarodno priznavanje diploma osnovnih i diplomskih studija na teritoriji Francuske i Velike Britanije.

Na osnovu regulative Evropske unije, nakon ovih procesa postaće moguće ubrzati, odnosno učiniti efikasnijim proceduru priznavanja diploma i u drugim zemljama.

komore

Institucionalni sistem u državi ne pruža adekvatnu dostupnost podataka o potrebama tržišta rada. Verujemo da će, formiranjem buduće Komore arhitekata /umesto sadašnje Inženjerske komore/, ovi podaci biti lakše dostupni. Takođe, očekuje se da se putem strukovnih udruženja iskažu interesi za inovacijom znanja i Life-long learning, kao delom instrumenata za očuvanje savremenih aspekata u kurikulumima.

K A T A L O G   M O D U L A

1

modul 1 / 6 espb

UVOD U ARHITEKTURU

0 arhitekturi / 1
 Arhitektura danas / 1
 Umetnost danas / 1
 Istorija moderne arhit.
 i urbanizma / 2
 Istorija moderne um. / 1

2

modul 7 / 6 espb

ISTORIJA ARH. I UMETN.

Istorija arhitekture i
 naseljavanja / 2
 Istorija umetnosti 1 / 1
 Istorija arhitekture i
 naseljavanja 2 / 2
 Istorija umetnosti 2 / 1

3

4

modul 15 / 3 espb

GRADITELJSKO NASLEĐE

Istorija arhitekture i
 naseljavanja u Srbiji / 2
 Integrat. zašt. nasl. / 1

5

6

Sociologija / 1
 Ekonomika proj. i gr. / 1
 Regulativa / 1

ARH. URB. I DRUŠTVO

modul 16 / 3 espb

modul 2 / 28 espb

UVOD U ARHITEKTONSKO PROJEKTOVANJE

Prostor i oblik / 8
 Likovni elementi / 3
 Vizuelna istraživanja / 3
 Elementi projektovanja / 8
 Arhitektonska grafika / 3
 3D Vizuelne komunikacije / 3

modul 8 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 1 - ARHITEKTURA

modul 9 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 2 - ARHITEKTONSKA KONSTRUKCIJA

modul 18 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 3 - URBANIZAM

modul 19 / 12 espb

STUDIO PROJEKAT 4 - SINTEZA

modul 10 / 6 espb

ORGANIZACIJA PROSTORA

Tipologija objekata 1 / 3

Tipologija objekata 2 / 3

modul 20 / 6 espb

TEORIJA PROJEKTA

Proces projektovanja / 3

Metodologija projekta / 3

modul 3 / 6 espb

UVOD U URBANIZAM

Građena sredina / 3
 Oblikovanje gradskog
 prostora / 3

modul 11 / 6 espb

URBANA STRUKT. I F-JE

Urbana struktura / 3

Urbane funkcije / 3

modul 21 / 6 espb

PLAN. I OBNOVA GRAD Uvod u urbanističko
 planiranje / 3

Urbana obnova i gradovi
 Srbije / 3

modul 4 / 6 espb

ARR. KONSTRUKCIJE 1

Materijali u
 arhitekturi / 1
 Arhitektonske
 konstrukcije 1 / 5

modul 12 / 6 espb

ARR. KONSTRUKCIJE 2

Arhitektonske
 konstrukcije 2 / 3
 Arhitektonska fizika / 1
 Instalacije / 2

modul 22 / 6 espb

ARR. KON. I ORG. GRAD.

Arhit. konstrukcije 3 / 3
 Organizacija grad. i
 osnove menadžmenta / 3

modul 5 / 6 espb

STATIKA KONSTRUKCIJ

Mehanika i otpornost
 materijala / 3
 Principi konstruisanja
 arh. objekata / 3

modul 13 / 6 espb

STATIKA KONSTRUKCI

Konstruktivni sistemi / 3
 Konstruktivne karakter.
 primenjenih mat. / 3

modul 17 / 6 espb

IZBORNI MODUL

Izborni predmet 1 / 3
 Izborni predmet 2 / 3

modul 6 / 8 espb

GEOMETRIJA ARH. FOR

Geometrija oblika 1 / 3
 Matematika u arh. 1 / 1
 Geometrija oblika 2 / 2
 Matematika u arh. 2 / 1
 Principi CAAD / 1

modul 14 / 6 espb

LIKOVNE FORME

Likovno prikazivanje u
 arhitekturi / 3
 Boja i likovni koncept / 3

modul 23 / 6 espb

STRUČNA PRAKSA

Stručna praksa,
 ekskurzija ili letnja
 radionica / 6

o s n o v n e   a k a d e m s k e   s t u d i j e

Osnovne studije uvode studenta u ukupnu problematiku arhitektonske profesije.

U ovom studijskom delu je važno da studenti dobiju potrebne informacije o svim osnovnim aktivnostima jednog arhitekta i urbaniste.

Produblivanje tog znanja i usmerenja su sadržaj master studija.

Pored modula informativno-teoretskog karaktera strukturu osnovnih studija nosi rad na 4 projekta, u studiju, sa različitim težištima, bez cilja ka specijalizaciji u tim težištima.

Centralni cilj studija u prvoj fazi osnovne nastave je informisanje o kulturno-istorijsko-društvenim i tehničkim fenomenima, i kreativni razvoj svakog pojedinog studenta.

Stečeno znanje iz teoretskih predmeta se primenjuje u projektima, a kvalitet projekta je merilo tog znanja.

Poslednji projekat u šestom semestru predstavlja sintezu znanja stečenog tokom osnovnih studija i ima karakter jednog završnog rada. >> str. 139

1					
2					

m o d u l 1

Uvod u arhitekturu / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: Definisanje arhitektonskog polja delovanja sa fenomenološkog i terminološkog aspekta, informisanost o arhitektonskim i umetničkim idejama i njihovom razvoju kroz vreme a od značaja za razumevanje savremene logike planiranja, projektovanja i građenja potrebna predznanja: Nisu potrebna specifična predznanja. Očekuje se određeni nivo interesovanja studenta za savremena kretanja u arhitekturi i umetnosti.

kursevi:

O arhitekturi	1 ESPB
Arhitektura danas	1 ESPB
Umetnost danas	1 ESPB
Istorija moderne arhitekture i urbanizma	2 ESPB
Istorija moderne umetnosti i dizajna	1 ESPB

1

Kurs 1.1 **O Arhitekturi**

/ 1. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa (1.1., 1.2. ili 1.3.)

sadržaj kursa: // šta je arhitektura: tehnički, umetnički i utilitarni aspekt // oblasti izučavanja arhitekture // čime se bavi arhitektura i na kom nivou // arhitektonska edukacija // ideja, koncept, manifest // lokacija, grad, kontekst, genius loci // kako se projektuje: proces, pristup, tehnike // kako stoji kuća: konstruktivni elementi, sklopovi i strukture // arhitektonska materijalizacija: konstrukcija, materijal, tehnologija // vizuelne komunikacije u arhitekturi i urbanizmu // primena računara u arhitekturi i urbanizmu // teorije arhitekture // arhitektura danas: ko je ko, šta je šta, literatura // šta je arhitektura: subjektivno viđenje – predavanje po pozivu // esej: prezentacija subjektivnog stava o arhitekturi //

rukovodilac kursa: doc. mr Marko Savić

Kurs 1.2 **Arhitektura danas**

/ 1. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa (1.1., 1.2. ili 1.3.)

sadržaj kursa: // herojski period moderne arhitekture // šta je postmodernizam? // arhitektura i inženjerstvo // arhitektura i dekonstrukcija // arhitektura i novi pejzaž // arhitektura – projektovanje – istraživanje – pisanje – čitanje // Arhitektur Denkform // arhitektura – način mišljenja // o savremenoj arhitekturi // savremeni autorski stav u arhitekturi // savremena arhitektura Beograda // arhitektura grada // Prizker nagrada za arhitekturu // "9x5" – prezentacije studenata // konsultacije za izbor literature//
rukovodilac kursa: prof. dr Ljiljana Blagojević

Kurs 1.3 **Umetnost danas**

/ 1. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja + 0 čas vežbi

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa (1.1., 1.2. ili 1.3.)

sadržaj kursa: // o pojmu – umetnost danas // poseta muzeju savremene umetnosti // granica, teritorija, tlo . . . u umetnosti // tematski okvir : plaža // pojmovnik 1: osnovne reference savremene umetnosti // pojmovnik 2: modeli i mediji umetnosti // sistem umetnosti // šta je sve umetnost danas // zaklon, sklonište, kuća . . . u umetnosti / tematski okvir: sklonište // pojmovnik 3: umetnost i kontekst // pojmovnik 4: aktuelnost i savremenost // pojmovnik 5: teorije i koncepti umetnosti // izlaganje umetnosti: savremene galerijske i muzejske prakse // kompozicija, dekompozicija . . . u umetnosti / tematski okvir : nadogradnja // pojmovnik 6: arhitektura kao umetnost // autorski čin – prezentacija savremenog autora // završno predavanje – priprema tema za esej//

rukovodilac kursa: doc. mr Milorad Mladenović

1

Kurs 1.4

Istorija moderne arhitekture i urbanizma

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad (1. ispitni rok) ili test (naredni ispitni rokovi)

sadržaj kursa: // arhitektura i tehnološki progres // Socijalne utopije i kulturne reforme // doba velikih rekonstrukcija gradova // organska arhitektura vs. klasicizam: Čikago 1890-1910 // raskid sa tradicijom i nova umetnost // istorijske avangarde i potraga za novim konceptom prostora // veliki majstori modernizma (1) // veliki majstori modernizma (2) // veliki majstori modernizma (3) // arhitektura za novo društvo // arhitektura grada u XX veku: ostvarene i neostvarene vizije // arhitektura posle 1945: dominacija modernizma // arhitektura obnove gradova u Evropi posle Drugog svetskog rata // doba arhitektonskog pluralizma // konsultacije za pripremu za ispit //

rukovodilac kursa: prof. dr Ljiljana Blagojević

Kurs 1.5

Istorija moderne umetnosti i dizajna

/ 2. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // uvod: umetnost, dizajn i proces industrijalizacije. Kulturološka i estetska pitanja // pojava industrijskog dizajna i integracija umetnosti - pojam i razvoj ideje 'mašinske estetike' // Verkbund, Bauhaus i avangardni pokreti sa početka 20. veka // dizajn i tehnologija u estetički moderne i internacionalnog stila. Evropski i Američki primeri // neo-avangardni pokreti u Evropskom dizajnu i umetnosti 50tih, 60tih i 70tih // post-moderni dizajn i umetnički pravci - Amerika, Evropa, Japan // dizajn i umetnost 80tih i 90tih // završne konsultacije za izradu seminarskog rada //

rukovodilac kursa: prof. dr Miško Šuvaković

m o d u l 2

Uvod u projektovanje / 28 ESPB

cilj nastave na modulu: Upoznavanje sa pojmovima arhitektonskog prostora i oblika i sa načelima organizovanja i oblikovanja prostora u arhitekturi. Student razvija sposobnost da prepoznaje složene oblike u prostoru i da uočava njihov odnos prema kontekstu, savladava osnovne metode arhitektonskog i urbanističkog projektovanja, uvežbava se da analizira sadržaj arhitektonskog objekta i da razvija projekat od koncepta do idejnog rešenja. Povezivanjem sa kursevima iz Vizuelnih komunikacija, studentima je omogućeno da istovremeno ovladaju osnovnim likovnim elementima, načinima grafičke prezentacije i razvijanja prostornog mišljenja u perspektivi koji su im neophodni za rad na projektu. Kroz primenu različitih načina grafičke prezentacije i modelovanja /manuelnog i računarskog/, pored razvijanja osnovnih veština likovnog izražavanja, studenti uče kako da te veštine primene u postupku projektovanja.

potrebna predznanja: likovni talenat, opšta kultura, shvatanje prostornih odnosa, radne navike i volja za učenjem. Student ne može nastaviti pohađanje nastave u letnjem semestru ukoliko nema pozitivno ocenjen elaborat iz zimskog semestra.

kursevi:

Prostor i oblik	8 ESPB
Likovni elementi	3 ESPB
Vizuelna istraživanja	3 ESPB
Elementi projektovanja	8 ESPB
Arhitektonska grafika	3 ESPB
3D vizuelne komunikacije	3 ESPB

2

Kurs 2.1

Prostor i oblik

/ 1. semestar / 8 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 4 časa rada u studiu
provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // pojmovi prostora i oblika // horizontalni elementi prostora - tlo // vertikalni elementi prostora - zidovi // nadkrivanje prostora - krovovi i nadstrešnice // mesto i okruženje // načela komponovanja // prirodni i društveni uticajni faktori // značenja prostora // načela dimenzionisanja i proporcije // organizacija prostora // materijalizacija elemenata prostora // tačka, linija, površina, volumen // složeni oblik // prostorni odnosi // analiza odabranih primera arhitekture u svetu i kod nas //

rukovodilac kursa: doc. mr Ivan Kucina

Kurs 2.2

Likovni elementi

/ 1. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa studio
provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // uvod u likovni rad - likovne tehnike crteža / smisao aplikativnosti likovnog rada // uvod u kompoziciju - apstraktna kompozicija / linija // oblik kao likovni element // složena kompozicija linijom i oblikom // valer // reljef, struktura i materijalizacija u kompoziciji // složena kompozicija crtežom - primeri // krug boja/ monohromija // apstraktna prostorna likovna kompozicija / analogija // primeri savremene likovne umetnosti / komplementarnost // likovni koncept i prezentacija / složeni koloristički odnosi / likovni rad //

rukovodilac kursa: prof. mr Branko Pavić

Kurs 2.3

Vizuelna istraživanja

/ 1. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa studio
provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // osnovno o programu i načinu organizacije nastave // geometrijski crtež osnove makete sastavljene od dve teksture // geometrijski crtež osnove makete koji se sastoji od linija različitih debljina // geometrijski crtež osnove i izgleda makete nadstrešnice // geometrijski crtež osnove, izgleda i preseka makete plaže 1:100 // geometrijski crtež osnove, izgleda i preseka makete plaže 1:100 // početak rada na drugom zadatku - potrebe prijatelja u nevolji // pojednostavljeni tehnički crtež osnove i preseka makete 1:50 sa obradom podova i zidova // početak rada na trećem zadatku - spisak zahteva nekog drugog // tehnički crtež aksonometrije radne makete sa usvojenom geometrijskom koncepcijom // tehnički crtež osnove i preseka nadogradnje u razmeri 1:50 sa debljinama zidova i materijalima bez nameštaja // tehnički crtež aksonometrije makete anvelope nadogradnje //

rukovodilac kursa: prof. Dušan Stanisavljević

2

Kurs 2.4

Elementi projektovanja

/ 2. semestar / 8 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 4 časa rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // prostor i oblik u arhitektonskom projektovanju

// događaj i kretanje u prostoru // dimenzionalna analiza radnog

mesta // zoniranje prostora // organizacija prostora

kontekst i prostorni okvir // uspostavljanje odnosa unutrašnjeg i

spoljašnjeg prostora // stepenovanje prostornog okvira //

kontura, oblik i transparentnost prostora // arhitektonski sklop

// arhitektonski objekat // arhitektonski omotač //

materijalizacija arhitektonskog objekta // savremena

arhitektura u svetu (analiza odabranih primera) // savremene

arhitektura u Srbiji (nastanak i razvoj)

rukovodilac kursa: prof. dr Milan Rakočević

Kurs 2.5

Arhitektonska grafika /

/ 2. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: //aktivnosti se odvijaju sinhronizovano sa

kursom Elementi projektovanja //

rukovodilac kursa: prof. Dušan Stanisavljević

Kurs 2.6

3D Vizuelne komunikacije /

/ 2. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // Studenti biraju jednu od četiri ponuđene

discipline:

GEOMETRIJA OBLIKA / LIKOVNE FORME / ARHITEKTONSKA

GRAFIKA / CAAD nastava prati tematske jedinice kursa elementi

projektovanja //

rukovodioci kursa:

asist. mr Đorđe Đorđević

prof. mr Branko Pavić

prof. Dušan Stanisavljević

v.str.sar. Đorđe Nenadović

asist. mr Mirjana Devetaković-

Radojević

1					
2					

m o d u l 3

Uvod u urbanizam / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: Upoznavanje sa fenomenom građene sredine i osnovnim elementima njenog oblikovanja u savremenim uslovima.

potrebna predznanja: Nisu potrebna posebna predznanja.

kursevi:

Građena sredina 3 ESPB

Oblikovanje gradskih prostora 3 ESPB

3

Kurs 3.1

Građena sredina

/ 1. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: //osnovne odrednice fenomena građene sredine // fizičke odrednice građene sredine // funkcionalne odrednice građene sredine // prirodno-ekološka i tehnološka dimenzija građene sredine // socio-kulturna i tehnološka dimenzija građene sredine // ljudsko naselje (pojmovi, geneza, razvoj, transformacija) // proces urbanizacije i struktura naselja // tipologija građene sredine, principi analize // kuća i parcela – analiza, tipologija // javni prostor (ulica) – analiza, tipologija // sklop, urbani blok – analiza, tipologija // slika grada // ljudske potrebe, vrednosti, ciljevi i programi // regulativa i građena sredina // kultura i fizička struktura naselja //

rukovodilac kursa: prof. dr Zoran Nikezić

Kurs 3.2

Oblikovanje gradskih prostora

/ 2. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 3 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // osnovne osobenosti i kvaliteti gradskog tkiva // upotrebnosti potencijal gradskog prostora – saobraćaj u kretanju i mirovanju // mikroklimatski i ekološki uslovi // istraživanje potencijala gradskog tkiva, učionica na otvorenom: ulica / modaliteti korišćenja gradskog prostora – kreativno variranje mogućnosti unapređenja, učionica na otvorenom: park // oblikovni potencijal gradskog prostora – prostorni okvir, topografija i površine // bogatstvo gradskog prostora – opremanje i akcenti // oblik javnog prostora i oblik u javnom prostoru // provera 1 – test // kompozicija prirode i priroda kompozicije // istorijske epohe i razvoj kompozicije // prostor, čovek, kretanje i razvoj kompozicije // doživljaj u prostoru i vremenu // komparativna analiza istorijskih koncepata, učionice na otvorenom: trg, skver // komparativna analiza savremenih koncepata, učionica na otvorenom: priobalje // urbani obrasci – urban pattern // jedinstvo i kontinuitet oblika i prostora // završno predavanje – debata

rukovodilac kursa: prof. mr Dragana Bazik
prof. mr Petar Arsić

1					
2					

m o d u l 4

Arhitektonske konstrukcije i materijali / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje sa osnovnom terminologijom, principima i elementima, materijalizacije objekta i fizičkih fenomena kojima je izložen. Modul pruža osnovne informacije o građevinskim materijalima i istovremeno uvodi studenta u oblasti arhitektonskih konstrukcija zgrada. Kroz nastavu na studijskom području studenti savladavaju logiku projektovanja konstrukcija, masivne sisteme gradjenja, kao i tradicionalne i savremene sisteme kosih drvenih krovova.

potrebna predznanja: Nisu potrebna posebna predznanja.

kursevi:

Arhitektonske konstrukcije 1   5 ESPB

Materijali u arhitekturi   1 ESPB

4

Kurs 4.1

Arhitektonske konstrukcije 1

/ 1. i 2. semestar / 5 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja + 2 časa vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: karakteristični delovi objekta: terminologija, podele, funkcije; primarna konstrukcija – principi oslanjanja // temelji i temeljenje objekta – principi projektovanja i građenja; izolacije od vode i vlage // vertikalni konstruktivni elementi – principi projektovanja i građenja // horizontalni konstruktivni elementi – principi projektovanja i građenja // ravni krovovi – principi projektovanja i građenja // otvori u zidovima – načini formiranja, projektovanja i građenja // vrata – unutrašnja i spoljašnja, principi ugradnje // prozori – vrste, podele, dimenzionisanje // stepenice //

klasične drvene kose krovne konstrukcije // savremene drvene kose krovne konstrukcije // materijalizacija potkrovlja i pokrivanje kosih krovova // drvene kuće, konstrukcija // drvene kuće, fasadni zidovi i spoljašnje obloge // drvene kuće, pregradni zidovi i unutrašnje obloge // drvene kuće, studija slučaja //

rukovodilac kursa: prof. dr Milica Jovanović-Popović
prof. dr Branislav Žegarac

Kurs 4.2

Materijali u arhitekturi

/ 1. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

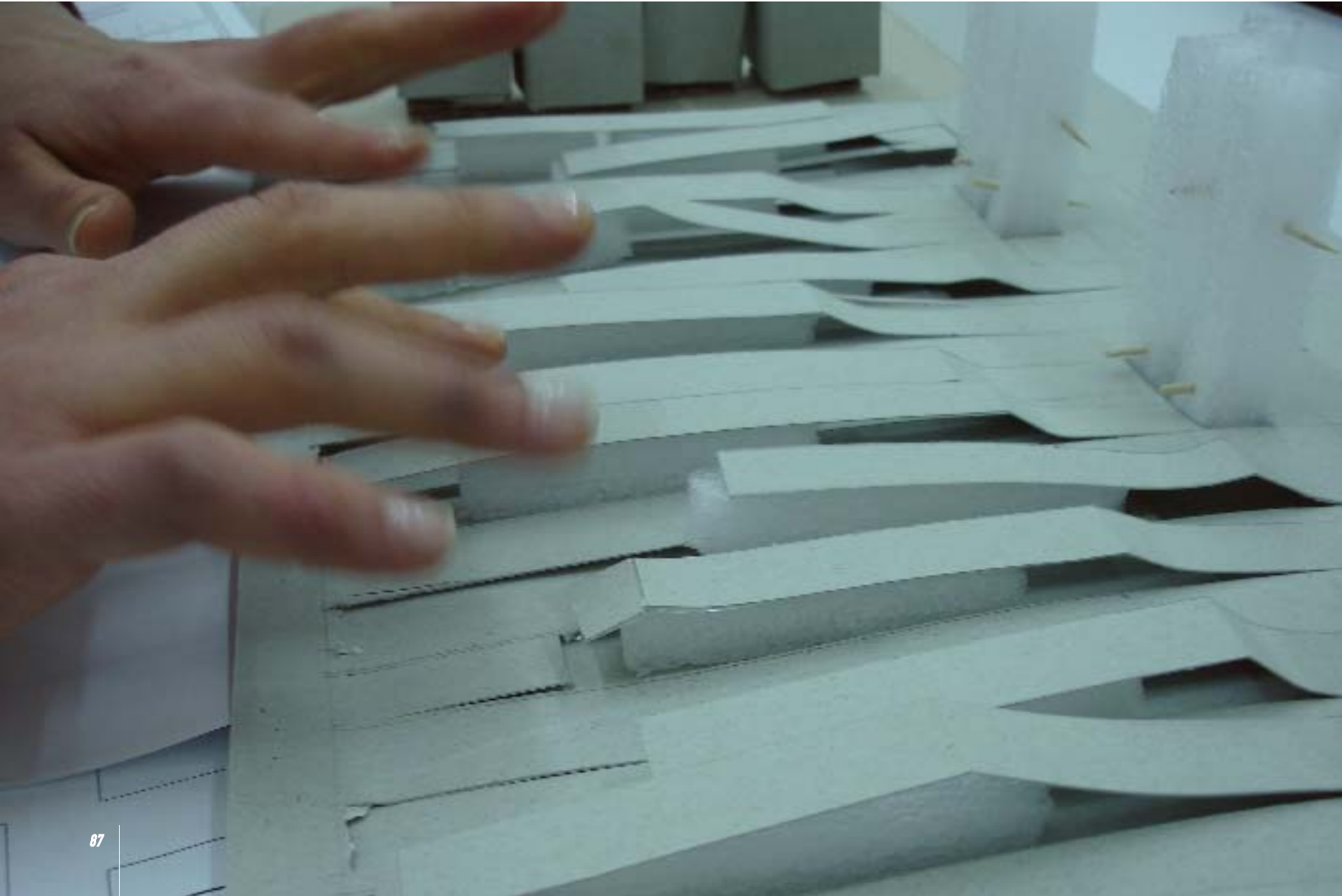
provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: uvod – uzajamni odnos okruženja, objekata i materijala; klasifikacija i priroda materijala // kamen i kameni materijali // opeke i opekarski proizvodi // veziva, malteri i betoni // drvo i proizvodi od drveta; metali // staklo i polikarbonati; materijali zaštite //

rukovodilac kursa: doc. dr Ana Radivojević

m o d u l 5

Statika konstrukcija 1 / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: nastava u okviru ovog modula pruža bazična znanja iz oblasti definisanja elemenata konstruktivnih sklopova arhitektonskih objekata, raspodele i veličina sila koje se suprotstavljaju delovanju spoljnog opterećenja i deformisanju elementa, što je preduslov za formiranje stabilne i tehnički ispravne konstrukcije.

potrebna predznanja: Osnovno srednjoškolsko znanje matematike i fizike.

kursevi:

Mehanika i otpornost materijala 3 ESPB

Principi konstruisanja arhitektonskih objekata 3 ESPB

5

Kurs 5.1

Mehanika i otpornost materijala

/ 1. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // materijalni sistemi / statika materijalne tačke // statika slobodnog krutog tela // struktura i podela linijskih nosača, definicija i proračun unutrašnjih sila // nosači sistema proste grede, konzolni i poligonalni nosači, gerberov nosač // rešetkasti nosači // geometrijske karakteristike preseka / statički momenti i momenti inercije // promena momenata inercije pri translaciji i rotaciji koordinatnog sistema / glavni momenti inercije // pojam i definicija napona // modul elastičnosti / termičko naprezanje / dozvoljeni napon / dimenzionisanje i kontrola napona // čisto pravo savijanje// pravo savijanje silama// deformacija nosača na savijanje// koso savijanje/ naponi i deformacija// ekscentrični pritisak ili zatezanje// stabilnost štapova napregnutih na pritisak//

rukovodilac kursa: doc. dr Đorđe Blagojević

Kurs 5.2

Principi konstruisanja arhitektonskih objekata

/ 2. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja + 2 časa vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // osnovna fizička i konstruktivna svojstva materijala od kojih se formiraju konstrukcije – opeka, beton, metal i drvo // analiza svojstava i nosivosti konstruktivnih elemenata grede, stuba, rešetke i zida // osnovne postavke i uslovi formiranja statički određenih i statički neodređenih nosača u ravni i prostornih nosača // analize opterećenja konstrukcija od uticaja gravitacionih sila, vetra i seizmičkih uticaja / principi i načini obezbeđivanja stabilnosti na horizontalne uticaje // konstruktivni sklopovi objekata od opeke i blokova // AB međuspratne tavanice: sistema ploča i rebrastih konstrukcija izvedenih na licu mesta, i u prefabrikovanom sistemu gradnje // armirano betonske grede, stubovi i zidovi // ramovske konstrukcije // fundiranje arh. objekata / uslovi fundiranja, tipovi temelja // čelične krovne rožnjače, nosači i rešetke // međuspratne tavanice i sistemi rebara i podvlaka od čelika // stubovi i spregovi za ukrućenje konstruktivnog sklopa objekta / veze konstruktivnih elemenata od čelika // drveni krovni i međuspratni nosači i stubovi // konstrukcije od lepljenog lameliranog drveta // veze konstruktivnih elemenata od drveta

rukovodilac kursa: prof. dr Milan Glišić

1						
2						

m o d u l 6

Geometrija arhitektonske forme / 8 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje studenata sa raznolikošću geometrijskih oblika primenjenih u praksi i njihova geometrijska – konstruktivna i analitička interpretacija ; razvijanje sposobnosti rekonstruisanja geometrijskih svojstava arhitektonskih i urbanističkih prostora, iz neposrednog okruženja ili prikazanih na fotografijama ; upoznavanje studenata sa osnovnim postulatima analitičke geometrije kao i principima CAAD (Computer Aided Architectural Design).

potrebna predznanja: Operativna osnovna geometrijska znanja stečena u okviru srednjoškolskog učenja matematike. Osnovna računarska pismenost.

kursevi:

Geometrija oblika 1	3 ESPB
Geometrija oblika 2	2 ESPB
Matematika u arhitekturi 1	1 ESPB
Matematika u arhitekturi 2	1 ESPB
Principi CAAD	1 ESPB

6

Kurs 6.1

Geometrija oblika 1

/ 1. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // arhitektonski i urbanistički prostor // tačkasti i linijski arhitektonski elementi objekta (ravanski) // površinski (ravanski) arhitektonski elementi objekta: geometrijska tela i površi korišćeni za oblikovanje arhitektonskog i urbanističkog prostora: geometrijska tela i površi // geometrijska tela i površi i njihovi karakteristični ravni preseci // kompozicije (prodori) geometrijskih tela i površi u arhitektonskom i urbanističkom prostoru, kompozicije (prodori) geometrijskih tela i površi // kompozicije (prodori) geometrijskih tela i površi // uspostavljanje veze objekta i tla: nasipi, useci, drenažni kanali

rukovodioci kursa: asist. mr Đorđe Đorđević
asist. mr Gordana Vujić

Kurs 6.2

Geometrija oblika 2

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // osnovi konstruisanja perspektivnih slika (centralna projekcija) u skladu sa zahtevima cad tehnologije // osnovi restitucije geometrije oblika sa fotografija // restitucija putanje kretanja kamere na osnovu serije fotografija // osnovi centralnog i paralelnog osvetljenja u skladu sa zahtevima cad tehnologije // restitucija položaja svetlosnog izvora // uticaj osvetljenja na geometrijska svojstva prostora i vizuelni utisak

rukovodioci kursa: asist. mr Đorđe Đorđević
asist. mr Gordana Vujić

Kurs 6.3

Matematika u arhitekturi 1

/ 1. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // fraktali. fraktalna geometrija. uvod // fraktali. samosličnost. primeri // rekurentne formule. iterativni procesi // geometrija transformacija u ravni i prostoru // slučajni iterativni procesi. geometrijska interpretacija / iterativni nizovi kompleksnih brojeva. mandelbrotov skup. julija skupovi // fraktali u prirodi // dimenzija fraktala // fraktali i arhitektura. vizuelna percepcija i rang fraktala. topologija. informacija // dimenzija fraktala u arhitekturi // simetrija fraktala. simetrija u arhitekturi. proporcije. zlatni presek // fraktalne karakteristike u istoriji arhitekture // fraktali i lepe umetnosti. fraktali i urbanizam. uvod. istorijski osvrt // gradovi i fraktalna geometrija. savremeno mrežno planiranje grada // prirodni razvoj. forme, strukture i hijerarhija. model razvoja grada. urbane granice //

rukovodilac kursa: prof. dr Ljiljana Petruševski

6

Kurs 6.4 **Matematika u arhitekturi 2**

/ 2. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa
(6.4. ili 6.5.)

sadržaj kursa: // koordinatni sistemi u ravni. tačka i prava u ravni // linije i segmenti pravih i krivih linija u ravni. crtanje linija // poligoni. planovi. mape. unija. presek. razlika. kompozicija // dvodimenzionalne geometrijske transformacije // koordinatni sistemi u prostoru. tačka, prava i ravan u prostoru // ravan u prostoru. poligoni i druge ravne figure u prostoru. lokalni i globalni koordinatni sistem // prava i segmenti pravih linija u prostoru. kriva linija u prostoru // crtanje pravih i krivih linija u prostoru // ortogonalna, kosa i centralna projekcija // trodimenzionalne geometrijske transformacije ravnih figura // tela u prostoru. poliedri. unija. presek. razlika. modelovanje // trodimenzionalne geometrijske transformacije tela. skupovi tela. konstruktivno geometrijska reprezentacija // površi u prostoru. konusne, cilindrične, rotacione, pravolinijske // rendering. pogled. efekti. detalji površi i tekstura //

rukovodilac kursa: prof. dr Ljiljana Petruševski

Kurs 6.5 **Principi CAAD**

/ 2. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa
(6.4. ili 6.5.)

sadržaj kursa: // kurs prati primenu teoretskih znanja na kursu Matematika 2, kroz primenu putem odgovarajućih softverskih paketa

rukovodilac kursa: asist. mr Mirjana Devetaković-Radojević

3						
4						

m o d u l 7

Istorija arhitekture i umetnosti / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: sticanje unapređenog znanja o opštim istorijskim tokovima razvoja arhitekture, građene sredine i umetnosti u svetu, kako bi studenti uspostavili kritički odnos između tradicije i savremenih ideja i procesa u arhitektonskom i umetničkom stvaralaštvu, njihovim ishodištima i ostvarenim dometima.

potrebna predznanja: odslušana nastava i pozitivno ocenjen: modul 1.

kursevi:

Istorija arhitekture i naseljavanja 1	2 ESPB
Istorija arhitekture i naseljavanja 2	2 ESPB
Istorija umetnosti 1	1 ESPB
Istorija umetnosti 2	1 ESPB

7

Kurs 7.1

Istorija arhitekture i naseljavanja 1

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // arhitektura, vreme, istorija // prostorno definisanje odnosa ljudi i njihovih potreba // psihološki doživljaj prostora - razlike kroz istoriju // arhetip i tipologija građevina // materijali, tehnike građenja i konstrukcijski sistemi // estetski doživljaj i pojam lepog, zakonitosti stvaranja građevina // sadejstvo arhitekture i drugih umetnosti // pojam naseljavanja - orijentacija i identifikacija, izbor mesta // geneza grada - odnos grada i civilizacije // razumevanje arhitekture čitanjem teorijskih tekstova // jednina "klasičnog" i množina "modernog" jezika arhitekture // uporedna analiza primera klasičnog i modernog jezika arhitekture // uvod u analizu procesa stvaranja arhitektonskog prostora // osnovni pojmovi u metodologiji naučno - istraživačkog rada //

rukovodilac kursa: prof. dr Nađa Kurtović-Folić

Kurs 7.2

Istorija arhitekture i naseljavanja 2

/ 4. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // uvod, umetnost praistorije // mesopotamska umetnost // egipatska umetnost // egejska umetnost, grčka arhajska umetnost // grčka klasika, V-IV vek p. n. e. // helenizam // etruska i ilirska umetnost // kasna antika - uvod u hrišćanstvo // ranohrišćanska umetnost // vizantija / preromanika, romanika // gotika, prerenesansa // renesansa: italija // nizozemska, nemačka // manirizam, barok: italija //

rukovodilac kursa: prof. dr Nađa Kurtović-Folić

A photograph of a person sitting on a bench, viewed through a grid mesh. The person is wearing a dark jacket and a light-colored hat. The scene is dimly lit, with a greenish tint. A large white number '7' is overlaid on the right side of the image.

7

Kurs 7.3 **Istorija umetnosti 1**

/ 3. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 časa predavanja

provera znanja: usmeni ispit

sadržaj kursa: // megaliti – gomila kamena s porukom // imhotep – ime prvog poznatog arhitekta // pojam klasične arhitekture // svetska čuda starog sveta – odnos konstrukcije i arhitektonskog omotača // ranohrišćanska arhitektura – preuzimanje i prilagođavanje arhitektonskog prostora // vizantijska crkvena arhitektura – tip i varijantna rešenja // romanika i gotika – masivno i skeletno // različit doživljaj boga // vitruvije–alberti – red, raspored, jakost, ljupkost // paladio – arhitekta za sva vremena // renesansni grad– teorija, utopija i svakodnevni život // kako se šire ideje? renesansa u evropi // jukstapozicija – definisanje baroka // takmičarski odnos graditelja – bernini i boromini / barokni grad – najuticajniji celovit oblik urbanizma // konsultacije za pripremu ispita //

rukovodilac kursa: prof. dr Vladimir Mako

Kurs 7.4 **Istorija umetnosti 2**

/ 4. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 časa predavanja

provera znanja: usmeni ispit

sadržaj kursa: // manirizam, barok: španija, flandrija // holandija, XVII–XVIII vek, francuska // engleska, rokoko // klasicizam, romantizam // realizam, simbolizam, art nouveau // impresionizam, ekspresionizam // uvod u modernu, avangarda // kubizam, futurizam // fovizam, apstraktna umetnost // dada, konstruktivizam // nadrealizam, apstraktni ekspresionizam // lirska apstrakcija, enformel // minimalna, konceptualna // land art, kinetička umetnost // konsultacije za pripremu ispita //

rukovodilac kursa: prof. dr Miško Šuvaković

m o d u l 8

Studio projekat 1 - arhitektura / 12 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje studenata sa metodima povezivanja osnovnih arhitektonskih elemenata u jednostavne funkcionalne i logične konstruktivne sklopove koji su usklađeni sa elementima okruženja. Sticanje iskustva u primeni teorijskih saznanja o elementima arhitekture, urbanizma i arhitektonskih konstrukcija u rešavanju praktičnih zadataka tokom postupka projektovanja. Razvijanje veštine projektovanja manjih višenamenskih arhitektonskih objekata / najčešće kuća za porodično stanovanje/ sa stambenim, poslovnim i uslužnim sadržajima na zadatoj lokaciji u izgrađenom okruženju od koncepta, preko idejnog rešenja do idejnog projekta.

potrebna predznanja: A: poznavanje prostornih, funkcionalnih i likovnih karakteristika elementa arhitektonskog sklopa i sposobnost grafičkog i trodimenzionalnog prikazivanja arhitektonskih elementa, sklopova i eksterijera (položen Modul 2: Uvod u projektovanje) ; U: razumevanje konteksta – prostorne, funkcionalne, socio-kulturne karakteristike lokacije, analiza elemenata lokacije, parcelacija, urbani sklop, osnovni principi oblikovanja eksterijera (položen Modul 3: Uvod u urbanizam) ; AK: pozicioniranje i približno dimenzionisanje konstruktivnih elemenata manjih raspona, poznavanje standardnih materijala i instalacionih koridora arhitektonskog objekta (položen Modul 5: Statika konstrukcija 1)

kursevi:	
Urbanizam	1 ESPB
Arhitektura	9 ESPB
Arhitektonske konstrukcije	1 ESPB
Statika konstrukcija	1 ESPB

8

Kurs 8

Studio projekat 1 – arhitektura

/ 3. semestar / 12 espb

fond aktivne nastave: 8 časova rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // projektni zadatak i obilazak lokacije //
prostorna analiza lokacije // programska analiza objekta //
arhitektonsko-urbanistički koncept // evaluacija koncepta //
idejno rešenje // kolokvijum: vizuelizacija idejnog rešenja //
idejno rešenje konstrukcije objekta // idejno rešenje
instalacionih koridora i materijalizacije objekta // idejni projekat
// razrada idejnog projekta // kolokvijum: vizuelizacija idejnog
projekta // grafički prikaz // izrada makete objekta //
obrazloženje projekta //

rukovodilac kursa: departman za arhitekturu

m o d u l 9

Studio projekat 2 - arhitektonska konstrukcija / 12 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje studenata sa projektovanjem kao celovitim procesom: od idejnog rešenja do glavnog projekta, sadržajem tehničke dokumentacije u svim fazama projektovanja, elementima statičkog proračuna, projektom instalacija vodovoda i kanalizacije, kao i relevantnom regulativom iz ove oblasti. Osnovni cilj je da student tokom školovanja obradi jedan projekat uzimajući u obzir aspekte konstrukcije i materijalizacije kao težište projektantskog pristupa.

potrebna predznanja: Pozitivno ocenjeni moduli:

Uvod u projektovanje; Arhitektonske konstrukcije i materijali; Statika konstrukcija 1;

Studio projekat 1 - arhitektura

kursevi:

Arhitektura	1,5 ESPB
Arhitektonske konstrukcije	4,5 ESPB
Statika konstrukcija	3 ESPB
Instalacije	3 ESPB

9

Kurs 9

Studio projekat 2 – arhitektonske konstrukcije

/ 4. semestar / 12 espb

fond aktivne nastave: 8 časova rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // upoznavanje sa programom projekta i obilazak lokacije // rad na idejnom rešenju: prostorna analiza lokacije i programska analiza objekta, arhitektonsko- konstruktivni koncept, diskusija i upoređivanje rešenja za dalju obradu u okviru grupe // elementi rada na razradi projekta sa elementima materijalizacije, konstrukcije i instalacija // provera prohodnosti – pregled idejnog rešenja, odabir rešenja za dalju razradu u okviru grupe // izrada arhitektonsko- građevinskog projekta, projekta vodovoda i kanalizacije, pozicioniranje i statički proračun // izrada makete //

rukovodilac kursa: departman za arhitektonske tehnologije

m o d u l 1 0

Organizacija prostora / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: Upoznavanje sa organizacijom prostora i načelima projektovanja stambenih, poslovnih, trgovačkih i uslužnih industrijskih, poljoprivrednih, sportsko-rekreativnih i saobraćajnih arhitektonskih objekata. Materija koja se predaje u okviru ovog modula direktno korespondira sa programima projektnih zadataka na modulima Studio projekat.

potrebna predznanja: Pozitivno ocenjeni modul Uvod u projektovanje

kursevi:

Tipologija objekata 1   3 ESPB

Tipologija objekata 2   3 ESPB

10

Kurs 10.1 **Tipologija objekata 1**

/ 3. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // stambena sredina // porodični i višeporodični stambeni objekti – modelski prikaz // načela i metodologija projektovanja stambenih objekata, analiza konteksta i uticajnih faktora // porodični i višeporodični stambeni objekti: komparativna tipološka analiza // principi organizacije stambene jedinice porodičnog i višeporodičnog stanovanja // motivi organizacije i oblikovanja stambenih sklopova (od urbanog sklopa do stambene jedinice) // savremene tendencije u projektovanju stambene arhitekture: analiza primera // stanovanje na selu : načela projektovanja, stanovanje uz rad // savremene tendencije u projektovanju i rekonstrukciji stambenih objekata na selu // poslovanje: projektovanje poslovnih objekata, razvoj i načela projektovanja // tipovi i principi organizacije poslovnih objekata // savremene tendencije u projektovanju poslovnih objekata // uslužne delatnosti: projektovanje, razvoj načela projektovanja // tipovi i principi organizacije trgovačkih i ugostiteljskih objekata // savremene tendencije u projektovanju trgovačkih i ugostiteljskih objekata //

rukovodilac kursa: doc. Vladimir Lojanica

Kurs 10.2 **Tipologija objekata 2**

/ 4. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // industrijski kompleksi, gradske privredne zone: zoniranje, sistemi kompozicije, tehnološki proces i saobraćaj // radno mesto / oblikovanje proizvodnih prostora / vrste hala // skladišni i energetski objekti industrije: oprema i obrada // poljoprivredni kompleksi: lociranje, zoniranje, sistemi kompozicije, tehnološki proces // skladišta poljoprivrednih proizvoda: hladnjače, silosi // objekti za preradu proizvoda: mlekare, stočne staje // sportsko – rekreativni kompleksi: lociranje, dimenzionisanje, oblikovanje // otvoreni i zatvoreni sportsko – rekreativni prostori: oblikovanje, konstruktivne karakteristike // karakteristike rekreativnih prostora uz objekte drugih namena // razvoj saobraćajnih sredstava // parkirališta i garaže: lociranje, elementi // autobuski terminali: elementi, stajališta, odnos sa gradskim prevozom // železničke stanice: vrste, karakteristike, odnos sa gp // aerodromi: tipovi, elementi // vodeni saobraćaj: pristaništa, kompozicija, elementi // metro: kad i zašto? / studija za beograd // komunikacijski tornjevi i mostovi: klasifikacija // natkriveni javni prostori grada: elementi natkrivanja, klasifikacija //

rukovodilac kursa: doc. mr Aleksandar Videnović

3						
4						

m o d u l 1 1

Urbana struktura i funkcije / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje sa osnovnim principima razvoja (proizvodnje) strukture savremenog grada i osposobljavanje za razumevanje i stručno delovanje u oblasti upravljanja urbanim razvojem.

potrebna predznanja: poznavanje fenomena građene sredine i elemenata njenog oblikovanja u savremenim uslovima, istorije arhitekture i naseljavanja i elemenata projektovanja (pozitivno ocenjeni moduli Uvod u arhitekturu, Uvod u projektovanje i Uvod u urbanizam).

kursevi:

Urbana struktura	3 ESPB
Urbane funkcije	3 ESPB

11

Kurs 11.1 **Urbana struktura**

/ 3. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // proizvodnja izgrađenog prostora. teoretski okvir istraživanja urbane strukture: idealni modeli, teorije, koncepti // grad kao proizvod i proces. snage koje utiču na unutrašnju strukturu sav. grada; akteri u produkciji izgrađene sredine, privatni i javni // način korišćenja gradskog zemljišta: tržište i državna intervencija // modeli i obrasci urbane strukture, vrednosti i vrednovanja // urbane promene: problemi u razvoju // donošenje odluka: privatno, javno. // upravljanje urbanim razvojem: strategije, vizije, ciljevi, politike, projekti // kriterijumi i indikatori kvaliteta urbane strukture // urbane aktivnosti: tip, karakter, obrasci // kriterijumi za lociranje aktivnosti. integracija i segragacija. // konflikti u razvoju urbane strukture: privatno // javno, globalno/lokalno ... // razrešavanje konflikta // "optimalni razvoj" urbane strukture. obrasci i modeli. // transformacija strukture grada: savremeni oblici intervencije // oblici stručnog delovanja na unapređenju urbane strukture. novi koncepti: ljudska prava, ekologija, energija, globalizacija, identitet...//

rukovodilac kursa: prof. dr Nada Lazarević-Bajec

Kurs 11.2 **Urbane funkcije**

/ 4. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 3 časa predavanja

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // pojam urbane funkcije, teorijske osnove, vrste, osnovne klasifikacije : stanovanje, teoretsko iskustvena polazišta, vrste i oblici modela urbanih zajednica stanovanja; funkcije centraliteta, osnovne karakteristike, klasifikacija, aktivnosti i prostori; urbana rekreacija- potrebe, aktivnosti i prostori; teorijske osnove planiranja i programiranja urbane infrastrukture; test // struktura i faktori razvoja urbanih funkcija: tipološke osnove i strukturalni sklopovi gradskog stanovanja; struktura centara, faktori i karakteristike razvoja, savremeni trendovi, aktivnosti i prostori; funkcionalno i prostorno organizovanje rekreativnih prostora; elementi planiranja i programiranja infrastrukture // procesi i postupci projektovanja i oblikovanja prostora : proces modelovanja urbanog sklopa stanovanja; prostorna organizacija i oblikovanje centara, faktori i kriterijumi izbora lokacije; uređivanje i oblikovanje rekreativnih prostora u gradu; organizacija saobraćajnih površina i tehničkih sistema infrastrukture //

prof. dr Miodrag Ralević

rukovodioci kursa:

prof. mr Rajko Korica

m o d u l 1 2

Arhitektonske konstrukcije, fizika i instalacije / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: upućivanje u procese projektovanja osnovnih koncepata, sklopova i komponenti materijalizacije arhitektonskih objekata sa armirano-betonskom i čeličnom nosećom konstrukcijom. Upoznavanje sa logikom projektovanja i različitim mogućnostima materijalizacije fasada u pogledu vrste materijala i tehnika gradnje. Upoznavanje sa sadržajem tehničke dokumentacije. Izučavanje problematike fizike zgrada, zahteva za toplotnim, akustičkim i svetlosnim komforom. Upoznavanje studenata sa instalacionim mrežama (prvenstveno vodovoda i kanalizacije) i uređajima u arhitektonskim objektima.

potrebna predznanja: Znanja iz studijskog područja /pozitivno ocenjen modul/ Arhitektonske konstrukcije i materijali.

kursevi:

Arhitektonske konstrukcije 2	3 ESPB
Arhitektonska fizika	1 ESPB
Instalacije	2 ESPB

12

Kurs 12.1

Arhitektonske konstrukcije 2

/ 3. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // koncept materijalizacije i funkcionalne i oblikovne odlike objekta, analiza primera // armirano betonske skeletne i masivne zgrade livene na licu mesta, terminologija, konstruktivni koncept, planovi // tipovi armirano betonskih međuspratnih tavanica / principi projektovanja // primarna skeletna metalna konstrukcija // primarna skeletna metalna konstrukcija // tipovi fundiranja armirano betonskih skeletnih zgrada // sadržaj i način prezentacije glavnog projekta // fasadne obloge // fasadne obloge // fasadne obloge (zid zavese) // fasadne obloge (zid zavese) // konstrukcija krovova principi projektovanja, detalji // pregradni zidovi // spušteni plafoni // vertikalne komunikacije //

rukovodilac kursa: prof. dr Aleksandra Krstić-Furundžić

Kurs 12.2

Arhitektonska fizika

/ 4. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // pojam i vrste komfora // toplotni komfor – fiziološka osnova, parametri i granice toplotnog komfora / toplotni komfor – mere obezbeđenja // toplotni komfor – difuzija i kondenzacija vodene pare // vazdušni komfor – kvalitet vazduha // vazdušni komfor – mere obezbeđenja vazdušnog komfora // vazdušni komfor – dimnjaci i ventilacije // zvučni komfor – fizičke osnove fenomena zvuka // zvučni komfor – zahtevi i granice zvučnog komfora / zvučni komfor – buka: pojam, izvori i mere zaštite // zvučni komfor – akustička svojstva materijala // svetlosni komfor – fizički fenomeni svetlosti // svetlosni komfor – zahtevi u pogledu svetlosnog komfora // svetlosni komfor – parametri svetlosnog komfora i mere obezbeđenja // svetlosni komfor – optička svojstva materijala //

rukovodilac kursa: doc. dr Ana Radivojević

Kurs 12.3

Instalacije

/ 4. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // uvodno izlaganje o nastavi, sadržaju i uticaju instalacija na komfor i cenu objekta sanitarni uređaji: fukcija, namena, materijali, higijenski i estetski uslovi, armature. // kanalizacija (fekalna, atmosferska), razvoj i vrste, elementi mreže i pravila postavljanja, projektovanje, tehnička dokumentacija, održavanje. // vodovod (hladna i topla), razvoj, vrste, elementi mreže, propisi, održavanje, projektovanje, proračuni, tehnička dokumentacija // grejanje, i ventilacija faktori uticaja, mreže, uređaji, prostor, namena i uštede // elektroinstalacije, jake i slabe struje, mreže i uređaji, prostor. intelegentne kuće // liftovi i eskalatori, namena, kapacitet, prostor // smeće, uređaji, prostor u objektima, propisi // gasne instalacije–mreže, armature, prostor // solarne instalacije–mreže, uređaji, prostor. integracija i kordinacija instalacionih mreža i postrojenja u objektu //

rukovodilac kursa: prof. dr Gordana Čosić

m o d u l 13

Statika konstrukcija 2 / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje sa konstruktivnim sistemima u cilju racionalne primene u arhitektonskom projektovanju. Cilj nastave je da se studenti upoznaju sa elementima projektovanja, konstruisanja i dimenzionisanja armirano betonskih, čeličnih i drvenih konstrukcija arhitektonskih objekata. Koordiniranje arhitektonskog i konstruktivnog oformljenja objekta radi nalaženja optimalnog rešenja. Izložena materija omogućava studentima da sagledaju mogućnosti koje pružaju armirano betonske konstrukcije, čelične i drvene konstrukcije u formiranju najrazličitijih arhitektonskih oblika u procesu projektovanja prostora.

potrebna predznanja: Položen modul Statika konstrukcija 1

kursevi:

Konstruktivni sistemi 3 ESPB

Konstruktivne karakteristike primenjenih

materijala 3 ESPB

13

Kurs 13.1

Konstruktivni sistemi

/ 3. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja + 2 časa vežbi

provera znanja: seminarski rad (1. ispitni rok) ili pismeni ispit
(naredni ispitni rokovi)

sadržaj kursa: // razvoj konstruktivnih sistema / klasifikacija, principi konstruisanja, metode izbora sistema // gredni sistemi oblikovanje // gredni roštilji // lučni sistemi // okvirni sistemi: // tridimenzionalni sistemi // ljsuke // oblici ljsuki // nabori // viseće konstrukcije // viseće konstrukcije na kružnim i poligonalnim osnovama, otvorene i zatvorene mreže i šatori // tensegriti konstrukcije: oblici u zavisnosti od konture (bezmomentne i napregnute na savijanje) / prednapregnute razvlačeće strukture // pneumatične konstrukcije: sa natpritiskom u korisnom prostoru i jastučni sistemi //

rukovodilac kursa: prof. dr. Miodrag Nestorović

Kurs 13.2

Konstruktivne karakteristike primenjenih materijala

/ 4. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja + 2 časa vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // osnovi teorije proračuna AB konstrukcija // dimenzionisanje preseka opterećenih momentima savijanja. dimenzionisanje stubova // dimenzionisanje preseka u fazi malog ekscentriciteta // dimenzionisanje preseka u fazi velikog ekscentriciteta // naponska stanja glavnih kosih zatežućih napona i torzije. // fundiranje objekata. dimenzionisanje temelja // osnovi dimenzionisanja čeličnih elemenata. kontrola naprezanja čeličnih elemenata // veze čeličnih elemenata. osnovi zavarivanja i proračun zavarenih spojeva. veze izvedene zavrtnejevima // konstruktivni elementi višespratne zgrade. proračun karakterističnih elemenata // konstruktivni elementi – rešetkasti i prostorni nosači // osnovi dimenzionisanja drvenih elemenata konstrukcije // kontrola naprezanja drvenih elemenata // veze drvenih elemenata. osnovi dimenzionisanja veza // osnovi dimenzionisanja elemenata od lepljenog lameliranog drveta // elementi za obezbeđenje globalne prostorne stabilnosti konstrukcija od drveta //

rukovodioci kursa: prof. dr Milan Glišić
doc. dr Žikica Tekić
asist. mr Dragoslav Tošić

m o d u l 1 4

Likovne forme / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: Cilj modula je da se studentima omogući celovito razumevanje,

praktikovanje i aplikacija likovnih umetnosti u području arhitekture.

Kroz nastavu sa provežbavanjima studenti treba da praktikuju različite oblike i metode likovnog rada kako bi stekli konkretno iskustvo i znanja koja će im u budućnosti biti neophodna za rad u arhitekturi. Nastava u modulu ima i opšteobrazovni karakter i tendenciju da se studentima približe umetničke prakse koje su komplementarne arhitekturi i koje zajedno sa arhitektonskim oblikovanjem treba da ostvaruju celovitu strategiju bavljenja prostorom i čovekovim okruženjem.

Takođe, cilj nastave je da se studenti upoznaju sa različitim oblicima likovnih umetnosti i njihovim savremenim formama i interpretacijama, što im omogućava profesionalni pristup likovnom izražavanju i radu.

potrebna predznanja: Stečena znanja na studijskom području Uvod u projektovanje na prvom i drugom semestru i u potpunosti savladan program na predmetu Likovni elementi. Takođe, za studije u modulu od značaja je i pohađanje kursa 3D vizuelne komunikacije / Likovni elementi.

kursevi:

Likovno prikazivanje u arhitekturi   3 ESPB

Boja i likovni koncepti   3 ESPB

14

Kurs 14.1

Likovno prikazivanje u arhitekturi

/ 3. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 4 časa rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // prirodno okruženje i likovni rad // uvod u anatomiju i antropološke mere // predstava tela u prostoru i arhitekturi // likovna studija enterijera // likovna studija arhitekture // likovne komunikacije u arhitekturi - likovni crtež u procesu projektovanja // urbano okruženje i ambijent // primeri savremene likovne umetnosti // likovna transpozicija semestralnog projekta // likovni koncept i prezentacija //

rukovodilac kursa: prof. mr Vladan Ljubinković

Kurs 14.2

Boja i likovni koncept

/ 4. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 4 časa rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // uvod u likovnu primenu boje u arhitekturi - psihofiziološko dejstvo boje // prostorno dejstvo boje // kolorističke varijacije i ambijenti // likovni koncept boje i oblika u prostoru i arhitekturi // grafika // modelovanje // multimedija // primeri savremene likovne umetnosti // likovni koncept i prezentacija //

rukovodilac kursa: prof. mr Vladan Ljubinković

23

5							
6							

m o d u l 15

Proučavanje i obnova graditeljskog nasleđa / 3 ESPB

cilj nastave na modulu: sticanje unapređenog znanja o opštim istorijskim tokovima razvoja i osnovnim karakteristikama arhitekture i građene sredine u Srbiji /i Crnoj Gori/ u prošlosti, te o glavnim ciljevima, principima i pristupima savremene integrativne obnove graditeljskog nasleđa, kod nas i u svetu.

potrebna predznanja: odslušana nastava i pozitivno ocenjeni modul 1 i modul 7

kursevi:

Istorija arhitekture i naseljavanja u Srbiji 2 ESPB

Integrativna zaštita graditeljskog nasleđa 1 ESPB

15

Kurs 15.1

Istorija arhitekture i naseljavanja u Srbiji

/ 5. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: jedinstveni seminarski rad (15.1. i 15.2.) sa usmenom odbranom

sadržaj kursa: // značaj izučavanja arhitekture prošlosti na tlu srbije / i crne gore / / istorijski izvori i metodologija // praistorijsko i antičko graditeljstvo // preromanska arhitektura // raška stilska grupa // vizantijska stilska grupa // moravska stilska grupa // manastirske celine: prostorni koncept i arhitektura građevina // karakteristike romanske, gotske i renesansne arhitekture u crnoj gori: sakralne, profane i stambene građevine // arhitektura crkava i manastira u doba turske vlasti // razvoj, vrste i karakteristike naselja u srbiji i crnoj gori // tradicionalna stambena arhitektura / prostorni razvoj stambenih oblika u seoskim naseljima // osnovni tipovi seoskih kuća: brvnare, bondručare, kuće od naboja i kamene kuće // prostorni razvoj stambenih oblika u gradskim naseljima // osnovni tipovi gradskih kuća orijentalnog tipa // osnovni tipovi gradskih kuća srednjoevropskog tipa i primorskog tipa//

rukovodilac kursa: doc. dr Mirjana Roter – Blagojević

Kurs 15.2

Integrativna zaštita graditeljskog nasleđa

/ 5. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: jedinstveni seminarski rad (15.1. i 15.2.) sa usmenom odbranom

sadržaj kursa: // ciljevi i značaj očuvanja kulturne baštine i integrativne obnove graditeljskog nasleđa // odnos prema kulturnim dobrima i očuvanju graditeljskog nasleđa kroz istoriju // međunarodne povelje i preporuke o očuvanju kulturnih dobara. zakon o kulturnim dobrima // spomenička svojstva i vrednosti pojedinačnih spomenika i prostornih celina // postupak vrednovanja spomenika kulture i klasifikacija u odnosu na vrednosti // osnovni principi zaštite graditeljskog nasleđa // mogućnosti zaštite pojedinih vrsta graditeljskog nasleđa // metodi tehničke zaštite graditeljskog nasleđa // revitalizacija spomenika kulture – ciljevi i načela // mogućnosti revitalizacije graditeljskog nasleđa // integrativna zaštita i revitalizacija istorijskih urbanih celina // metodologija zaštite i revitalizacija istorijskih urbanih celina // primeri zaštite i obnove istorijskih urbanih celina // problemi savremene izgradnje u istorijskim urbanim celinama sa aspekta zaštite // problemi savremene izgradnje u istorijskim urbanim celinama sa aspekta zaštite //

rukovodilac kursa: doc. dr Mirjana Roter – Blagojević

5							
6							

m o d u l 1 6

Arhitektura, urbanizam i društvo / 3 ESPB

cilj nastave na modulu: Edukacija studenata iz oblasti društveno-humanističkih nauka, u cilju sticanja praktičnih znanja o društvenim procesima, zakonskoj regulativi i ekonomskim pravilima koji imaju uticaja u procesima vezanim za arhitekturu i urbanizam.

potrebna predznanja: Bez formalnih obaveza. Teoretska i praktična znanja sa prve i druge godine osnovnih studija.

kursevi:

Sociologija	1 ESPB
Ekonomika projektovanja i građenja	1 ESPB
Regulativa	1 ESPB

16

Kurs 16.1 **Sociologija**

/ 6. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa
(16.1., 16.2. ili 16.3.)

sadržaj kursa: // građanin, civilno društvo, demokratske vrednosti, demokratske institucije // pravna država, građanska i politička prava, ekonomska, socijalna i kulturna prava // država sa socijalnim staranjem, funkcije države u socijalnom razvoju // društvena i urbanistička norma, pojmovi urbanitet i urbanost // grad kao javno dobro, interesi u korišćenju gradskog prostora // uzroci i obeležja bespravne izgradnje, uzurpacija gradskog prostora i dobara // delokrug i nadležnosti lokalne uprave u savremenim demokratskim društvima // položaj građana i lokalnih zajednica u rekonstrukciji gradskih zona // pojam i indikatori kvaliteta življenja // definicija, klasifikacija i uloga javnih službi u ostvarivanju prava građana // stanovanje kao ljudsko pravo // siromaštvo – pojam, dimenzije, uzroci, programi za smanjenje siromaštva // siromašna gradska područja i programi saniranja // uslovi življenja u seoskim područjima i programi unapređenja kvaliteta življenja // rekapitulacija //

rukovodilac kursa: prof. dr Ksenija Petovar

Kurs 16.2 **Ekonomika projektovanja i građenja**

/ 6. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa
(16.1., 16.2. ili 16.3.)

sadržaj kursa: // uvod, objekat kao investicija, inicijalni troškovi investitora, izvori finansiranja, uloga banke, investiciona dokumentacija za kredite // predinvesticione analize, investicione studije, analize i procene, analiza lokacije // trougao projektnih ciljeva: performansa, vreme, troškovi, aproksimativne metode izračunavanja vrednosti objekta, uticajni faktori // ekonomsko finansijska analiza projekta, analiza osetljivosti, ocena ekonomske isplativosti objekta u eksploataciji, odnosno tokom njegovog upotrebnog veka //

rukovodilac kursa: prof. dr Goran Milićević

Kurs 16.3 **Regulativa**

/ 6. semestar / 1 espb

fond aktivne nastave: 1 čas predavanja

provera znanja: seminarski rad iz teme jednog odabranog kursa
(16.1., 16.2. ili 16.3.)

sadržaj kursa: // podela i hijerarhija zakonske regulative / regulativa i propisi iz oblasti urbanizma, sa jednim gostujućim predavanjem sa primerima iz prakse // regulativa i propisi iz oblasti projektovanja, sa jednim gostujućim predavanjem sa primerima iz prakse // regulativa i propisi iz oblasti izvođenja radova i građenja objekta, sa jednim gostujućim predavanjem sa primerima iz prakse // standardizacije izrade projektne dokumentacije, izbor teme za seminarski rad //

rukovodilac kursa: prof. dr Dušanka Đorđević

asist. mr Milica Pejanović

Kurs 17.1

Izborni predmet 1

/ 5. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 3 časa nastave

provera znanja: seminarski rad

Kurs 17.2

Izborni predmet 2

/ 6. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 3 časa nastave

provera znanja: seminarski rad

Spisak do sada predloženih izbornih predmeta:

Engleski jezik za arhitekta 1

Engleski jezik za arhitekta 2

Grafička signalizacija u urbanom prostoru

Grafička identifikacija

Modelovanje

Portfolio

Računarska grafika

Geometrija oblika 3

Geometrija oblika 4

Multidisciplinarnost i likovne forme

Arhitektura hrama

Posebni problemi projektovanja

Sanacije, adaptacije i rekonstrukcije arhitektonskih objekata

Matematički aparat u konstruktivnim sistemima

PAPS

5		●					
6							

m o d u l 1 8

Studio projekat 3 - Urbanizam / 12 ESPB

cilj nastave na modulu: uvođenje studenata u praktičnu primenu teoretski apsolviranih znanja iz oblasti urbanističkog planiranja i projektovanja, kroz simulaciju planersko-projektantskog procesa u kome je primaran urbanistički aspekt zadatka. Sticanje znanja i veština u identifikaciji i savladavanju osnovnih problemskih aspekata urbanističkog planiranja i projektovanja /multifunkcionalne/ lokacije. Osposobljavanje za istraživanje mogućnosti unapređenja urbane strukture i identifikaciju ciljeva i efekata razvoja. Savladavanje metoda i tehnika procesa urbanističkog projektovanja, primena savladane metodologije procesa projektovanja do nivoa idejnih arhitektonskih i konstruktivnih rešenja.

potrebna predznanja:

Težišno:

U: Razumevanje strukture građene sredine i faktora urbanih promena i razvojnih procesa, znanja o osnovnim urbanim funkcijama i aktivnostima, znanja o principima oblikovanja i uređenja /javnih/ gradskih prostora, /moduli Uvod u urbanizam, Urbana struktura i funkcije/

Ostalo:

A: principi i veštine projektovanja arhitektonskih multifunkcionalnih objekata /moduli Uvod u projektovanje, Organizacija prostora/

AT: principi i veštine idejnog projektovanja složenijih konstruktivnih sklopova /moduli: Arhitektonske konstrukcije 1, Statika konstrukcija 2/

kursevi:

Urbanizam

8 ESPB

Arhitektura

4 ESPB

18

Kurs 18

Studio projekat 3 – Urbanizam

/ 5. semestar / 12 espb

fond aktivne nastave: 8 časova rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // konceptualna postavka: definisanje polazišta, ideja, vizija, ciljeva // prepoznavanje problema, konteksta, vrednosti, aktivnosti // kreiranje mreža povezivanja sa kontekstom, razmatranje održivosti koncepta, kriterijumi, pokazatelji // radionica: procena kvaliteta predloženog koncepta, izbor segmenta za dalju razradu// koncipiranje urbanističko-arhitektonskog sklopa: prostorno-funkcionalni sklopovi // struktura javnih prostora, mreža kretanja // razmatranje održivosti rešenja: kriterijumi, pokazatelji // ekonomska provera fizibiliteta // radionica: provera kvaliteta predložene strukture urbanog sklopa, izbor segmenta za dalju razradu // urbanističko-arhitektonsko rešenje: razrada programa za odabrani prostorni segment // saobraćajno rešenje // oblikovanje urbane forme i funkcionalne strukture sklopa // oblikovanje javnih prostora: regulacioni i nivelacioni elementi // razrada arhitektonskog rešenja, provera konstruktivnog sklopa i koncepta metrijalizacije // provera ispunjenosti postavljenih ciljeva // radionica: provera kvaliteta predloženog rešenja //

rukovodilac kursa: departman za urbanizam

19

m o d u l 19

Studio projekat 4 - Sinteza / 12 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje sa metodološkim principima povezivanja stečenih znanja i veština iz umetnosti, arhitektonskog projektovanja, urbanističkog projektovanja, projektovanja konstrukcija, projektovanja instalacija, predmera i realizacije objekata u postupku projektovanja i uveštavanje projektovanja složenih arhitektonsko-urbanističkih celina.

potrebna predznanja: Vizuelne komunikacije /principi oblikovanja prostora/, Arhitektonski projekat /oblikovanje višenamenskih arhitektonskih sklopova sa stambenim, poslovnim, uslužnim, industrijskim, rekreativnim i saobraćajnim sadržajima/, Konstruktivni projekat /pozicioniranje i približno dimenzionisanje konstruktivnih elemenata manjih raspona, standardnih elemenata materijalizacije i instalacija objekta od temelja do krova, projektovanje detalja, predmer/ i Urbanistički projekat /regulacioni plan, parcelacija, urbanistički elementi lokacije, urbanistička kompozicija/.

Formalno: Moduli 2,3,8,9,10,18. Student stiče maksimalno 70 poena na osnovu rezultata rada tokom semestra, a preostalih 30 poena na osnovu usmene odbrane projekta. Zbog svog karaktera ovaj predmet može se polagati samo u prvom ispitnom roku nakon slušanja.

kursevi:

Urbanizam	1-9 ESPB
Arhitektura	1-9 ESPB
Arhitektonske konstrukcije	1-9 ESPB
Statika konstrukcija	1-9 ESPB

Kurs 19

Studio projekat 4 - Sinteza

/ 6. semestar / 12 espb

fond aktivne nastave: 8 časova rada u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

sadržaj kursa: // projektni zadatak i obilazak lokacije // prostorna analiza lokacije // programska analiza zadatka // arhitektonsko-urbanistički koncept // evaluacija koncepta // idejno rešenje // kolokvijum: vizuelizacija idejnog rešenja // idejno rešenje konstrukcije objekta // idejno rešenje instalacionih koridora i materijalizacije objekta // idejni projekat // razrada idejnog projekta // kolokvijum: vizuelizacija idejnog projekta // grafički prikaz // izrada makete objekta // tehnički opis i obrazloženje //

rukovodilac kursa: departman za arhitekturu

5							
6							

m o d u l 2 0

Teorija projekta / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: sticanje sposobnosti za uočavanje i analizu strukture projektovanog prostora u odnosu na postupak projektovanja – prepoznavanje sklopova i elemenata i njihovih veza koji su od značaja za način izrade projekta i saznanja o bitnim specifičnostima stvaralaštva vezanim za oblast arhitektonskog projektovanja, karakteristikama i fazama rada na projektu.

potrebna predznanja: Moduli: 2. Uvod u projektovanje, 8. Studio projekat arhitektura, 9. Studio projekat arhitektonska konstrukcija i modul 10. Organizacija prostora.

kursevi:

Metodologija projekta   3 ESPB

Proces projektovanja   3 ESPB

20

Kurs 20.1 **Metodologija projekta**

/ 5. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // uvod u metodologiju projekta // odnos strukture projekta i tipologija // pojmovni i pojavni aspekt arhitekture u projektu // programski elementi – projektni zadatak // prostorno-programska struktura projekta // elementi i sklopovi: arhitektura predela, prilazi i ulazi // elementi i sklopovi: opsluženi i opslužujući prostori, unutrašnji prostor // elementi i sklopovi: transparentnost prostora, svetlost i volumen // multifunkcionalnost i dinamičnost prostora // tehnologija i materijali: realizacija ideje i forme // maketa i 3d model: apstrakcija i simulacija // 10x10: deset knjiga (pregled literature) // *le corbusier* – gostujuće predavanje // 10x10: deset projekata (primeri nad primerima) // forma i sadržaj projekta //

rukovodilac kursa: doc. mr Vladimir Milenković
                                    doc. Aleksandru Vuja

Kurs 20.2 **Proces projektovanja**

/ 6. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // ciljevi, pristup, tematske celine // stvaralaštvo kao fenomen, specifičnosti arhitektonskog projektovanja // struktura stvaralačkog procesa, relacije // istoričnost stvaralaštva, epohe, razvoj ideja // faze procesa projektovanja, pristup, metodološki koncepti // prva faza – asimilacija, uticaji, uopštavanja, digresije // druga faza – koncepti, normativni, kreativni, racionalni, heuristički pristup // treća faza – opredeljenja, razvoj, vrednovanje – izbor, primeri // iterativni metod, ciklusi i donošenje odluka // vizuelni jezik, arhitektura kao komunikacija // nivoi komunikacije, opažajni i sintaksički // nivoi komunikacije, semantički i semijotički // tema, motiv, kontekst – definisanje arhitektonske forme, izraz // slojevitost estetskog dejstva arhitektonske forme // realizacija arhitektonskog dela – preispitivanje značenja pojmova //

rukovodilac kursa: doc. Borislav Petrović
                                    doc. Ivan Rašković

5						
6						

m o d u l 2 1

Planiranje i obnova grada / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje sa osnovama planiranja i obnove gradova u savremenim uslovima i osposobljavanje za učešće u profesionalnim aktivnostima urbanističkog planiranja i projektovanja.

potrebna predznanja: poznavanje osnovnih principa razvoja strukture savremenog grada i sposobnost razumevanja stručnog delovanja u oblasti upravljanja urbanim razvojem /Studijsko područje 11/, poznavanje tipologije objekata /Studijsko područje 10/, istorije arhitekture i naseljavanja u našem okruženju /Studijsko područje 7/.

kursevi:

Uvod u urbanističko planiranje	3 ESPB
Urbana obnova i gradovi Srbije	3 ESPB

21

Kurs 21.1

Uvod u urbanističko planiranje

/ 5. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // kreiranje urbanog prostora: pojam planiranja i odnos prema arhitekturi, tipovi planiranja i planova / uloga planera // gradska lokacija: alokacija prostornog resursa i funkcionisanje grada, "ko je ko" u procesu određivanja namena i izgradnje // gradska lokacija: uloga profesije / kako usaglasiti kreativnost arhitekta i regulatornost planiranja? kritička analiza prakse / šta možemo da naučimo od drugih? // prepoznavanje i čitanje planova / veza sa urbanim problemima // urbanistički planovi: vrste planova / ciljevi izrade, sadržaj, primena / veze između planova // urbanistički planovi: novi pravci u planiranju / principi održivosti // određivanje urbane lokacije za zadatu namenu / prepoznavanje odnosa namena-lokacija / akteri, interesi i vrednosti // održivi razvoj i planiranje: "održivo" i "neodrživo" urbano okruženje // održivi razvoj i planiranje: kako planiramo održivi urbani razvoj i održivu izgradnju grada? // održivi razvoj i planiranje: nove veze prema arhitekturi // "održivo" urbano okruženje / elementi / relacije / sklopovi //

rukovodilac kursa: prof. dr Milica Bajić-Brković

Kurs 21.2

Urbana obnova i gradovi Srbije

/ 6. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 3 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: // ciljevi urbane obnove, socioekonomski okvir // metode urbane obnove gradova // novo u starom, zaštita i obnova // primeri urbane obnove // smernice urbane obnove // eko grad i urbana obnova // ekonomski kontekst urbane obnove // menadžment u funkciji urbane obnove // komponovanje i remodelovanje // urbani dizajn u funkciji urbane obnove // istorijski i kulturni (dis) kontinuitet gradograđenja u Srbiji. // morfologija gradova u Srbiji i procesi savremene fizičke transformacije // obrasci svetskih urbanističkih trendova u formi naših gradova. // urbana tranzicija u Srbiji u tržišnim uslovima // perspektive naših gradova u evropskoj mreži: pravci i kriterijumi srpske urbane evolucije u 21. veku //

rukovodilac kursa: prof. dr Vladan Đokić
doc. dr Vladimir Milić

5						
6						

Modul 22

Arhitektonske konstrukcije i organizacija građenja / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: upoznavanje sa principima industrijalizovane i prefabrikovane gradnje, logikom projektovanja i gradnje prefabrikovanih objekata; upućivanje u osnovne koncepte, sklopove i komponente materijalizacije panelnih i skeletnih armirano-betonskih i drvenih prefabrikovanih objekata i principe projektovanja i izvodjenja spojeva; upoznavanje sa merama zaštite od požara; upućivanje u osnovne pojmove koji se odnose na aktivnosti i obaveze arhitekta kao učesnika u izgradnji, kao i zakonski regulisane procedure u oblasti arhitekture, urbanizma i realizacije objekata.

potrebna predznanja: Znanja iz studijskih područja Arhitektonske konstrukcije i materijali, Arhitektonske konstrukcije, fizika i instalacije i Studio projekat 2 - arhitektonske konstrukcije. Formalno: pozitivno ocenjeni kursevi nabrajanah studijskih područja.

kursevi:

Arhitektonske konstrukcije 3	3 ESPB
Organizacija građenja i osnove menadžmenta	3 ESPB

22

Kurs 22.1

Arhitektonske konstrukcije 3

/ 5. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: pismeni ispit

sadržaj kursa: // osnove industrijalizovane gradnje. panelni prefabrikovani sklopovi. planovi montaže // skeletni prefabrikovani sklopovi / planovi montaže // prefabrikovani i poluprefabrikovani tavanični paneli // ab prefabrikovane fasade // poluprefabrikovane fasade // prefabrikovane stepenice // kombinovani konstruktivni sklopovi // završne obrade u spoljašnjem prostoru // završne obrade u unutrašnjem prostoru // završne obrade u unutrašnjem prostoru // unutrašnji pregradni zidovi // spušteni plafoni // uzdignuti podovi // sadržaj tehničke dokumentacije // analiza primera // analiza primera //

rukovodioci kursa: prof. dr Aleksandra Krstić–Furundžić
                              doc. dr Aleksandar Rajčić

Kurs 22.2

Organizacija građenja i osnove menadžmenta

/ 6. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja + 1 čas vežbi

provera znanja: seminarski rad

sadržaj kursa: //uvod / definisanje učesnika u građenju, faze i sadržaj tehničke dokumentacije // zemljani i zidarski radovi, mehanizacija za zemljane radove // betonski i armirački radovi, mehanizacija za betonske radove, podzemne izolacije // tesarski radovi, prefabrikovane skele i oplata // pokrivački i izolaterski radovi // limarski, razni zidarski i betonski radovi // zanatski radovi (stolarski, bravarski, keramičarski, fasaderski...) // zanatski i završni radovi (molersko farbarski, podopolagački...) // rad sa normativima, struktura cene // planiranje građenja, osnovi mrežnog planiranja // tenderske procedure, ugovaranje // organizacija građevinskog preduzeća, osoblje na gradilištu // organizacija gradilišta, projekat organizacije // dokumentacija na gradilištu, kontrola kvaliteta, primopredaja radova //

rukovodilac kursa: prof. dr Dušanka Đorđević
                              asist. mr Milica Pejanović

5										X
6										

Modul 23

Stručna praksa, ekskurzija ili letnja radionica / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: Sticanje praktičnih iskustava

1. pohađanje jedne od letnjih radionica ili obavljanje jedne ili više ekskurzija, koje Fakultet organizuje (ukupno 5 dana – 40 sati)
2. samostalni rad studenta, u toku godine ili leti, u projektnom birou ili izvođačkoj firmi (ukupno 120 sati)

potrebna predznanja:

1. esej o obavljenoj ekskurziji ili pohađanoj radionici 30%
2. odbranjen seminarski rad o obavljenoj stručnoj praksi 70%

23

Kurs 23

Stručna praksa, ekskurzija ili letnja radionica

/ po posebnom rasporedu / 3 espb

rukovodilac kursa: prof. dr Dušanka Đorđević
doc. dr Milica Pejanović
Prodekan za nastavu

varijanta 1: letnja radionica ili ekskurzija

/ trajanje maksimum 5 dana

provera znanja: esej

sadržaj kursa:

// letnja radionica: rukovodilac radionice daje predlog programa i cilja radionice. radionica se odvija na konkretnoj lokaciji i obuhvata zadatke koji su teoretski obrađivani u prethodne dve godine studija

// ekskurzija: rukovodilac ekskurzija daje predlog tematskog programa i cilja ekskurzije. ekskurzija može biti organizovana kao jednodnevna (tokom semestra) ili višednevna (po završetku semestra) sa obilaskom gradova i mesta koji mogu prikazati arhitekturu u kontekstu

varijanta 2: stručna praksa

/ maksimum 120 sati

provera znanja: seminarski rad

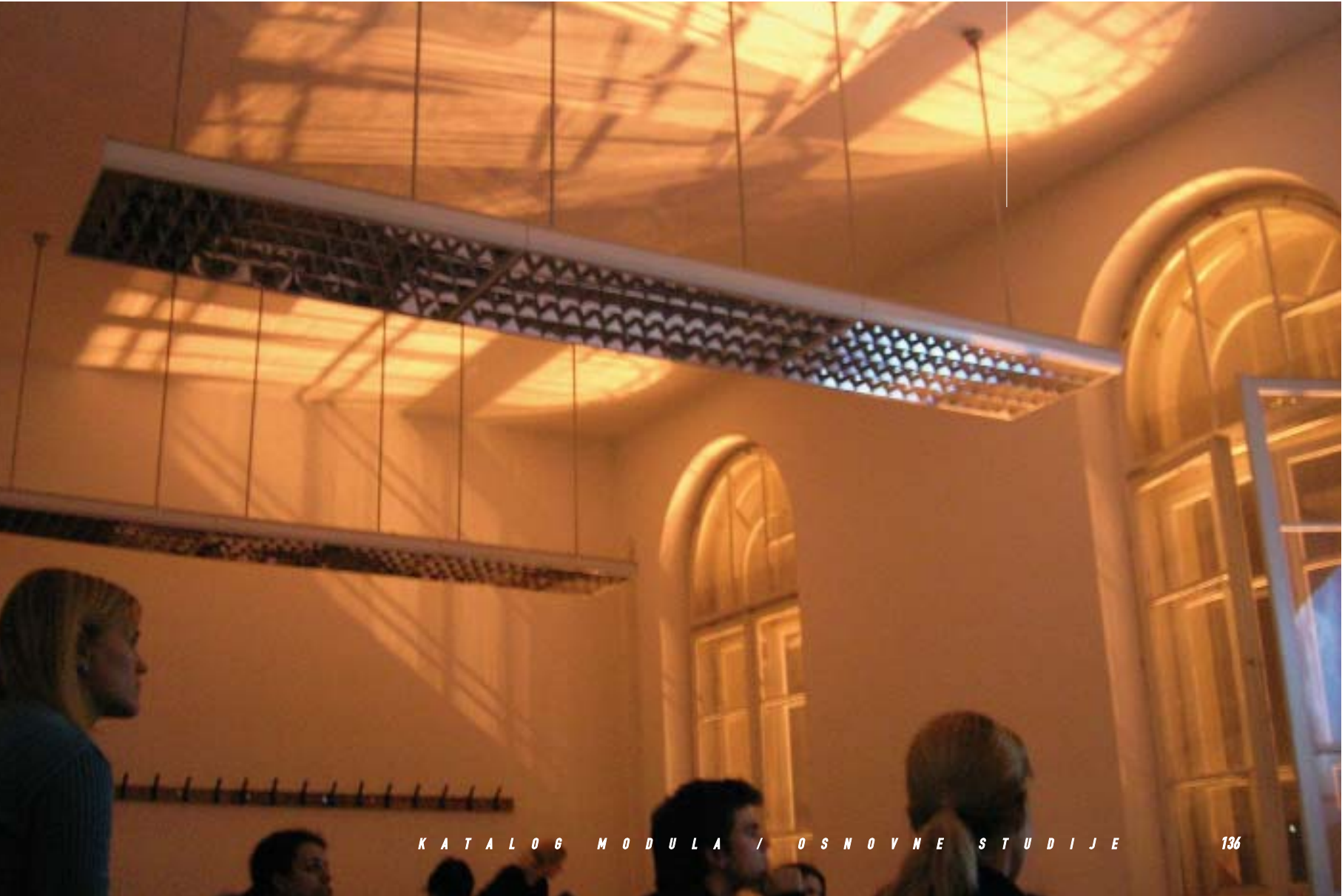
sadržaj kursa:

// projektni biro: student treba da upozna strukturu firme i sistem rada, da učestvuje u razradi projekta koji se trenutno radi u birou, po mogućnosti da poseti lokaciju. student se upoznaje sa fazama izrade projektne dokumentacije, sadržajem i nivoom obrađenosti, procedurama i načinima izdavanja uslova, saglasnosti i odobrenja. ukoliko firma ima nadzor na nekom objektu, student treba da bude uključen i u ove aktivnosti.

// gradilište: student treba da upozna strukturu firme, sistem rada, projektnu i gradilišnu dokumentaciju. prati tok radova koji se trenutno izvode na objektu uz upoznavanje tehnologije, materijala, opreme i sredstva za rad, osoblja i svih ostalih učesnika u procesu realizacije.

// projektni biro i gradilište: (obuhvata prethodna dva zadatka u odnosu 80 sati projektni biro + 40 sati gradilište)

napomene: student samostalno bira firmu u kojoj će obaviti stručnu praksu, u toku školske godine ili tokom letnjeg raspusta / minimalno dnevno angažovanje studenta na stručnoj praksi je 4 sata, dok maksimalno dnevno angažovanje ne može da bude više od 8 sati

moduli M1,2,3 / 9 espb

OPŠTE OBLASTI

1

Istorija i teorija
urbanizma / 3

modul M4 / 22 espb

PROJEKAT 1

S t u d i o / 16 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb // seminar 3 / 2 espb

2

Istorija i teorija
arhitekture / 3

modul M5 / 22 espb

PROJEKAT 1 – USMERENJE 1*

S t u d i o / 10 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb

ili

ili

3

Savremene tehnike u
projekotvanju i grad. / 3

modul M6 / 22 espb

PROJEKAT 2 – USMERENJE 2*

S t u d i o / 10 espb // seminar 1 / 2 espb // seminar 2 / 2 espb

ili

ili

4

modul M9 / 30 espb

MASTER PROJEKAT

teza / 10 espb // projekat / 20 espb

modul M7 / 6

PROJ. RADION.

radionica 1 / 2

radionica 2 / 2

radionica 3 / 2

modul M8 / 9 espb

IZBORNI MODUL

Izborni predmet 1* / 3

Izborni predmet 2* / 3

Izborni predmet 3* / 3

d i p l o m s k e   a k a d e m s k e   s t u d i j e

>> str. 71

Završni rad omogućava svakom studentu da konkuriše za mesto na različitim studijama mastera na različitim univerzitetima, ili u arhitektonskoj praksi, u skladu sa stečenom formalnom kvalifikacijom.

Detaljne elemente – uslove prelaza između prvog u drugi stepen studija još nije moguće u potpunosti formalno definisati.

Ovim pitanjem baviće se u narednom periodu podzakonska regulativa u oblastima visokog obrazovanja i profesije.

Fakultet preporučuje svakom studentu da posle završetka prvog i prelaska na drugi stepen studija apsolvira rad u praksi – u arhitektonskom birou, na gradilištu i sl. u trajanju od najmanje pola godine.

Ovaj metod za cilj ima utvrđivanje stečenih kompetencija i razvoj interesovanja u cilju izbora usmerenja.

Nadamo se da će sa uključivanjem Srbije u Evropsku Uniju absolventi fakulteta sa Beogradskog Univerziteta moći da budu uključeni u program internacionalne razmene studenata Erasmus.

prof. dipl. ing. Vladimir Nikolić

1			
2			
3			
4			

moduli M1, M2, M3

Opšte nastavne oblasti

/društveno-humanističke nauke, umetnost, tehničko-tehnološke nauke/

kursevi:

Istorija i teorija urbanizma	3 ESPB
Istorija i teorija arhitekture	3 ESPB
Savremene tehnologije u projektovanju i građenju	3 ESPB

M123

Kurs M 1.1 **Istorija i teorija urbanizma**

/ 1. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

cilj nastave na kursu: Nastava omogućava razumevanje razvoja disciplina urbanističkog planiranja i dizajna. Studenti će se upoznati sa svrhom urbanističke intervencije, njenim različitim oblicima, načinom definisanja javnog interesa i odnosom urbanih planera i dizajnera sa drugim učesnicima u razvoju gradova.

Pored predavanja nastavnika rad na kursu obuhvata prezentacije i diskusije studenata, testove i pisani istraživački rad.

rukovodilac kursa: prof. dr Nada Lazarević-Bajec

Kurs M 2.1 **Istorija i teorija arhitekture**

/ 2. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

cilj nastave na kursu: Nastava je organizovana kroz predavanja grupe predavača i seminare, sa ciljem da se studentima omogući širi uvid u ključna pitanja u oblasti istorije i teorije arhitekture. Zajednički fokus nastave je savremena arhitektura, a specifična problematika se sagledava iz više oblasti: estetika, studije kulture, odnos savremene arhitekture i istorijskog konteksta, zaštita savremene arhitekture, i terorijski diskursi savremene arhitekture. Provera znanja se odvija kroz seminar iz jedne od navedenih oblasti, a po izboru studenata.

rukovodilac kursa: prof. dr Ljiljana Blagojević

Kurs M 3.1 **Savremene tehnologije u projektovanju i građenju**

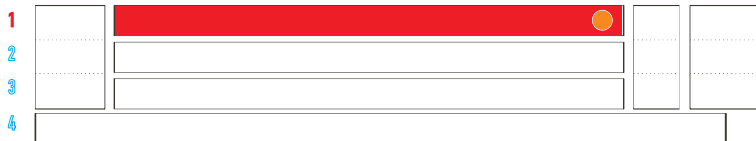
/ 3. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: seminarski rad

cilj nastave na kursu: upoznavanje sa savremenim tehnologijama u arhitekturi, koje se mogu primeniti u projektovanju i realizaciji objekata, sa aspekta primene različitih materijala i konstruktivnih sistema, uz integraciju sistema za uštedu i proizvodnju energije. Nastava nije zasnovana samo na izučavanju različitih tehničkih aspekata savremenih tehnologija u arhitekturi, već i na njihovoj analizi kao integralnih elemenata funkcije, konstrukcije, forme i interpretacije ideje.

rukovodilac kursa: prof. dr Aleksandra Krstić-Furundžić

m o d u l M 4

Arhitektonsko - Urbanistički projekat / 22 ESPB

cilj nastave na modulu: je da se do sada stečena znanja i veštine probude, povežu i unaprede, te primene na jedinstvenom zadatku. Zadatak obuhvata problematiku urbanističkog i arhitektonskog projekta, kako na nivou istraživanja i generalizacije, tako i na nivou projektovanja i realizacije. Cilj je razvoj razumevanja odnosa između ljudi /korisnika i posmatrača/ i zgrada, kao i zgrada i njihovog konteksta. Takođe, teži se izgrađivanju sposobnosti arhitektonskog oblikovanja, koja odgovara estetskim i funkcionalnim kao i tehničkim zahtevima. Studenti razvijaju sposobnosti integralnog obrađivanja gradskog plana, tipologije javnih prostora i odgovarajućih modela izgradnje javnih i/ili stambenih sadržaja. Modul M4 u prvom semestru master studija podrazumeva projekat i tematska predavanja sa raznim sadržajnim i metodološkim težištima, koji se predlažu na osnovu posebnih tendencija i kvalifikacija svakog nastavnika – rukovodioca projekta. Studenti upoznaju kompleksne zadatke arhitekture i planiranja grada i okoline, razvijajući, tokom rada u studiju, sposobnosti timskog rada i odnos prema realnom profesionalnom okruženju. Na osnovu iskustva na ovom projektu, kao i tokom dosadašnjeg toka studija, studenti se opredeljuju za liniju usmerenja.

potrebna predznanja: Završene osnovne akademske ili aplikativne studije sa najmanje 60 ESPB realizovanih kroz rad na arhitektonskim i urbanističkim projektima u studiju.

M4

kursevi:

Studio	16 ESPB
Seminar 1	2 ESPB
Seminar 2	2 ESPB
Seminar 3	2 ESPB

Kurs M4.1

Studio

/ 1. semestar / 16 espb

fond aktivne nastave: 10 časova u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

cilj nastave na kursu: Studenti rade na složenom projektantskom problemu intervencije na specifičnim i zahtevnim /funkcionalno, morfološki i socio-kulturno kompleksnim/ lokacijama:

/ unutar gusto izgrađene višeslojne urbane strukture;

/ unutar ambijentalno definisanog /zaštićenog/ gradskog tkiva;

/ na rubnim područjima grada;

/ u prirodnom – ekološkom okruženju;

itd.

Tematski okvir zadatka zadat je predloženim izborom tri od pet ponuđenih seminara. Međusobnim preplitanjem tema definiše se originalni projektni zadatak. Nastava se odvija u studiju, a studenti imaju priliku za dodatne konsultacije sa učesnicima u nastavi na seminarima. Rezultat rada je celovit projekat koji ima svoju jasno prepoznatljivu istraživačku i aplikativnu komponentu, i unutar kojeg se jasno prepoznaju elementi tematskih oblasti na koje se projekat oslanja.

Kurs M4.2

Seminar 1

/ 1. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

Kurs M4.3

Seminar 2

/ 1. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

Kurs M4.4

Seminar 3

/ 1. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: je omogućavanje sticanja znanja i veština izborom iz što većeg tematskog spektra. Uz svaki projekat uključuju se tri seminara iz jedne od sledećih pet tematskih oblasti, koje predstavljaju teoretsku podlogu za projektantsko istraživanje:

Životna sredina

Osnovni zadatak nastave je da izloži u širokom zahvatu problematiku životne sredine u kontekstu planiranja, projektovanja i građenja, te njene socijalno-kulturne, ekonomske i ekološke održivosti. Sa jedne strane, obrađuje se kulturno-antropološka /socijalna/ dimenzija životne odnosno izgrađene sredine, i sa druge njena prirodno-ekološka /fizička/ dimenzija. Nastava obrađuje fenomen, njegove aktuelne manifestacije, i uticaj koji problemi životne sredine imaju strategiju teorije i prakse graditeljstva. Cilj nastave je i upoznavanje studenata sa osnovnim principima i specifičnostima projektovanja zgrada po principima bioklimatske i ekološke arhitekture. Kroz proučavanje elemenata lokacije i mikrolokacije studenti će se upoznati sa osnovnim preduslovima za projektovanje bioklimatskih zgrada a kroz seminare o principima projektovanja bioklimatskih zgrada i principima korišćenja solarnih sistema i elemenata energetske efikasnosti, omogućiće im se da u proces projektovanja integrišu ova specifična arhitektonska znanja.

Stanovanje

Upoznavanje sa tipologijom stambenih objekata, kao i posebnih objekata za smeštaj i boravak. Izučavanje i studiranje principa projektovanja, konstruisanja i materijalizacije ovakvih objekata. Sticanje znanja o tehnologijama i standardima stambenih i smeštajnih objekata.>>

M4

>> Javni prostori i sadržaji

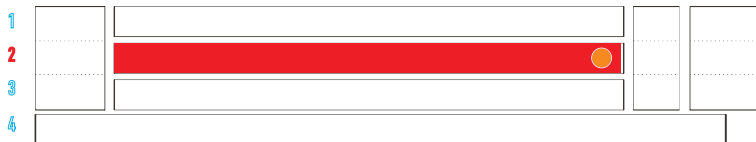
Osnovni zadatak nastave na ovom predmetu jeste upoznavanje sa fenomenom javnih prostora grada, osposobljavanje za njihovo tipološko sagledavanje, kao i uvođenje u proces formiranja smernica za njihov dalji razvoj. Predmetom se kompleksno razmatraju ključna morfološka obeležja javnih gradskih prostora kao i njihova međuzavisnost sa funkcionalnim karakteristikama kao i kulturnim kontekstom u kome se nalaze. Ukupni fenomen javnih gradskih prostora posmatra se morfogenetski odnosno u sklopu istorijskog kontinuiteta njegovog nastanka, razvoja i promena kroz vreme.

Obnova i rekonstrukcija

Osnovni zadatak nastave na ovom predmetu jeste razumevanje i upotreba metoda koje se koriste prilikom obnove zapuštenih delova urbanih /i ruralnih/ naselja, i to od najširih i najrasprostranjenijih kao što su interpolacija ili sanacija, do rehabilitacije, regeneracije, urbane reciklaže i potpune obnove na nivou gradova ili većih urbanističkih poteza i prostornih celina. Posebno se obrađuju teme kao što su uklapanje graditeljskog nasleđa u aktivan život grada kao i primena postojeće graditeljske strukture. Metodama aktivne zaštite i na osnovu poređenja sa sličnim primerima pokušava se unaprediti nivo ili standard zapuštenih /ruiniranih/ delova urbanih /i ruralnih/ naselja. U tom kontekstu studenti se poznaju sa konceptima, merama i tehnologijama obnove zgrada kojima se poboljšava prostorni, zvučni, toplotni komfor, prirodno osvetljenje i ventilacija prostora, odnosno energetske performanse zgrada, kao i oblikovne karakteristike.

Tehnologija i realizacija

Cilj nastave je teoretska i praktična osnova za efikasno upravljanje poduhvatima u arhitektonskoj praksi uz primenu standardnih metodologija, tehnika i alata za planiranje, praćenje i kontrolu projekta u fazi projektovanja i građenja objekata. Priprema studente za finansijsko praćanje investicionog poduhvata, kao što su procene koštanja, kao i izrade raznih vrsta kalkulacija u svojstvu projektanta ili izvođača radova. Takođe je obuhvaćena i oblast nuđenja i ugovaranja radova. Upoznavanje studenata sa problematikom eksploatacije objekata i postupcima obnavljanja i održavanja, kao i ekonomskim aspektom upotrebnog veka objekta. Cilj je takođe osposobljavanje za rukovođenje procesima održavanja /i drugim/ u toku eksploatacije.

m o d u l M 5 A

Projekat 1 – Usmerenje A / 22 ESPB

Usmerenje A – Arhitektura

cilj nastave na modulu: prvi projekat usmerenja A ima za cilj da posebno razvija neke od sledećih sposobnosti budućih arhitekata:

prepoznavanje i odgovarajuću primenu arhitektonskih koncepata, principa i teorija; apstrakciju i prezentaciju osnovnih elemenata i odnosa u definisanju arhitektonskog rešenja; projektantske veštine neophodne da odgovore zahtevima investitora, korisnika i zakonske regulative. Projekat je moguće organizovati i tako da se realizuje kroz oba semestra usmerenja /2. i 3./, u nekom od metodoloških okvira koji odgovaraju navedenim ciljevima. Zadatak obuhvata problematiku arhitektonskog, odnosno arhitektonsko-urbanističkog projekta, kako na nivou istraživanja i generalizacije, tako i na nivou projektovanja i realizacije.

potrebna predznanja: Položen modul M4 – Arhitektonsko-urbanistički projekat.

kurs:

Studio	18 ESPB
Seminar 1	2 ESPB
Seminar 2	2 ESPB

M5A

Kurs M5A.1

Studio

/ 2. semestar / 18 espb

fond aktivne nastave: 12 časova u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

cilji nastave na kursu: studenti rade na složenom projektantskom problemu, u velikoj meri samostalno razvijajući i elemente projektnog zadatka. Studirajući kompleksnost funkcionalne, morfološke i socio-kulturne strukture, student se osposobljava da:

/ kreira arhitektonska rešenja koja ravnomerno zadovoljavaju konceptualne, funkcionalne i strukturalne zahteve;

/ prati i primenjuje savremene arhitektonske pristupe i paradigme.

Rezultat rada je celovit projekat koji ima svoju jasno prepoznatljivu istraživačku i aplikativnu komponentu, i unutar kojeg se jasno prepoznaju elementi tematskih oblasti na koje se projekat oslanja.

Kurs M5A.2

Seminar 1

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

Kurs M5A.3

Seminar 2

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

U okviru modula M3 rukovodioci projekta predlažu i organizuju realizaciju dva seminara, koji svojom tematikom daju teoretski okvir za rad na projektu. Teme mogu biti veoma raznovrsne, od širokih, teoretsko-filozofskih i konceptualnih, do veoma praktičnih i pragmatičnih. Teme se predlažu na osnovu posebnih tendencija i kvalifikacija svakog nastavnika – rukovodioca projekta.

m o d u l M 6 A

Projekat 2 – Usmerenje A / 22 ESPB

cilj nastave na modulu: prvi i drugi projekat usmerenja A imaju srodne ciljeve, s tim što se, kroz kontakt sa različitim nastavnicima, i student osposobljava da prepozna i definiše sopstvene projektantske principe, metode i postupke. Student razvija i svest o neophodnosti kontinualnog profesionalnog razvoja

Ukoliko je projekat organizovan kroz oba semestra usmerenja /2. i 3./, neophodno je da predviđeni projektantski postupak – metod – odgovara zadatom okviru, na primer kao:

- postavka, repeticija i variranje;
- ideja, produblјivanje i razrada;
- studija i projekat, i sl.

Ovim postupcima kod studenata se razvija posebna sposobnost da brzo, kreativno i fleksibilno odgovaraju na izazove i promene izražene u realnosti profesionalne prakse.

potrebna predznanja: Položen modul M4 – Arhitektonsko-urbanistički projekat.

kurs:

Studio	18 ESPB
Seminar 1	2 ESPB
Seminar 2	2 ESPB

M6A

Kurs M6A.1

Studio

/ 3. semestar / 18 espb

fond aktivne nastave: 12 časova u studiu

provera znanja: seminarski rad

cilji nastave na kursu: Svaki realizovani projekat predstavlja novo iskustvo kojim se arhitekt profesionalno razvija.

Studenti rade na složenom projektantskom problemu, u velikoj meri samostalno razvijajući i elemente projektnog zadatka.

Studirajući kompleksnost funkcionalne, morfološke i socio-kulturne strukture, student se osposobljava da:

/ kreira arhitektonska rešenja koja ravnomerno zadovoljavaju konceptualne, funkcionalne i strukturalne zahteve;

/ prati i primenjuje savremene arhitektunske pristupe i paradigme.

Rezultat rada je celovit projekat koji ima svoju jasno prepoznatljivu istraživačku i aplikativnu komponentu, i unutar kojeg se jasno prepoznaju elementi tematskih oblasti na koje se projekat oslanja.

Kurs M6A.2

Seminar 1

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

Kurs M6A.3

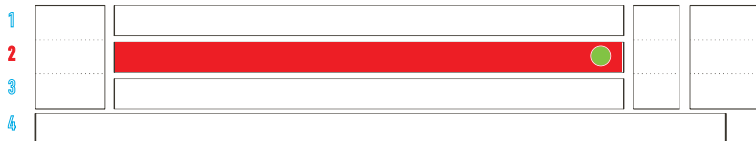
Seminar 2

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

U okviru modula M6 rukovodioci projekta predlažu i organizuju realizaciju dva teoretska seminara, koji svojom tematikom daju teoretski okvir za rad na projektu. Teme mogu biti veoma raznovrsne, od širokih, teoretsko-filozofskih i konceptualnih, do veoma praktičnih i pragmatičnih. Teme se predlažu na osnovu posebnih tendencija i kvalifikacija svakog nastavnika – rukovodioca projekta.

m o d u l M 5 U

Projekat 1 – Usmerenje U / 22 ESPB

Usmerenje U – Urbanizam

cilj nastave na modulu: razvoj znanja o osnovama urbanističkog projektovanja – teoretski principi, istorijski razvoj i primeri, metode i tehnike u relaciji sa savremenim i budućim trendovima razvoja grada, kao i razvoj veština u urbanističom projektovanju na strateškom i detaljnom nivou /kao podrška idejama, scenarijima i razvojnim opcijama urbanog razvoja/ uz uspostavljanje relacija između arhitekture i planiranja.

potrebna predznanja: Položen modul M4 – Arhitektonsko-urbanistički projekat

kurs:

Studio	14 ESPB
Seminar 1- Urbani dizajn	2 ESPB
Seminar 2- Prostorna kompozicija	2 ESPB
Seminar 2- Istraživanje lokacije	2 ESPB
Seminar 2- Modelovanje urbanih sistema	2 ESPB

M5U

Kurs M5U.1

Studio

/ 2. semestar / 14 espb

fond aktivne nastave: 8 časova u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

cilji nastave na kursu:

model 1

Generalni cilj master kursa je potenciranje aspekata i metoda urbanog dizajna kao strateškog okvira regeneracije, održavanja i podsticanja vitalnosti gradskog tkiva. Težište kursa predstavlja promovisanje istraživanja, kritičkog mišljenja i komparacija u domenu: (a) tradicionalnih obrazaca kompaktnog gradskog tkiva, uz njihovu obnovu i očuvanje, i (b) eksperimentisanja i inoviranja ka potencijalnim, novim, konceptima i urbanim obrascima.

Specifični obrazovni ciljevi se odnose na osposobljavanje studenata za apliciranje teorijskih i metodoloških saznanja iz oblasti urbanog dizajna, kroz:

/ razumevanje transformacije grada i njegove strukture;

/ prepoznavanje tipoloških modela savremenog grada;

/ poznavanje i primenu metoda urbanog dizajna;

/ inovativno delovanje od urbane strategije do dizajna;

/ poznavanje i primenu tehnika interpretacije /generisanje

dijagrama, tehnike mapiranja, proizvodnje nove kartografije,

topografije i morfologije grada//timski i transdisciplinarni rad.

model 2

Osnovni zadatak nastave je primena teoretski apsolviranih znanja iz oblasti urbanističkog planiranja i projektovanja, kroz simulaciju planersko-projektantskog procesa u kome je primaran urbanistički aspekt zadatka. Prethodno stečena znanja i veštine u identifikaciji i savladavanju osnovnih problemskih aspekata urbanističkog planiranja i projektovanja /multi-funkcionalne/ lokacije se dalje produbljuju.

Kroz savladavanje metoda i tehnika procesa urbanističkog projektovanja, studenti se osposobljavaju za istraživanje mogućnosti unapređenja urbane strukture i identifikaciju ciljeva i efekata razvoja, a u isto vreme se osposobljavaju za savladavanje metoda i tehnika procene i evaluacije ponuđenih rešenja u skladu sa postavljenim ciljevima.

1
2
3
4

M5U

Kurs M5U.2

Seminar 1 – Urbani dizajn

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: sagledavanje urbanog dizajna kao spona između planiranja i arhitekture kroz razmatranje kriterijuma, vrednosti, procedura i aktera, kao i dominantnih dimenzija urbanog dizajna /morfološke, perceptivne, sociološke, funkcionalne i temporalne/.

Formiranje platforme koja istražuje različite teorije i metodologije urbanog dizajna, a u cilju sagledavanja i razumevanja karakteristika različitih struktura i prostornih obrazaca savremenih tipoloških modela grada, kao i njihove transformacije /regeneracije, razvoja i mutacije/.

Kurs M5U.3

Seminar 2 – Prostorna kompozicija

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: osnovni zadatak nastave je da kod studenata dalje razvija smisao za probleme urbanističke kompozicije i urbanističkog projektovanja, nadgradnjom postojećih znanja. Nastava je usmerena ka istraživanju procesa, metoda i instrumenata urbanističke kompozicije u kontekstu unapređenja nivoa uređenosti urbane strukture, kako na makro, tako i na mikro nivou.

1
2
3
4

M5U

Kurs M5U.4

Seminar 3 – Istraživanje lokacije

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: osnovni zadatak nastave je da izloži problematiku procesa rešavanja lokacionih zahteva, problema i potencijala i omogući sticanje veština i znanja o problemima programiranja i projektovanja urbanih lokacija. Takođe se istražuju mogući pristupi, faktori i uslovi planiranja, korišćenja i uređenja, kao i elementi projektovanja urbanih lokacija. U tom smislu, teorijsko-metodološke postavke lokacione analize i tehnike izrade programsko-prostornih lokacionih rešenja koriste se za razmatranje procesa odlučivanja u izboru optimalne lokacije. Nastava je usmerena ka razvijanju svesti i razumevanju nove (u odnosu na naše okruženje) uloge arhitekata urbanista u urbanističkoj praksi kroz definisanje strateškog horizonta, definisanje lokacionih zahteva i optimizaciju lokacije.

Kurs M5U.5

Seminar 4 – Modelovanje urbanih sistema

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: Osnovni zadatak nastave je upoznavanje sa procesom, metodima i instumenatima planiranja, organizacije i kontrole urbanog razvoja i savladavanje potrebnih znanja i veština za rešavanje problema kroz istraživanje mogućnosti unapređenja strukutre urbanih sistema. Nastava je usmerena ka istraživanju procesa, metoda i instumenata upravljanja: planiranja, organizacije i kontrole urbanog razvoja u kontekstu unapređenja kvaliteta življenja i očuvanja životne sredine. Teorijska znanja usmerena su ka razvijanju kritičkog stava i sposobnosti mladih eksperata pre svega u reformisanju aktuelne prakse u našem okruženju.

1				
2				
3				
4				

m o d u l M 6 U

Projekat 2 – Usmerenje U / 22 ESPB

cilj nastave na modulu: je razvijanje sposobnosti snalaženja u kompleksnim situacijama u savremenom urbanom razvoju, u kojima je potrebno posredovati između različitih, često sukobljenih interesa / društvena integracija, ekonomski razvoj, ekologija, zaštita..../. Teoretska nastava i rad na konkretnim problemima podstiču studente na kritički i kreativan pristup što omogućava kvalitetno bavljenje praksom i teorijom na području urbanističkog planiranja.

potrebna predznanja: Položen modul M4 – Arhitektonsko-urbanistički projekat

kurs:

Studio	14 ESPB
Seminar 1 / Prostorni i održivi razvoj	2 ESPB
Seminar 2 / Metode i tehnike planiranja	2 ESPB
Seminar 3 / Urbana ekonomija	2 ESPB
Seminar 4 / Planiranje socijalnog razvoja	2 ESPB

M6U

Kurs M6U.1

Studio

/ 3. semestar / 14 espb

fond aktivne nastave: 8 časova u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

cilj nastave na kursu:

model 1

Projekat uvodi studente u praksu planiranja od definicije problema, određivanja načina prikupljanja podataka, analize, definisanja ciljeva do kreativnog procesa rešavanja problema, procene rezultata i izvlačenja zaključaka koji idu u pravcu preporuka za preduzimanje određenih mera. Rezultat rada u okviru modula je ovladavanje različitim metodama urbane analize, osposobljavanja za rešavanje problema u urbanom razvoju i pripremanje predloga za unapređenje života u gradu, kao i razvijanje sposobnosti prezentacije predloga i njihove argumentacije.

model 2

Ovladavanje materijom izrade planskog dokumenta. Moguće opcije: generalni urbanistički plan manjeg naselja, plan detaljne regulacije, akcioni plan ili posebni planski akti kao što je Agenda 21. Izbor će zavisiti od interesovanja studenata i njihovog izbora komplementarnih predmeta, kao i aktuelnosti pojedinih tema koje mogu biti predmet regulisanja/tretmana kroz planiranje. Teme, tj. vrsta planskog dokumenta će se menjati godišnje. U studiju će se obrađivati tipične teme kao što su: institucijski okvir i legislativa za izradu plana, proces izrade plana i primena odgovarajućih metoda i tehnika analize, vrednovanja i sinteze, kao i posebnih vezanih za tip planskog dokumenta koji će se raditi ili specifičnost okruženja koje će biti uzeto za područje projekta.

Kurs M6U.2

Seminar 1 – Prostorni i održivi razvoj

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: upoznavanje sa filozofijom održivog razvoja i idejom o održivom gradu. Ovladavanje principima održivosti i načinima transponovanja u praksu planiranja i dizajna. Konceptualni i metodološki efekti i potreba za obnovom discipline. Održivost u planiranju, institucijama, tehnikama i fizičkoj formi grada.

1
2
3
4

M6U

Kurs M6U.3

Seminar 2 – Metode i tehnike planiranja

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: rad na kursu obezbeđuje razumevanje i ovladavanje osnovnim metodama i tehnikama koje se koriste u urbanističkom planiranju.

Teoretska nastava na kursu obuhvata: metode prikupljanja i uređivanja podataka, statističku obradu i analizu prostornih podataka, metode predviđanja, projekcija i odlučivanja o razvoju u prostoru, metode evaluacije, komunikacije, razrešavanja konflikta, formulaciju alternativnih predloga i tehnike kontrole implementacije. Posebna pažnja se posvećuje tehnikama procene realnosti predloga intervencije kao i analize uticaja planova i projekata.

Kurs M6U.4

Seminar 3 – Urbana ekonomija

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: aplikacija ekonomskih principa na ekonomsku ulogu gradova i prostornih struktura. Tržište građevinskog zemljišta i urbanističko planiranje. Analiza transakcija na području nekretnina. Metodi i tehnike analize potrebni za finansiranje nekretnina, investicije i razvoj.

Kurs M6U.5

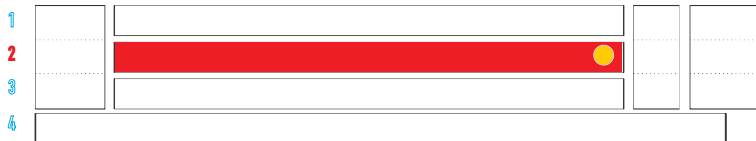
Seminar 4 – Planiranje socijalnog razvoja

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: Sociologija je sticanje znanja o osnovnim kategorijama i pojmovima demokratskog, plurasističkog i otvorenog društva, funkcijama i delokrugu države sa socijalnim staranjem, razvoju civilnog društva, građanskim inicijativama i prostorno-naseljskim uslovljenostima u ostvarivanju ljudskih prava.

Modul M5AT

Projekat 1 – Usmerenje AT / 24(22) ESPB

Usmerenje AT – Arhitektonske Tehnologije

cilj nastave na modulu: sticanje naprednih znanja i sposobnosti za proces projektovanja za gradilište i praćenje realizacije /izgradnje/ objekata. Izučavanje principa i tehnoloških postupaka realizacije objekta kroz tehnički i organizacioni aspekt. U okviru ovog modula, studenti posebno stiču sledeće sposobnosti:

/ svest o potencijalima novih tehnologija;

/ razumevanje konstruktivnih i inženjerskih problema u procesu projektovanja arhitektonskih objekata;

/ sticanje odgovarajućih znanja u oblasti arhitektonske fizike i tehnologija izgradnje, u cilju obezbeđivanja uslova korišćenja objekata i prostornog komfora;

/ upoznavanje sa industrijama, organizacijama i regulativom koji se odnose na proces transformacije /prevođenja/ elemenata projekta u izvedeni objekat.

potrebna predznanja: Položen modul M4 – Arhitektonsko–urbanistički projekat.

kurs:

Studio

Seminar 1

Seminar 2

Seminar 3

M5AT

18 (16) ESPB

2 ESPB

2 ESPB

2 ESPB

Kurs M5AT.1

Studio

/ 2. semestar / 18(16) espb

fond aktivne nastave: 10(12) časova u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

cilj nastave na kursu: projekti u oblasti usmerenja AT razvijaju se u dva pravca, od kojih je jedan težišno orijentisan ka izučavanju i primeni savremenih tehnoloških i konstruktivnih rešenja /primena numeričkih metoda, optimizacija, modelovanje/, dok je drugi primarno orijentisan ka procesu realizacije arhitektonskih objekata u tehničkom i organizacionom smislu /organizacija realizacije građenja, sanacija i rekonstrukcija,.../. Rezultat rada u studiju predstavlja arhitektonski projekat, u okviru koga je jasno naglašen aspekt realne primenljivosti u realizaciji budućeg objekta. Takođe, moguće je kao rezultat predvideti i elaborat organizacije građenja arhitektonskog objekta, uz primenu odgovarajuće regulative koja se odnosi na ovu delatnost.

Kurs M5AT.2

Seminar 1

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

Kurs M5AT.3

Seminar 2

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

/Kurs M5AT.4/eventualno

Seminar 3

/ 2. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: svaki od ponuđenih projekata prati dva ili tri teoretska seminara koji imaju za cilj proubljivanje znanja stečenih na osnovnim studijama. Radi optimizacije realizacije nastave, moguće je organizovati zajedničke seminare za različite ponuđene projekte.

m o d u l M 6 A T

Projekat 2 – Usmerenje AT / 24(22) ESPB

cilj nastave na modulu: projekat usmerenja 2 u liniji AT omogućava sticanje dodatnog iskustva na konceptualno različitom zadatku, a vezanih za proces projektovanja za gradilište. Tokom izrade projekta, studenti izučavaju principe i tehnološke postupke realizacije objekta kroz tehnički i organizacioni aspekt. U okviru ovog modula, studenti posebno stiču sledeće sposobnosti:

/ svest o potencijalima novih tehnologija

/ razumevanje konstruktivnih i inženjerskih problema u procesu projektovanja arhitektonskih objekata

/ sticanje odgovarajućih znanja u oblasti arhitektonske fizike i tehnologija izgradnje, u cilju obezbeđivanja uslova korišćenja objekata i prostornog komfora;

/ upoznavanje sa industrijama, organizacijama i regulativom koja se odnosi na proces transformacije /prevođenja/ elemenata projekta u izvedeni objekat.

potrebna predznanja: Položen modul M4 – Arhitektonsko-urbanistički projekat.

kurs:

Studio	18 (16) ESPB
Seminar 1	2 ESPB
Seminar 2	2 ESPB
Seminar 3	2 ESPB)

M6AT

Kurs M6AT.1

Studio

/ 3. semestar / 18(16) espb

fond aktivne nastave: 10(12) časova u studiu

provera znanja: odbrana elaborata

cilj nastave na kursu: projekti u oblasti usmerenja AT razvijaju se u dva osnovna pravca, od kojih je jedan težišno orijentisan ka izučavanju i primeni savremenih tehnoloških i konstruktivnih rešenja u projektovanju i građenju, dok je drugi primarno orijentisan ka procesu realizacije arhitektonskih objekata u tehničkom i organizacionom smislu. Student može, u okviru usmerenja AT da izabere dva srodna ili dva potpuno različita projekta.

Rezultat rada u studiju predstavlja arhitektonski projekat, u okviru koga je jasno naglašen aspekt realne primenljivosti u realizaciji budućeg objekta. Takođe, moguće je kao rezultat predvideti i elaborat organizacije građenja arhitektonskog objekta, uz primenu odgovarajuće regulative koja se odnosi na ovu delatnost.

Kurs M6AT.2

Seminar 1

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

Kurs M6AT.3

Seminar 2

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

/Kurs M6AT.4/eventualno

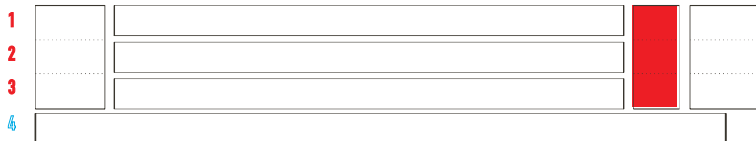
Seminar 3

/ 3. semestar / 2 espb

fond aktivne nastave: 2 časa predavanja

provera znanja: nema posebne provere

cilj nastave na kursu: svaki od ponuđenih projekata prati dva do tri teoretska seminara koji imaju za cilj proučavanje znanja stečenih na osnovnim studijama. Radi optimizacije realizacije nastave, moguće je organizovati zajedničke seminare za različite ponuđene projekte.

m o d u l M 7

Projektantska Radionica / 6 ESPB

cilj nastave na modulu: je razvijanje kreativnosti i lateralnog odnosa prema projektantskom procesu. Iskustvo koncentrisanih projektantskih radionica pruža mogućnost studentima da razviju sposobnosti brzog i efikasnog donošenja projektantskih odluka. Program radionica doprinosi i sticanju dodatnih znanja o "lepim" i "primenjenim" umetnostima, u meri u kojoj one vrše uticaj na kvalitet arhitektonskog projekta.

potrebna predznanja: Nisu potrebna specifična predznanja. Očekuje se interesovanje studenta za ponuđene teme.

kurs:

Radionica 1	2 ESPB
Radionica 2	2 ESPB
Radionica 3	2 ESPB

M7

Kurs M7.1
Radionica 1

/ 1. semestar / 2 espb
fond aktivne nastave: 1 radna nedelja
provera znanja: odbrana projekta

Kurs M7.2
Radionica 2

/ 2. semestar / 2 espb
fond aktivne nastave: 1 radna nedelja
provera znanja: odbrana projekta

Kurs M7.3
Radionica 3

/ 3. semestar / 2 espb
fond aktivne nastave: 1 radna nedelja
provera znanja: odbrana projekta

cilj nastave na kursu: projektantske radionice predstavljaju brze, sadržajne i vremenski ograničene kreativne vežbe iz oblasti arhitekture ili drugih tehnika i umetnosti usmerenih ka arhitekturi. Ovi projekti odvijaju se u 15. nedelji semestra, i predstavljaju manifestaciju kojoj je posvećena cela škola. Moguće je zvati i gostujuće rukovodioce radionica, čime bi se u školu unela dodatna svežina ideja i pristupa. Ovi projekti izrađuju se uz minimalne korekture i konsultacije, i imaju javnu prezentaciju rezultata. Moguće je i priznavanje ESPB bodova studentima koji savladaju neki od sličnih programa na nekoj od međunarodnih studentskih radionica.

1				
2				i
3				
4				

m o d u l M 8

Izborni modul / 9 ESPB

cilj nastave na modulu: izborni modul predstavlja sekundarni teoretski modul nastave na master studijama. Cilj nastave je sticanje određenog fonda prvenstveno teoretskih znanja kao dopune ili produblivanja materije usmerenja. Student može birati kurseve iz ponude seminara sa 1. semestra koje nije proslušao uz projekat, seminare sa projekata istog ili drugog usmerenja /uz dodatnu ispitnu obavezu od 1 ESPB/, posebne izborne kurseve iz fakultetske ponude, kao i odgovarajuće kurseve iz ponude drugih fakulteta.

potrebna predznanja: nisu potrebna specifična predznanja. Očekuje se visok nivo interesovanja studenta za izabrane teme.

kurs:

Izborni predmet 1	3 ESPB
Izborni predmet 2	3 ESPB
Izborni predmet 3	3 ESPB

M8

Kurs M0.1

Izborni predmet 1

/ 1. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa nastave

provera znanja: seminarski rad

Kurs M0.2

Izborni predmet 2

/ 2. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa nastave

provera znanja: seminarski rad

Kurs M0.3

Izborni predmet 3

/ 3. semestar / 3 espb

fond aktivne nastave: 2 časa nastave

provera znanja: seminarski rad

Spisak do sada predloženih izbornih predmeta na master nivou:

01. Engleski jezik za arhitekta 1 i 2
02. Interaktivno oblikovanje virtuelnog prostora
03. Grafička signalizacija u urbanom prostoru
04. Grafička identifikacija
05. Portfolio
06. Računarska grafika
07. Umetnička radionica
08. IKT podrška u planiranju i dizajnu
09. Elektronska komunikacija u arhitekturi
10. Interkulturalna arhitektura
11. Mesto, arhitektura i filozofija
12. Multidisciplinarnost i likovne forme
13. Osvetljenje u arhitekturi
14. Arhitektura i identitet
15. Sadejstvo arhitekture i drugih umetnosti
16. Arhitektura hrama
17. Istorija arhitekture vrtova
18. Istorijski pregled arhitekture vanevropskih civilizacija
19. Estetika i simbolika u arhitekturi i umetnosti
20. Antičko nasleđe u regionu
21. Arhitektura u Srbiji u 19. i 20. veku
22. Savremena arhitektura
23. Posebni problemi istraživanja u savremenoj arhitekturi:
Paralelni svet oblika
24. Matematički aparat u konstruktivnim sistemima
25. Public Art and Public Space

1				
2				
3				
4	●			

m o d u l M 9

Master Projekat / 30 ESPB

cilj nastave na modulu: izradom master projekta student diplomira. Master projekat predstavlja samostalan rad u kome student povezuje sva stečena znanja i veštine, pokazuje da vlada procesom istraživanja, konceptualizacije, projektovanja i materijalizacije složenih urbanističkih, arhitektonsko-urbanističkih celina, kao i drugim temama /opštim i u okviru usmerenja/. Cilj je uvođenje studenta u visok stepen samostalnosti u svim fazama projekta. Po pravilu, teme master projekta su sintezne, i zahtevaju primenu širokog spektra predhodno stečenih znanja, veština i kompetencija. Rad podrazumeva istraživanje i definisanje projektog zadatka /pisanu tezu/, grafički prikaz, prostorni prikaz, i usmenu javnu odbranu pred komisijom. Studenti master projekat rade u mentorskom studiju koga biraju prema okvirno problemski ponuđenom programu. Mentorski studio vodi jedan nastavnik, sa saradnikom. Studio ima najmanje 5 i najviše 10 studenata. Obavezne su konsultacije sa nastavnicima iz bliskih oblasti. Posle 21 nedelje rada na projektu, predviđena je zajednička izložba svih master projekata. Nakon zajedničkog obilaska izložbe i diskusije svih rukovodilaca master studija, sledi javna usmena odbrana pred komisijom koju čine nastavnici i konsultanti sa drugih katedri i nastavnici iz drugih studija. Ocena se definiše na osnovu integralne evaluacije svih pojedinih aspekata projekta.

potrebna predznanja: položeni svi projektni moduli na diplomskim studijama /M4, M5 i M6/. U slučaju dovoljnog broja prijavljenih kandidata, moguće je organizovati nastavu na Master projektu i tokom jesenjeg semestra. Uslov za izlazak na javnu odbranu diplomskog-master projekta su položeni svi ispiti predviđeni studijskim programom za prva 3 semestra.

M9

kurs:

Teza

Projekat

10 ESPB

20 ESPB

Kurs M9.1

Teza

/ 4. semestar / 10 espb

fond aktivne nastave: 6 časova nastave

provera znanja: seminarski rad (teza) sa odbranom

cilj nastave na kursu: suštinski napredak u pedagoškom procesu predstavlja zahtev da diplomski kandidat, na osnovu veoma otvorenog prostornog ili tematskog okvira zadatog od strane mentora, odabere aspekt istraživanja i postavi programsku strukturu projekta, kao i da jasno i precizno definiše projektni zadatak /tezu/, na osnovu kojeg će pristupiti realizaciji projekta. Od izuzetnog značaja je odnos teze prema savremenim tendencijama i kretanjima u arhitekturi, kao i kritička svest o odnosu prema iskustvima prošlosti. Kandidat brani postavljenu tezu nakon šest nedelja nastave, pred komisijom, i tek nakon njenog odobrenja prelazi na realizaciju projekta.

Kurs M9.2

Projekat

/ 4. semestar / 20 espb

fond aktivne nastave: 14 časova studio / mentorski rad

provera znanja: odbrana elaborata

cilj nastave na kursu: studenti rade na složenom projektantskom problemu, na osnovu samostalno razvijenih elemenata projektnog zadatka. Izradom diplomskog projekta, studenti se posebno osposobljavaju i za:
/ odgovarajuću komunikaciju sa raznovrsnim auditorijumom, i to u usmenoj, pisanoj i grafičkoj formi
/ praćenje i primenu savremenih arhitektonskih pristupa
/ visok nivo samostalnosti u radu
/ razumevanje metoda istraživanja i pripreme projektnog zadatka.>>

>> Od kandidata se u velikoj meri očekuje da pronađu svoje originalno stanovište i da svoja stručna znanja pretoče u integralna arhitektonsko-urbanistička rešenja ili predloge rešenja. Praćenje izrade projektnog rada u tom smislu služi kao provera osnova i koncepata, kao i blago korigovanje pravaca kojim su kandidati krenuli u izradi diplomskog-master rada. Rezultat rada je celovit projekat koji ima svoju jasno prepoznatljivu istraživačku i aplikativnu komponentu, i unutar kojeg se jasno prepoznaju elementi tematskih oblasti na koje se projekat oslanja.

REDOVNI PROFESORI

mr Petar Arsić
dr Milica Bajić-Brković
dr Dušanka Đorđević
dr Milan Glišić
dr Milica Jovanović-Popović
dr Aleksandra Krstić
dr Nađa Kurtović-Folić
dr Nada Lazarević-Bajec
dr Vladimir Mako
arh. Vasilije Milunović
arh. Miodrag Mirković
arh. Branislav Mitrović
dr Miodrag Nestorović
mr Branko Pavić
arh. Slobodan Rajović
dr Milan Rakočević
dr Miodrag Ralević
dr Milorad Ribar
arh. Branislav Stojanović
arh. Mihailo Timotijević

VANREDNI PROFESORI

mr Dragana Bazik
dr Ljiljana Blagojević
dr Ružica Božović-Stamenović
dr Gordana Ćosić
dr Vladan Đokić
mr Dragan Jelenković
mr Rajko Korica
arh. Zoran Lazović
mr Vladan Ljubinković
dr Zoran Nikezić
dr Ljiljana Petruševski
arh. Srboljub Rogan
dr Mihajlo Samardžić
arh. Dušan Stanisavljević
arh. Tamara Škulić
dr Branislav Žegarac
dr Eva Vaništa-Lazarević

DOCENTI

dr Đorđe Blagojević
mr Mariela Cvetić
dr Lidija Đokić
arh. Zoran Đukanović
mr Aleksandra Đukić
arh. Milan Đurić
dr Aleksandar Ignjatović
mr Ivan Kucina
mr Ksenija Lalović
arh. Vladimir Lojanica
mr Vladimir Milenković
arh. Dejan Miletić
dr Vladimir Milić
arh. Dejan Miljković
mr Milorad Mladenović
arh. Borislav Petrović
dr Ana Radivojević >>

>>

mr Aleksandar Rajčić
arh. Ivan Rašković
dr Mirjana Roter-Blagojević
mr Marko Savić
arh. Dragan Stamenović
arh. Radomir Stopić
dr Aleksandra Stupar
dr Žikica Tekić
mr Dragana Vasiljević -Tomić
mr Aleksandar Videnović
arh. Aleksandru Vuja
arh. Milan Vujović
mr Jelena Živković

VIŠI PREDAVAČ

dr Gordana Vuković-Nikolić

prof. dr Milica Bajić - Brković

Rođena 1947. u Beogradu, gde je završila osnovne studije i doktorirala. Magistrirala na *Berkley, CA* kao *Fulbright Scholar*. Na Arhitektonskom fakultetu od '79. U periodu 2003/06 gostujući profesor na *UWI, Trinidad and Tobago*. Drži nastavu iz urbanističkog i prostornog planiranja i urbanog dizajna. Držala je predavanja i na drugim fakultetima u zemlji i inostranstvu. Generalni sekretar ISoCaRP od 2001-07. Objavila preko 100 naslova. Expert EC za istraživačke projekte od 1999.

- 2004** *Northern Range Assessment: People and the Northern Range. Millennium Assessment Report. Trinidad and Tobago*
- 2001-04** Internet u Srbiji:
Razvoj sistema gradskih informacionih mreža
- 1997-00** Upravljanje prostornim razvojem Srbije
- 1996** Istraživanje fizičkog prostora za potrebe unapređenja rada u planiranju, projektovanju i izgradnji, na području Kosančićevog Venca
- 1994-95** *Human Settlements in an Urbanizing World: National Report. The Second United Nations Conference on Human Settlements (Habitat II), UNCHS*

Prof. dr Milan Glišić

Rođen u Beogradu 1949. godine. U svojoj dugogodišnjoj praksi radio je na izradi projekata konstrukcija arhitektonskih objekata, izvođenju, nadzoru radova, uvođenju novih tehnologija montažne gradnje objekata, a dvadeset osam godina učestvuje u nastavi na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu na Katedri za statiku konstrukcija. Poslednjih osamnaest godina drži predavanja na predmetima Betonske konstrukcije, Fundiranje arhitektonskih objekata i Konstruisanje skloništa .
U novom nastavnom planu postavio je nove osnove i uveo nove predmete: Principi konstruisanja arhitektonskih objekata i Konstruktivne karakteristike primenjenih materijala. Autor je univerzitetskog udžbenika Fundiranje arhitektonskih objekata.

Rođena u Beogradu. Specijalizirala, magistrirala i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Bavi se istraživanjem arhitektonskih konstrukcija, savremenih tehnologija materijalizacije krovova i fasada, industrijalizovane gradnje, obnovom objekata sa ciljem energetske efikasnosti. Radi kao istraživač, u okviru Nacionalnog programa energetske efikasnosti, na projektima Ministarstva za nauku Republike Srbije, a trenutno učestvuje i na međunarodnom projektu *Strategies for a Low Carbon Built Environment*. Član više profesionalnih asocijacija, autor dva udžbenika, jedne monografije i drugih naučnih i stručnih radova.

Aktuelni radovi

- 2005 Ocena stanja, održavanje i sanacija građevinskih objekata i naselja
- 2004 *Construction Principles and Possibilities for Structural Variability of Envelopes with Building Integrated PV Modules – Education Aspect*
- 2003 Raznovrsnost materijalizacije arhitektonskih struktura
- 2000 *Measures and Techniques for Improvement of Thermal Performances of Inherited Buildings External Walls*

Rođena u Beogradu. Diplomirala, magistrirala i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Specijalizacije: *University of Sussex, School of Cultural and Community Studies, Brighton, 1979–80, Planning Department, Oxford Polytechnic (Brooks University) 1986*. Na Arhitektonskom fakultetu radi od 1975. godine. Vodi kurseve na dodiplomskim i posle diplomskim studijama u oblasti urbane strukture, teorije, istorije i metodologije planiranja, urbanističkog i strateškog planiranja. Gostovala na fakultetima u Prištini, Nišu i Banja Luci, a radila je i na Alternativnoj akademsko obrazovnoj mreži u Beogradu. Član profesionalnih asocijacija, i autor brojnih publikacija. Učestvovala je u izradi većeg broja studija i naučnoistraživačkih projekata, pored ostalih i za UN-HABITAT, UNECE, Pakt za stabilnost JIE.

Aktuelni radovi

- 2006 *Country Profiles on the Housing Sector, Serbia and Montenegro. UN Economic Commission for Europe's Committee on Human Settlements*
- 2002–05 Regionalno planiranje u Srbiji u kontekstu evropskih integracionih procesa
- 2001–02 *Adjustment of Yugoslav Legislation and Building Regulations to the Legislation of Countries in the EU*

Prof. dr Vladimir Mako

Rođen 1958. godine u Beogradu. Diplomirao i magistrirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Doktorsku disertaciju odbranio na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Od 1988. zaposlen na Arhitektonskom fakultetu, a od 1999. profesor na predmetima Istorija umetnosti i Estetika i simbolizam u arhitekturi i umetnosti. Od 2000. do 2004. na usavršavanju na Fakultetu za arhitekturu i dizajn Viktorija Univerziteta u Velingtonu, Novi Zeland. Gostovao na Filozofskom fakultetu, Odsek za istoriju umetnosti u Prištini, Akademiji za primenjenu umetnost u Beogradu i Odseku za arhitekturu Fakulteta tehničkih nauka u Novom Sadu. Autor je značajnih međunarodno priznatih radova u oblasti estetike. Objavio je tri monografije. Član je Međunarodne asocijacije estetičara i Sidnejskog Društva za estetiku i literaturu.

Aktuelni radovi

- 2004 *Stylos and Stilus and the Japanese Understanding of Architectural Change/ Design Discourse: online Journal for design history and design philosophy*
- 2004 *Aesthetic Judgement and Aspects of Cultural Self-Confirmation: The Example of Angkor Wat CD-ROM, Proceedings of the 1st International Tropical Architecture Conference, Singapore*

Prof. arh. Vasilije Milunović

Rođen na Cetinju. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. U periodu 1975-92 zaposlen u Zavodu za projektovanje GRO "RAD" u Beogradu. Na Arhitektonskom fakultetu predaje od 1992. godine. Realizovao preko sto projekata, učestvovao na preko osamdeset javnih i pozivnih konkursa, od kojih su četrnaest dobili prvu nagradu, četiri - drugu nagradu, deset - treću nagradu, kao i deset otkupa. Izvedeno preko trideset objekata. Član je više profesionalnih asocijacija. Autor je monografije "Uvek malo dalje".

Aktuelni radovi

- 2005 Kuća na moru, Bigovo
- 2004 Porodična kuća, Temišvarska br. 9, Beograd
- 2003 Enterijer firme EFT, Novi Beograd
- 2002 Sport - cafe Jadran, Herceg Novi
- 2001 Kompleks manastira Vavedenje Presvete Bogorodice, Žanjice, Boka Kotorska

Prof. arh. Branislav Mitrović

Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Nakon više godina uspešne profesionalne prakse, 1990. izabran za profesora na Arhitektonskom fakultetu. Na Departmanu za arhitekturu angažovan na predmetima Studio projekat na osnovnim i master studijama. Dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti. U periodu 1983 – 2001 obavljao značajne funkcije u Društvu arhitekata Beograda i Savezu arhitekata Srbije. Nosilac najznačajnijih nacionalnih priznanja u oblasti arhitekture, i dobitnik preko 60 nagrada i priznanja na javnim arhitektonskim konkursima. Akcenat akademskog rada je na uvođenju studenata u probleme odnosa arhitektonskog projektovanja i prakse.

Aktuelni radovi

- 2006 Opština Surčin
- 2004–05 Rekonstrukcija hotela *Montenegro a*, Bečići
- 2004–05 Hram rođenja presvete Bogorodice, Štipina, Knjaževac
- 2004 Auto servis i salon, Novi Sad
- 2003–04 Stambeni blok 23, Novi Beograd

Prof. dr Miodrag Nestorović

Rođen u Beogradu. Diplomirao i doktorirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Magistrirao na Građevinskom fakultetu. Rukovodilac kurseva Konstruktivni sistemi, Prostorne strukture i Studio projekat. Član više profesionalnih asocijacija, dobitnik značajnih nagrada i priznanja. Autor značajnih izložbi na temu konstruktivnih i prostornih sistema. Na postdiplomskim studijama drži nastavu u okviru kursa Konstruktivni sistemi. Mentor je i član komisija za više specijalističkih i doktorskih radova i gostujući profesor na Arhitektonskom fakultetu u Podgorici. U okviru doktorskih studija rukovodi predmetom Metodologija naučnog istraživanja u arhitektonskom inženjerstvu. Autor je više značajnih publikacija i radova, objavljenih u međunarodnim i vodećim domaćim časopisima sa recenzijama.

Aktuelni radovi

- 1999 Natkrivanje fudbalskog stadiona *Sartid*, Smederevo
- 1998 Prostorna krovna konstrukcija nad tribinama Stadiona *F.K. Obilić* u Beogradu
- 1996 Konstrukcija železničke stanice *Beograd – Centar*

Prof. dr Milorad Ribar

Rođen u Ivanjici. Diplomirao, specijalizirao, magistrirao i doktorirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu, a preddoktorske studije obavio u Ajndhovenu i Vegeningenu – Holandija. Od 1976. godine na Arhitektonskom fakultetu. Oblast interesovanja su mu ruralna sredina i njen razvoj, planiranje i građenje, seoske poljoprivredne zgrade i kompleksi, naselja i teritorije (savremeni rurizam). Gostovao u nastavi na fakultetima u Prištini, Kosovskoj Mirtrovici, Banja Luci i Nišu. Držao predavanja na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu. Od 1990. godine održava nastavu na Građevinskom fakultetu u Beogradu na predmetu *Ruralno planiranje* odseka za geodeziju. Dobitnik nagrada i priznanja, učesnik na naučnim skupovima. Autor je brojnih referata, udžbenika, monografija, studija i naučnoistraživačkih projekata.

Aktuelni radovi

- 2005 Edukativno promotivni centar *Velefarm*, Beograd
- 2004 Stambeno poslovni objekat, Bulevar Kralja Aleksandra, Beograd
- 2002 Poslovno stambeni objekat, Bogatić (sa prof. dr M. Ralevićem)

Prof. arh. Mihailo Timotijević

Rođen u Beogradu. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Radio u Zavodu za planiranje, Invest birou i IMS Institutu, sve u Beogradu. Bio je predsednik Komisije za UPP, Savski venac, Beograd. Od 1987. radi na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Predavao i na Građevinsko-arhitektonskom fakultetu u Prištini. Angažovan na Studio projektu u osnovnom i Master programu čiji su ciljevi razvijanje sposobnosti za projektovanje, shvaćenog kao kreativni proces promišljanja programa i prostora u urbanom kontekstu, sa fokusom na kontrast između urbanog nasleđa i prirodnih elemenata. Predaje o objektima obrazovanja i dečije zaštite, a na poslediplomskim studijama na premetu Urbana rekonstrukcija. Dobitnik više nagrada, autor mnogobrojnih projekata i izložbi. Objavio monografiju *Arhitekt i mesto*.

Aktuelni radovi

- 2006 Priobalje Gradiške, Federacija BiH
- 2006 Komercijalna zgrada *Pariz*, Užice
- 2004 *Megdan*, urbana rekonstrukcija centra Užica: 4 stambene zgrade, tržni centar i parter
- 2003 *FPN*, Bgd, rekonstrukcija javnih prostora i otvorenih površina kompleksa

Prof. mr Dragana Bazik

Diplomirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Magistrirala na Multidisciplinarnom centru Univerziteta u Beogradu. Na Arhitektonskom fakultetu od 1976. na predmetima iz oblasti urbanizma i prostornog planiranja. Od 2001. predaje na Šumarskom fakultetu, odsek Pejzažna arhitektura. Član više profesionalnih asocijacija, bavi se naučnoistraživačkim i stručno-umetničkim radom u oblasti urbanizma i primenom savremene informatičke tehnologije, oblikovanjem i inkluzivnim dizajnom gradskih prostora. Autor knjiga: *Scenario života u gradu* i *Ponuda gradske scene*. Nominovana je za člana *Management Committee COST 358* akcije *Pedestrian Quality Needs* i za rukovodioca partnerstva u predlogu FP6 projekta *Intelligent Cities in the Western Balkans – WeBCities*.

Aktuelni radovi

- 2002–04 Projekat rekonstrukcije ulica u Beogradu:
Kralja Milana, Njegoševe, Terazija, Kolarčeve i
Cara Lazara
- 2000 Urbanističko rešenje centralnog trga u Užicu
- 1996 Istraživanje fizičkog prostora za potrebe
unapređenja rada u planiranju, projektovanju i
izgradnji, na području Kosančićevog venca

Prof.dr Ljiljana Blagojević

Rođena u Beogradu. Specijalizirala, magistrirala i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Aktuelno se bavi Istraživanjem istorije i teorije arhitekture i urbanizma XX veka u Beogradu, sa posebnim fokusom na odnos konceptata modernosti i socio-političkih uslova. Ranije radila u *JAUS-u*, i kao arhitekt u birou *Renton Howard Wood Levin Partnership*, London i, takođe, kao arhitekt u birou *Zaha Hadid*, London. Nakon stručnog ispita za ovlašćenog arhitektu u Velikoj Britaniji, *Professional Practice Exam, RIBA Part 3, School of Architecture, Kingston Polytechnic*, postaje registrovani arhitekt, u Velikoj Britaniji. Autor više monografija i projekata, dobitnik više nagrada. Od 1997. godine radi na Arhitektonskom fakultetu. Autor knjige *Modernism in Serbia: The Elusive Margins of Belgrade Architecture, 1919-1941 – Cambridge, Mass: MIT Press 2003*.

Aktuelni radovi

- 2001 Kulturno-informativni centar u Mionici
- 2000 Poslovni centar *Zepter*, Banja Luka
(sa prof. B. Mitrovićem i arh. M. Milinković)
- 1995–96 *Cardiff Bay Opera House*, Zaha Hadid, odgovorni
arhitekt za auditorijum, foaje i prostor scene

Rođena u Beogradu. Diplomirala, specijalizirala, magistrirala i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Ranije radila kao saradnik u Projektnom birou za arhitekturu i urbanizam u Parizu (1974.) i kao samostalni referent za urbanizam u Lazarevcu. Na Arhitektonskom fakultetu radi od 1978. godine. Od osnivanja predmeta Instalacije u zgradama 1997. radi na Arhitektonsko građevinskom fakultetu u Banja Luci. Realizovala je oko 100 projekata instalacija kanalizacije i vodovoda, oko 60 kalkulativnih elaborata i oko 20 arhitektonskih projekata. Autor je sledećih publikacija: Metodologija projektovanja kanalizacione i vodovodne mreže u arhitektonskim objektima, Sanitarni sklopovi i Zaštita arhitektonskih objekata od procedne vode.

Aktuelni radovi

- Fekalna i atmosferska kanalizacija i vodovod:
- 2005 Enterijer restorana hotela Reks, Sarajevska, Beograd
  - 2005 Stambeno-poslovni objekat, Filipa Kljajića, Beograd
  - 2004 Vila na Dedinju, Puškinova, Beograd
  - 2003 Predmer i predračun radova poslovno stambenog objekta u Laganu, Švajcarska

Rođen u Londonu. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Stručno usavršavanje na Kraljevskoj danskoj akademiji lepih umetnosti u Kopenhagenu. Pohađao studije *DEA* na Arhitektonskom fakultetu u Belvilu, Pariz. Ranije radio u *Jugoprojektu* i Institutu *IMS*. Bio vodeći projektant u *P. SVEŽIK i DOMELA & SARFATI* u Parizu i slobodni umetnik u Parizu, sa licencom za profesionalni rad u Francuskoj (1999). Na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu radi od 1989. Polje delovanja čini praktična nastava u studiju, koja sa teoretskim osnovama, stvara preduoslove razumevanja i razvijanja lične metodologije projektovanja, uz podsticanje dubljeg fenomenološkog rada na kontekstu, materiji zadatka i izvorima znanja. Na doktorskim studijama vodi izborni predmet *Metodologija projektovanja*. Autor više publikacija i samostalnih izložbi u zemlji i inostranstvu, član redakcija vodećih domaćih časopisa. Višestruko nagrađivan, autor više ostvarenih realizacija.

Aktuelni radovi

- 2005 Parterno uređenje stambeno-poslovnog kompleksa, Blok 20, Novi Beograd
- 2003-05 Sportsko-poslovni kompleks Tašmajdan, Beograd
- 2002 Opservatorija Budućnosti, Geocentar, *Stege*, Danska

Prof. arh. **S r b o l j u b R o g a n**

Rođen u Kanjiži. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Do dolaska na fakultet 1992. radio je u Zavodu za izgradnju grada Beograda, u Saobraćajnom institutu CIP kao naučni savetnik i glavni projektant za kompleks železničke stanice. Autor više izgrađenih objekata i objekata u izgradnji, kao i realizovanih konkursnih projekata. Dobitnik više značajnih nagrada, autor više izložbi, na polju profesionalne karijere saradivao je sa brojnim arhitektima.

Aktuelni radovi

- 2006-1978 Kompleks železničke stanice Beograd - Centar
- 2005 Spomen hram na Bagdali, Kruševac
- 2005-01 Stambena zgrada, Janka Lisjaka 30, Beograd
- 1998-90 Stambena zgrada, Lamartinova 3-7, Beograd
- 1991 Poslovna zgrada *Poslovni prostor*, Makenzijeva 31-33, Beograd

Prof. arh. **T a m a r a Š k u l i ć**

Rođena u Beogradu. Diplomirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Ranije radila u Birou *Arkon* i vodila samostalni biro *ARTAM*, Na Arhitektonskom fakultetu angažovana od školske 1997/98, na izornoj grupi predmeta Enterijer, a od 2000. zaposlena u zvanju docenta. Autor je brojnih izvedenih objekata i enterijera, kao i projekata. Autor je knjige *Enterijer koncept, savremeni stambeni prostori, izvori i uzori*. Autor je postavke izložbe *Školske zgrade u Beogradu do 1941. godine* - Pedagoški muzej u Beogradu.

Aktuelni radovi

- 2004 Enterijer Stalne izložbene postavke u Pedagoškom muzeju u Beogradu
- 2004 Rekonstrukcija i enterijer objekta Zelene pijace u Krnjači *Tržni centar Krnjača*
- 2000 Enterijer dela prvog sprata Zgrade Vlade Republike Srbije, Nemanjina 11, Beograd
- 1997-99 Objekat Tržnog centra na Zelenom Vencu u Beogradu

Prof. dr Eva Vaništa Lazarević

Rođena u Zagrebu. Diplomirala i magistrirala, pod pokroviteljstvom UNESCO-a, na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, uporedo radeći kao asistent. Do dolaska na Arhitektonski fakultet u Beogradu, 1990. godine, gde je i doktorirala, radila je u Gradskom zavodu za zaštitu spomenika kulture u Beogradu. Vodi predmete Urbana rekonstrukcija i Obnova gradova, gradovi u Srbiji. Član više profesionalnih asocijacija i aktivno sudeluje na stručnim skupovima u zemlji i inostranstvu. Od 2005. godine je glavni arhitekta pri Ministarstvu za rad i socijalnu politiku, na projektu socijalnog stanovanja. Dobitnik je desetak nacionalnih i internacionalnih nagrada, na arhitektonskim konkursima. Autor je monografija "Urbana rekonstrukcija" i "Obnova gradova u novom milenijumu". Sa studentima postdiplomcima osnovala je Agenciju za urbanu regeneraciju sa ciljem unapređenja urbanog života Beograda.

Aktuelni radovi

Šest vila, M. Tepića, Dedinje, Beograd, 3 000 m²

Stambeno-poslovni kompleks *Jugoinspekt - Alpina*, T.

Dražera, Dedinje, Beograd, 9 000 m²

Magistar likovnih umetnosti na odseku slikarstva. Diplomirani Inženjer mašinstva. Od 1996. na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu, na predmetima u oblasti Likovnih umetnosti i obrazovanja - Likovni elementi, Likovno prikazivanje u arhitekturi, Boja i likovni koncept, Multidisciplinarnost likovne forme. Izlagala na većem broju samostalnih i grupnih izložbi. Učestvovala na nekoliko stručnih i umetničkih seminara u zemlji i inostranstvu.

Aktuelni radovi

- 2005 *Architecture Contumacia*, Galerija Remont, Beograd
- 2003 *Catoptric Chamber*, Arhitektonski fakultet, Beograd
- 2001 *Real Estate*, Grafički kolektiv Gallery, Belgrade
- 2000 *Drawings, The Yugoslav Cultural Centre Gallery, Paris*
- 2000 *The Kyrenia Range - beyond the mirror, installation along Hadjigeorgakis street, Nicosia, Cyprus*

Rođena u Beogradu. Diplomirala i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Magistrirala na *University of Southern California, School of Architecture, LA*. Na Fakultetu radi od 1989, oblasti istraživanja su joj instalacije i osvetljenje u arhitekturi. U periodu 1989 - 1991. radi kao asistent na *School of Architecture, University of Southern California, LA, SAD*. Tokom 1991. radi u arhitektonskoj firmi *Bardwell Case Architects, LA*. Dobitnik više nagrada, učesnik na više internacionalnih skupova. Učestvovala je u izradi više arhitektonskih projekata instalacija, a kao istraživač imala je učešća na naučnim projektima *Improved photometric performance and energy savings in street lighting* i *Energetska efikasnost velikih objekata: Sistemi dvostrukih fasada kao faktor energetske efikasnosti*.

Aktuelni radovi

- 2003 *A Lighting Design Protocol*, koautor: prof. dr M. Kostić, dipl. inž. el.
- 2005 *Influence of the Theory of Mesopic Vision on Road Lighting Design*, sa koautorima

Doc. arh. Zoran Đukanović

Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. U zvanju docenta radi na Arhitektonskom i Šumarskom fakultetu. Nacionalni konsultant UN HABITAT-a za oblast stanovanja i član konsultativnih i savetodavnih tela i planskih komisija u više gradova Srbije. Inicijator je, konceptor i rukovodilac nekoliko projekata koji se na teritoriji Srbije odvijaju pod pokroviteljstvom i uz pomoć brojnih republičkih institucija i institucija lokalne samouprave. Rukovodilac i učesnik u izradi više prostornih, generalnih i regulacionih planova, urbanističkih i arhitektonskih projekata i ekspertskih studija za više gradova u zemlji i inostranstvu. Učesnik više naučno – istraživačkih projekata u oblasti unapređenja stanovanja. Nagrađivan na nacionalnim i međunarodnim konkursima, autor je više naučnih i stručnih radova vezanih za oblast urbanističkog planiranja, urbanističkog i arhitektonskog projektovanja. Član predsedništva Društva urbanista Beograda.

Doc.arh. Milan Đurić

Zaposlen na departmanu za arhitekturu na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu, na predmetima Studio projekat i Izornoj grupi Arhitektonika. Saradivao sa biroima i autorskim grupama AGM studio, MACHIN_A studio, DVA : STUDIO / Djurić and Vuja Architects, svi iz Beograda. Teme interesovanja u akademskom radu tiču se primene odnosa savremene arhitektonske teorije i prakse u projektantskom procesu. Autor više projekata i konkursnih radova. Dobitnik nekoliko nagrada. Izlagao na nekoliko izložbi u zemlji i inostranstvu. Učestvovao u nekoliko arhitektonskih radionica.

Aktuelni radovi

2005	Rečni putnički terminal, Beograd
2005	Poslovni centar Autokomanda, Beograd
2005	Banja Vrujci – urbanistički plan
2005	Multifunkcionalni centar Blok 20, Novi Beograd
1998–01	Beopetrol benzinske pumpe

Doc. mr Ivan Kucina

Rođen u Beogradu. Diplomirao i magistrirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu gde radi od 1997. Ranije radio u *Whitfield Partners Architects*, i Arhitektura i Urbanizam, Beograd. Drži nastavu na Arhitektonskom odseku Građevinskog fakulteta u Podgorici. Polje delovanja su mu teorija arhitekture i istraživački projekti – Uvod u projektovanje i Studio projekat čiji su osnovni ciljevi nastave upoznavanje sa postavkama savremene teorije arhitekture i načina njihove primene u procesu projektovanja, kao postupka koji integriše istraživačke i intuitivne metode. Aktivan u organizaciji nastave i međunarodnoj saradnji. Autor je brojnih nagrađenih projekata, internacionalnih izložbi, umetničkih instalacija i mentor radionica. Istraživač je na više međunarodnih projekata. Član više profesionalnih udruženja, održao je predavanja iz ciklusa arhitektura i film, kao i mnogobrojna internacionalna predavanja.

Aktuelni radovi

- 2006-01 Porodična kuća na Avali
- 2005 Adaptacija laboratorija Veterinarskog fakulteta u Podgorici
- 2005-04 Enterijer i postavka Muzeja afričke umetnosti u Beogradu

Doc. arh. Vladimir Lojanica

Rođen u Beogradu. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu gde radi od 1996. Polje delovanja su mu Studio projekat i kurs Tipologija 1 – Stanovanje. Osnovni ciljevi nastave – razvijanje sposobnosti za projektovanje i razumevanje metodologije projektog procesa, kreativno mišljenje i formulacija koncepta u uslovima konkretnog konteksta. Dobitnik priznanja i nagrada, izlagao na više izložbi, učesnik na domaćim i međunarodnim konkursima. Učestvovao u izradi prostorno-programskih studija sportsko – rekreativnog kompleksa *Ski-Dome*, Berlin, Nemačka i Naselja 12 000 stanovnika, Podmoskovlje, RF. Objavio više pisanih radova. Autor više realizovanih projekata, a od 1998. godine vodi studio *proASPEKT*. U realizaciji su mu objekti *Holiday Inn* hotel, *Belexpo* centar, Novi Beograd i porodična kuća u Zemunu. U fazi projektovanja Hotelsko – poslovni kompleks Rajičeva, Beograd.

Aktuelni radovi

- 2005 Rekonstrukcija poslovnog objekta *Nissal*, Niš
- 2004 Enterijer Upravne zgrade *Fjodorovski* neft, RF
- 2003 Nacionalna biblioteka Ruande, Kigali, RW
- 2002 Porodična kuća, Dedinje, Beograd

Doc. mr Vladimir Milenković

Rođen u Beogradu. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu i na Fakultetu muzičkih umetnosti u Beogradu, a magistrirao je na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu gde radi od 1997. U periodu 1991–1992, radi kao mlađi projektant u *Andre Zammit & Associates, La Valletta*, Malta. Od 1998. aktivan je u studiu *neo_arhitekti* /Milenković, Stratimirović, Vesnić/, a od 2001. saradnik je Ministarstva turizma Vlade RS – kategorizacija turističkih objekata. Polje delovanja su mu praktična i teoretska nastava /Studio projekat, Teorija projekta/ čiji se osnovni ciljevi mogu formulisati kao razvijanje sposobnosti za projektovanje i razumevanje procesa projektovanja zasnovanog na analitičkom i intuitivnom postupku. Dobitnik više nagrada, autor knjige *Arhitektonska forma i multifunkcija* i samostalnih izložbi.

Aktuelni radovi

- 2005 Nove kapije grada, Beograd
- 2005 GTC centar, blok 19a, Novi Beograd
- 2004 Arheološki park, Malta
- 2002 Multifunkcionalni centar *Ušće*, Novi Beograd

Doc. dr Vladimir A. Milić

Rođen u Beogradu. Diplomirao, magistrirao i doktorirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu, na kome radi od 1992. Učestvuje u nastavi baveći se istraživanjem u oblasti urbanizma i prostornog planiranja. Od 2003. predaje na predmetima u oblasti urbanističkog planiranja i na poslediplomskom kursu *Urbanističko planiranje, dizajn i menadžment*. Predaje i na Arhitektonsko–građevinskom fakultetu u Banja Luci. Dobitnik brojnih nagrada i priznanja, svoje radove je izlagao na Salonima arhitekture (Beograd) i urbanizma (Niš) i na Bienalu arhitekture u Krakovu (Poljska). Autor publikacije *Arhitekstura – eseji o arhitekturi* i jedan od urednika zbornika radova *Primorski grad u tranziciji – Budva 2004*.

Aktuelni radovi

- 2006–00 Regulacioni plan Centralne zone Prijedora
Memorijalni park Svete Varvare u Prijedoru,
Studija *Stanje i mogućnosti urbanizacije područja Paprikovac – Petrićevac u Banjaluci*,
Urbanistički projekti za tri bloka u Centralnoj zoni Prijedora, Urbanistički plan Višegrada i Prostorni plan opštine Višegrad, Urbanistički projekat *Manjurevi–Stadion–Toplana* u Gradišci

Doc. mr M i l o r a d M l a d e n o v i ć

Rođen u Beogradu. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu i na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu, a magistrirao na Fakultetu likovnih umetnosti. Dobitnik brojnih nagrada i priznanja, autor značajnih izložbi, aktivan je u oblasti vizuelnih umetnosti i arhitekture i deluje u okviru neformalnog autorskog tima za arhitekturu i umetnost *re//al* iz Beograda. Radi u nastavi na predmetima modula Uvod u projektovanje kao i u nastavi u modulu Likovne forme. Autor više publikacija i tekstova u monografijama i na cd-rom prezentacijama, rukovodilac je u nastavi na predmetu Umetnost danas. Saraduje u nastavi na većem broju predmeta van matične katedre, a po pozivu je učestvovao u nastavi na Fakultetu primenjenih umetnosti i dizajna i na Fakultetu likovnih umetnosti u Beogradu u školskoj 2005/2006.

Aktuelni radovi

- 2005 Knjiga, instalacija, Salon 77
/prostor stare džamije u niškoj tvrđavi/
- 2005 Fontana na Trgu slobode u Pančevu, 6.
internacionalna umetnička radionica Staklo 2005.
- 2006 Istočno sunce / Zapadno sunce, Simbol na prostoru
Gornjeg grada beogradske tvrđave

Doc. arh. B o r i s l a v P e t r o v i ć

Rođen 1957. u Beogradu. Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Radi na predmetima Studio projekat i Proces projektovanja. Tokom 1993. bio je angažovan u birou *S'PACE S.A. Paris, France*. Od 1994. član autorske grupe *AGM*. Dobitnik je desetak prvih nagrada na javnim arhitektonsko-urbanističkim konkursima. Nositelac je nekoliko javnih priznanja na najznačajnijim nacionalnim arhitektonsko-urbanističkim manifestacijama. Izlagao je na više kolektivnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Bavi se teoretskim radom. Objavio je nekoliko radova na skupovima i u monografijama.

Odabrani radovi

- 2006 Nacionalni referentni Laboratorijski kompleks
sigurnosti ishrane i biljna banka gena RS
- 2006 EKO YU benzinske stanice, Beograd, Niš, Vranje,
Subotica, Zrenjanin, Kikinda
- 2005 Konak manastira Banjska, Kosovo
- 2005 Villa MK 20, Beograd
- 2005 Idejno urbanističko - arhitektonsko
rešenje centra Divčibara

Doc. mr Aleksandar Rajčić

Rođen u Beogradu. Diplomirao i magistrirao na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gde radi od 1990. godine. Autor je većeg broja naučnih i stručnih radova na domaćim i međunarodnim simpozijumima, a od ostalih stručnih delatnosti koristi računar u oblasti arhitektonskog projektovanja, modelovanja, vizuelizacije. Aktivno programira u programskom jeziku MS Visual Basic i realizovao je softverske pakete namenjene formiranju računarskih baza u oblasti arhitekture, dimenzionisanju elemenata od drveta i lepljenog lameliranog drveta, proračunima iz oblasti arhitektonske fizike, kao i za elektronsku evidenciju ocena i prijemnih ispita na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu.

Aktuelni radovi

- 2005 Hotel "Splendid" u Bečićima, Crna Gora, 55000 m2
- 2004 Stambeno-poslovna zgrada u Vojvode Stepe 321
- 2001-03 Stambene zgrade u Beogradu, Lj. Šercera 4 i 46
- 2000 Stambeno-poslovna zgrada u Vardarskoj 15
- 1999 Stadion "Obilić" u Beogradu i nova tribina

Doc. arh. Ivan Rašković

Rođen 1960. u Beogradu. Osnovne studije završio na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Kraće boravio na *South Bank Polytechnic, London, U.K.*, na mentorskom specijalističkom kursu. Angažovan na Departmanu za arhitekturu, na predmetima Studio projekat 1-3 i Proces projektovanja. Prethodno je radio u projektnim biroima g.p. *Neimar* i *Investbira*. Član autorske grupe *AGM*. Nosilac je više javnih priznanja na kolektivnim izložbama i dobitnik više prvih nagrada na javnim konkursima. Objavio nekoliko stručnih i naučnih radova u oblasti arhitekture i urbanizma.

Aktuelni radovi

- 2005 Programsko - prostorna studija za Naučno - tehnološki park Radmilovac, Beograd
Benzinska stanica ECO YU u Nišu
Idejno urbanističko - arhitektonsko rešenje centra Divčibara
- 2004 Lapidarijum i Konak Manastira Banjska kod Zvečana
- 2002 Stambeno-poslovni centar Žitište
- 1998 Idejni arhitektonski konkurs za domaćinske seoske kuće za sela Srbije

Rođena u Beogradu. Diplomirala, specijalizirala, magistrirala i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Od 1989. godine na Arhitektonskom fakultetu kao asistent, a od 2004. docent. Učestvovala u izradi većeg broja naučnoistraživačkih projekata i studija, koncipirala je i vodila studijski program Proučavanje i obnova graditeljskog nasleđa, kao i kurseve Istorija arhitekture u Srbiji i Crnoj Gori i Integrativna zaštita graditeljskog nasleđa. Rukovodila je vežbama na Posebnom programu 2 – Razvoj i teorija arhitekture i umetnosti u sklopu koga je učestvovala u pripremi dve izložbe studentskih radova. Na doktorskim studijama predavala je u okviru predmeta Diskursi istraživanja – I storijski diskurs istraživanja.

Aktuelni radovi

- 2006 Arheološki park Medijana – mogućnosti obnove i prezentacije. Društvo konzervatora Srbije i Glasnik Društva konzervatora Srbije
- 2005 Prilog proučavanju i vrednovanju stambene arhitekture Beograda sa početka 20. veka. Glasnik Društva konzervatora Srbije
- 2003-04 Arhitektura građevina javnih namena izgrađenih u Beogradu od 1860. do 1900. (I i II deo). časopis Arhitektura i urbanizam

Rođen u Beogradu. Diplomirao i magistrirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Od 1990. godine zaposlen na Arhitektonskom fakultetu. Učestvuje u nastavi u oblasti arhitektonskog projektovanja. Rukovodilac kursa 0 arhitekturi. U periodu od 20(00)–2006 Prodekan za nastavu. Autor rada na XXI World Congress of Architecture – UIA BERLIN 2002. Učesnik na 3 konferencije EAAE–ENHSA. Ucesnik i koordinator nekoliko TEMPUS JEP i SCM projekata. Gostujući nastavnik na ADSL radionici College of the Design Sciences HENRY VAN DE VELDE. Antwerp, 2006. Lokalni ekspert za reformu kurikuluma za WUS Austria 2006. Dobitnik više priznanja i nagrada. Objavio nekoliko poglavlja u monografijama. Na doktorskim studijama vodi kurs Principi arhitektonske edukacije.

Aktuelni radovi

- 2004–05 Objekti i enterijer kompleksa Basketland, Beograd
- 2002 Enterijer sedišta stranke DA, Beograd
- 2001 Centar za tehnički pregled DUNAV OSIGURANJE, Smederevo, Užice, Vranje, Leskovac, Kraljevo (sa prof. M. Rakočevićem)
- 2000 Vila u Radmile Rajković, Beograd
- 1999 Enterijer TUCKWOOD Cineplex, Beograd (sa B. Stošić i S. Krivokapićem)

Prof. arh. **Dragan Stamenović**

Diplomirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Specijalizacija na School of Architecture, Royal Danish Academy of Fine Arts, Copenhagen. Od 1982-94 zaposlen u birou Srbijaprojekt, Beograd. Od 1994. zaposlen na Arhitektonskom fakultetu. Na Departmanu za arhitekturu angažovan u nastavi na predmetima Studio projekat, Tipologija 2 i seminaru Stanovanje na master studijama. U periodu 2002-04 saraduje na School of Design and Environment Department of Architecture, National University of Singapore kao part-time tutor. Dobitnik nekoliko nagrada na nacionalnim arhitektonskim izložbama. Autor većeg broja projekata. Izlagao na nacionalnim i međunarodnim izložbama.

Aktuelni radovi

- 2002 Dve vile na Mačkovom kamenu, Beograd
- 2002 Privatna klinika Papić, Beograd
- 1997 Vila u Lackovićevoj, Beograd
- 1996 Aneks Elektrotehničkog fakulteta, Beograd
- 1989 Administrativna zgrada Agrobanka, Beograd

Doc. dr **Aleksandra Stupar**

Rođena u Beogradu. Diplomirala, magistrirala i doktorirala na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, gde radi od 1998. godine. Bavi se istraživanjem urbane morfologije, urbanističkim planiranjem, političkim i tehnološkim aspektima urbane sredine i urbanih transformacija, kao i održivim razvojem. Učestvovala je u izradi većeg broja urbanističkih studija, generalnih i prostornih planova i urbanističkih projekata. Radila je kao istraživač na projektima Ministarstva za nauku i tehnologiju Republike Srbije, a trenutno je istraživač na međunarodnom projektu "South-East European Network for Science and Technology Studies: STS Contributions to the Governance of Socio-technical Change".

Aktuelni radovi

- 2004-06 Generalni plan razvoja grada Požarevca
- 2004-05 Generalni i Prostorni plan opštine Loznica
- 2004 Railway Stations and the Human Perspective: Utrecht Station: Connection and Reconnection
- 2002 Belgrade Highway: City Experiment In Vivo
- 2001-03 Rehabilitation of Convent of St. Domenico in the Historical Town of St. Gimignano, Italy

Rođen u Bijeljini u Republici Srpskoj. Diplomirao, magistrirao i doktorirao na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Tokom 1994. godine radio je kao projektant u LKV Centru u Beogradu, a od 1995. do danas kao projektant saradnik. Na Fakultetu radi od 1995. godine na predmetu Drvene i metalne konstrukcije i u oblasti Arhitektonskog inženjerstva sa projektovanjem, proračunima i izvođenjem konstrukcija arhitektonskih objekata. Autor je naučne monografije "Oblikovanje funkcionalnih elemenata krovnih drvenih struktura u sistemu LKV"- programski paket, kao i više objavljenih radova i koautor udžbenika "Savremeni sistemi drvenih konstrukcija". Radio je kao istraživač na projektima Ministarstva za nauku i zaštitu životne sredine. Član je udruženja Inženjerske komore Srbije.

Aktuelni radovi

Studentski dom Veljko Vlahović , blokovi I, II, III i IV,
Novi Beograd

Fiskulturna sala studentskog doma IV April. Voždovac
(projekat konstrukcije – dogradnja potkrovlja)

KBC Dr Dragiša Mišović, Topčider
(projekat konstrukcije – sanacija ravnog krova)

Zdravstveni dom, Bor
(projekat konstrukcije – dogradnja potkrovlja)

Rođena 1964. u Beogradu. Osnovne i magistarske studije završila na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Zaposlena na Arhitektonskom fakultetu – Departman za arhitekturu. Od 1995. radi u nastavi na predmetima Sintezni projekat 1-3, i Projektovanje 5. Od 2005/06 vodi studio. Mentor je preko 20 diplomskih radova. Dobitnik je više nagrada na arhitektonsko-urbanističkim konkursima, kao i nagrade Privredne komore Beograda za najbolji magistarski rad, koji je zatim i publikovan pod nazivom "Natkriveni prostori grada". Izlagala je svoje radove i izvedene objekte na više grupnih i smostalnih izložbi u zemlji i inostranstvu.

Aktuelni radovi

2005 Projekat rekonstrukcije i reorganizacije podruma
vina, Senjak, Beograd

2004 Glavna ulica u trgu u Despotovcu

2003 Stambeno-poslovni objekat u Takovskoj 20,
Beograd

2000 Obdanište "Sunčica", Beograd

1999 Trg ispred Opštine Zvezdara

doc.arh. Aleksandru Vuja

Osnovne studije završio na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. Zaposlen na Departmanu za arhitekturu, na predmetima Studio projekat i Teorija projekta. Prethodno radio u birou Savski venac projekt. Član autorskih grupa MACHIN_A studio i DVA: STUDIO Đurić and Vuja Architects. Autor više projekata i konkursnih radova. Izlagao na nekoliko izložbi.

Aktuelni radovi

- 2005 Bussines center – Autokomanda, Beograd
- 2005 Banja Vrujci urbanistički plan
- 2005 Multifunkcionalni centar Blok 20, Novi Beograd
- 2005 Rečni putnički terminal, Beograd
- 2004 Blok 20, Senjak, Beograd

Doc. mr Jelena Živković

Rođena u Beogradu. Diplomirala i magistrirala na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu, na kom radi od 1995. Bavi se istraživanjem u oblasti planiranja i projektovanja otvorenih i rekreativnih prostora, ekološkog urbanog dizajna, prostora za turizam, umetnosti u javnim gradskim prostorima, planiranja i projektovanja gradskih rečnih priobalja. Dobitnik više nacionalnih i internacionalnih nagrada, aktivni učesnik referentnih naučnih i stručnih skupova, autor je više planova i projekata, samostalnih i grupnih izložbi, kao i ko-rukovodilac Public Art Public Space. Ima više publikacija čija su poglavlja objavljena u monografijama u izdanju Arhitektonskog fakultata, za period 2003–2006. godine.

Aktuelni radovi

- 2006 Rekreacija i turizam: generalni urbanistički planovi: Loznica, Požarevac, Lazarevac, prostorni planovi: Loznica, Surdulica–Vlasina, planovi generalne regulacije naselja u Nacionalnom parku Tara, planovi detaljne regulacije na nekoliko lokacija u Beogradu
- 2006 Gradske rečne obale: ekološki značaj i rekreativna funkcija

Prof. engl. jezika, dr Gordana Vuković Nikolić

Rođena u Sarajevu. Diplomirala, magistrirala i doktorirala na Filološkom fakultetu u Beogradu. Ranije radila je kao prevodilac, upravnik biblioteke, lektor i tehnički urednik u izdavačkoj delatnosti na Veterinarskom institutu i Elektrotehničkom institutu "Nikola Tesla". Takođe, radi kao nastavnik engleskog jezika na svim nivoima obrazovanja od gimnazije, preko profesionalnih kurseva i viših škola, do fakulteta. 1998. boravi u SAD-u, kao honorary fellow, na Katedri za lingvistiku Državnog univerziteta Minesote, Mineapolis, SAD. Od 2001. godine radi na Arhitektonskom fakultetu kao predavač i viši predavač za engleski jezik gde je uvela novi sistem nastave i učenja profesionalnog engleskog jezika u arhitekturi sa programom orijentisanom prema studentu. Autor je više udžbenika .

Aktuelni radovi

- 2006 Udžbenici za engleski i ruski jezik, Skup stavista na Filološkom fakultetu
- 2004 Nastava stranog jezika struke na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu. ELLSII 75. Međunarodna konferencija na Filološkom fakultetu
- 2003 Les principes de l' enseignement des langues etran geres a la faculte d' architecture, Medjunarodna konferencija arhitektonskih fakulteta REA, Sofija

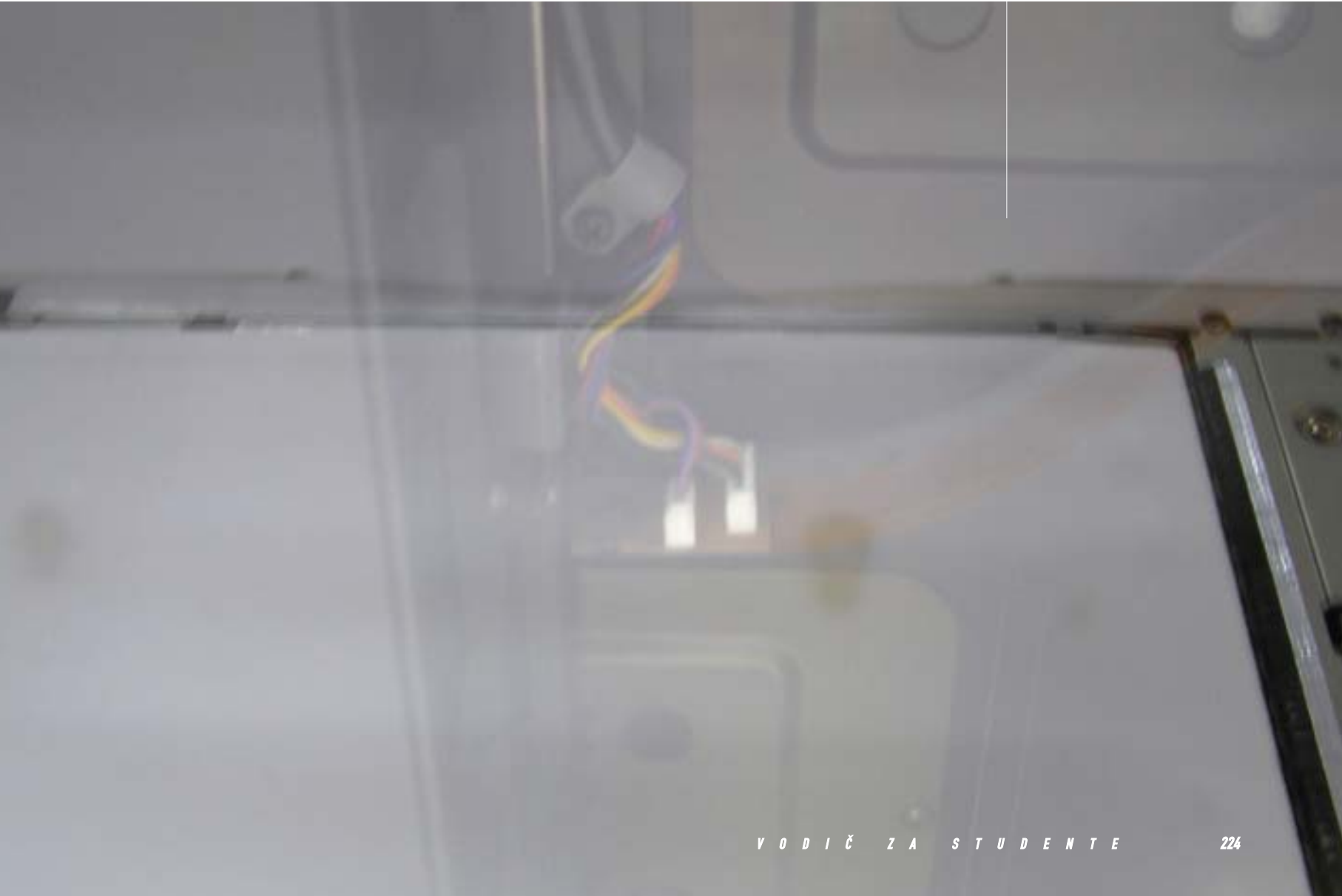

VODIČ ZA STUDENTE

VODIČ ZA STUDENTE

Sve najvažnije informacije studenti mogu dobiti na www adresi Fakulteta: **www.arh.bg.ac.yu**

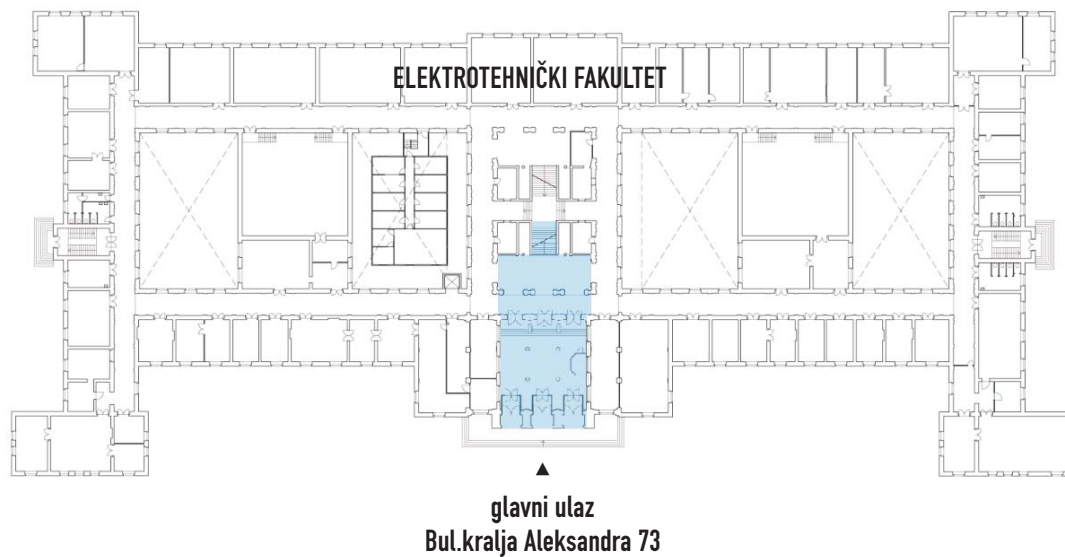
Opšte informacije o režimu studija, rasporedu časova i ispita istaknute su na oglasnim tablama za studente /kod ulaza u Amfiteatar/ i ispred Studentske službe.

Studenti moraju prijaviti bolovanje Studentskoj službi najkasnije tri radna dana nakon početka bolovanja /lično, posredno ili na telefon 011 3370 - 199/.

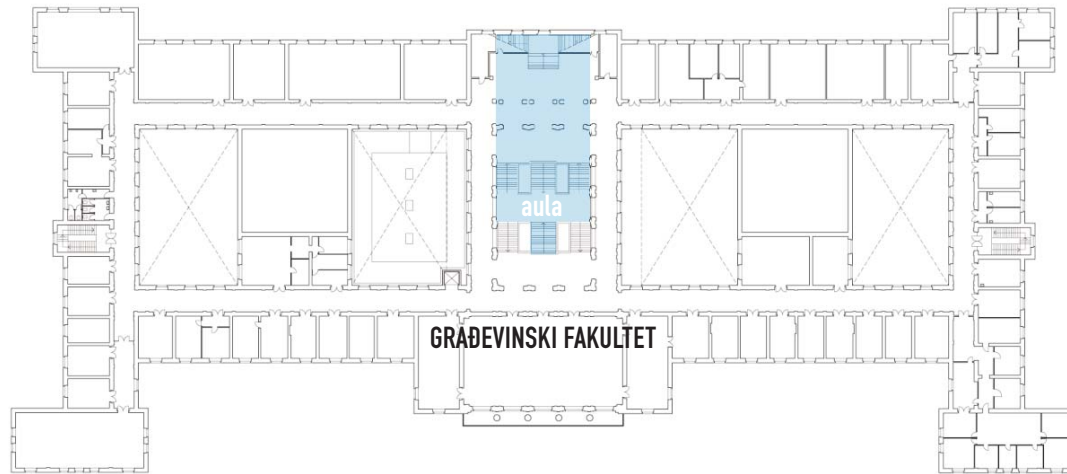
Posebna prava i obaveze studenata detaljno su opisana u tekstu Statuta fakulteta, koji je dostupan na www strani.

Student koji ima problem u praćenju nastave treba da se obrati predmetnom nastavniku u terminu konsultacija, ili predstavniku studenata u Veću godine.

ZGRADA TEHNIČKIH FAKULTETA - PRIZEMLJE

ZGRADA TEHNIČKIH FAKULTETA – PRVI SPRAT

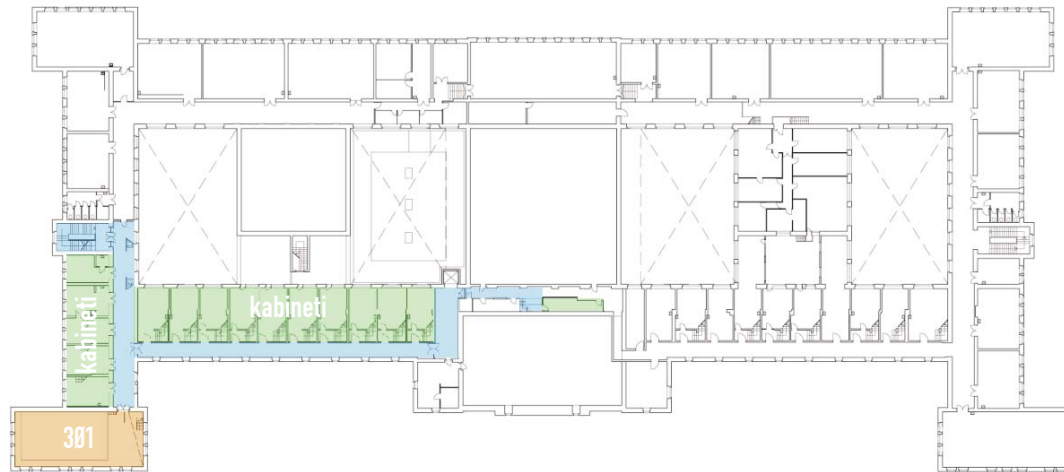

ZGRADA TEHNIČKIH FAKULTETA – DRUGI SPRAT

ZGRADA TEHNIČKIH FAKULTETA – TREĆI SPRAT

APPENDIX

prvi semestar: modul 2 / uvod u projektovanje

...upoznavanje sa pojmovima arhitektonskog prostora i oblika, sa načelima organizovanja i oblikovanja prostora u arhitekturi...

...povezivanjem sa kursevima iz vizuelnih komunikacija studentima je omogućeno da istovremeno ovladaju osnovnim likovnim elementima,

načinima grafičke prezentacije i razvijanja prostornog mišljenja u perspektivi, koji su im neophodni za rad na projektu...

prvi zadatak: plaža

2. nedelja

prostor i oblik / maketa imaginarnog prostora - zidovi

likovni elementi / linije

vizuelna istraživanja / linearni crtež osnove makete

3. nedelja

prostor i oblik / maketa nadstrešnice

likovni elementi / odnos oblika i linije

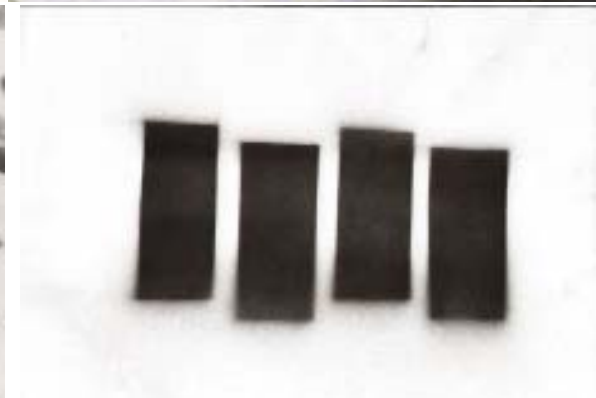
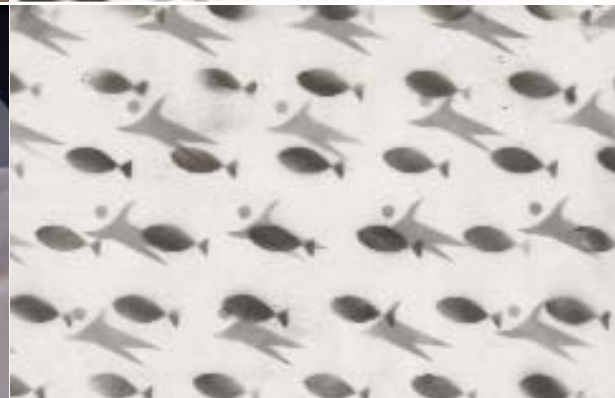
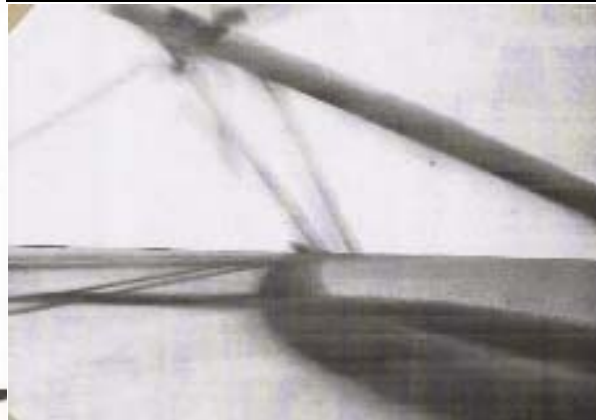
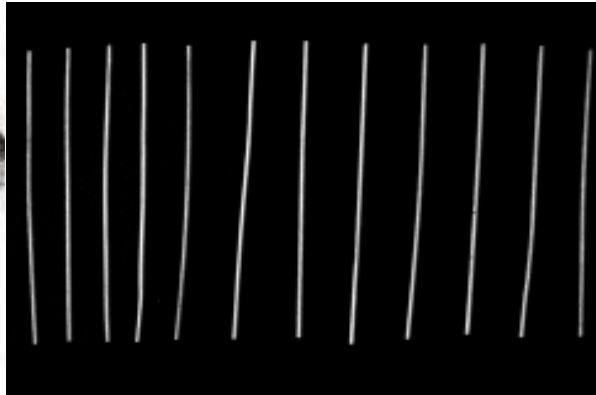
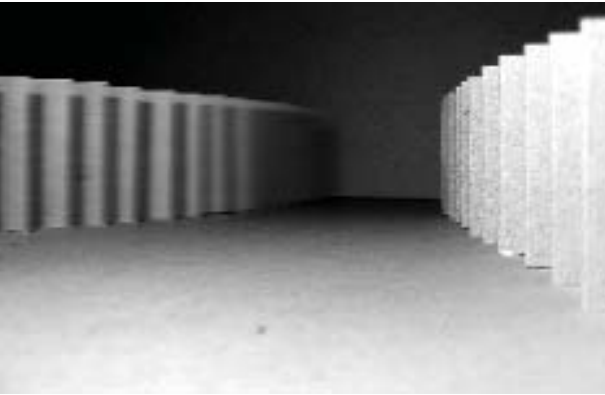
vizuelna istraživanja / linearni i površinski geometrijski crtež

4. i 5. nedelja

prostor i oblik / projekat javne plaže

likovni elementi / ritam

vizuelna istraživanja / osnova i izgled javne plaže

drugi zadatak: sklonište za prijatelja

6. i 7. nedelja

prostor i oblik / profil prijatelja, maketa podzemnog skloništa

likovni elementi / crtež-valer

vizuelna istraživanja / osnova i presek skloništa

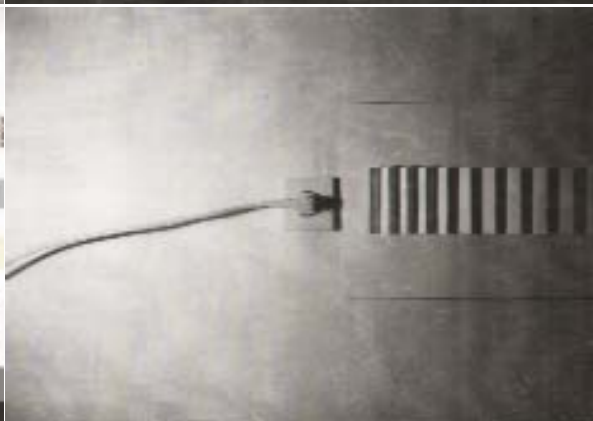
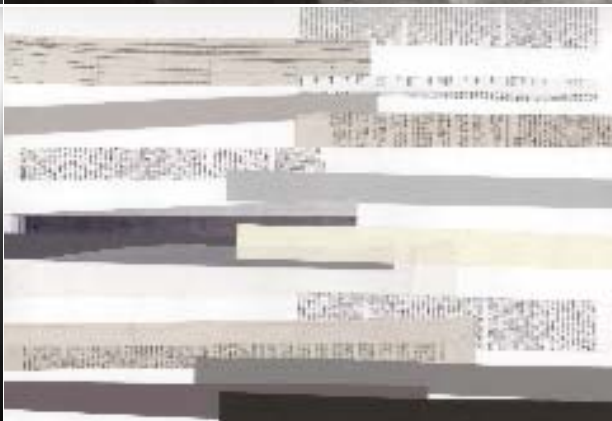
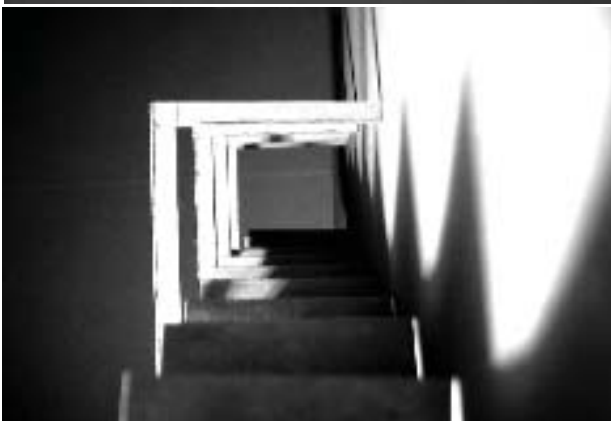
8. i 9. nedelja

prostor i oblik / maketa nadzemnog skloništa

likovni elementi / kolaž - reljef, strukture površi - materijali

vizuelna istraživanja / osnova i presek skloništa

treći zadatak: nadogradnja

10, 11, 12, 13. i 14. nedelja

prostor i oblik / projekat nadogradnje apstraktnog objekta

likovni elementi / komplementarni hromatski ključ

vizuelna istraživanja / osnova i presek, aksonometrija makete nadogradnje

INDEX

INDEX TEKSTOVA

- 13-17 / priredio Marko Savić na osnovu monografije *Visokoškolska nastava arhitekture u Srbiji 1846-1971* / AF, 1996.
19-45 / Marko Savić
47 / prof. Zoran Lazović
48-52 / Marko Savić
54-58 / priredio Marko Savić na osnovu tekstova zakonskih i statutarnih akata
60-67 / Marko Savić
73 / Vladimir Lalo Nikolić
74-135 / studijski program / univerzitet u beogradu - arhitektonski fakultet. 2006
141 / Vladimir Lalo Nikolić
142-173 / studijski program / univerzitet u beogradu - arhitektonski fakultet. 2006
179-191 / Marko Savić
193-217 / obradili i lektorisali Ružica Pavlić, Tatjana Stratimirović i Marko Savić
225-238 / iz teksta zadatka Uvod u projektovanje / jesenji semestar 2005/06

INDEX FOTOGRAFIJA:

- 7 / ulaz u zgradu tehničkih fakulteta / N.L.
12 / aula / Z.A.
18 / fronton zgrade tehničkih fakulteta / Z.A.
22 / predavanje Kengo Kuma / Z.A.
24 / radionica AWP / J.M.
28 / studio projekat 2 2005/06 / Z.A.
31 / prostor i oblik 2005/06 / M.M.
32 / diplomski rad 2005/06 / S.M.
41 / diplomski rad 2005/06 3D model / J.Č.
49 / isto / M.T.
50 / sintezni projekat 3 2004/05 / Z.A.
53 / konkursni projekat / J.M.
55 / studio projekat 1 2005/06 / S.A.
56 / sintezni projekat 3 2004/05 / Z.A.
59 / elementi projektovanja 2005/06 / M.M.
61 / sintezni projekat 3 2005/06 / Z.A.
62 / elementi projektovanja 2005/06 / H.D.
66 / studio projekat 2 2005/06 / Z.A.
72 / biblioteka / Z.A.
76 / elementi projektovanja 2005/06 / J.M.
80 / prostor i oblik 2005/06 / V.M.
86-87 / master studio 1 2006/07 / Z.A.
92 / čitaonica / Z.A.
94-95 / prostor i oblik – odbrana radova 2005/06 / D.E.
98 / kantina / M.Mil.
101 / sintezni projekat 3 2005/06 / Z.A.
103 / čitaonica / Z.A.
114 / medijateka / Z.A.
115 / medijateka / N.L.
123 / studio projekat 2 – odbrana radova 2005/06 / D.E.
125 / hodnik / N.L.
128-129 / čitaonica i biblioteka / N.L.
136 / učionica / Z.A.
137 / aula / Z.L.
140 / atrijum / N.L.
146 / sintezni projekat 3 – teren 2005/06 / Z.A.
154 / studijsko putovanje Berlin 2006 / V.M.
156 / radionica blok 20 / Z.L.
160 / kongres studenata arhitekture ex yu, 2006 / M.L.
168-169 / studijsko putovanje Berlin 2006 / V.M.
174 / bulevar kralja aleksandra / Z.A.
175 / radionica AWP / J.M.
178 / protivpožarno stepenište / Z.A.
180 / zgrada tehničkih fakulteta / N.L.
182 / biblioteka / Z.A.
184 / prostor za rad nastavnika / Z.A.
186 / kantina / M.L.
188 / skriptarnica / N.L.
190 / hodnik / Z.A.
192 / kongres studenata arhitekture ex yu, 2006 / M.L.
194 / tempus – studijsko putovanje / M.S.
201 / isto
206 / kantina / T.S.
218-219 / s leva, gore : a.krstić / a.stupar / d.miletić /
b.petrović / b.mitrović / d.stamenović / m.mladenović / s.rogan
/ t.škulić / v.lojanica / v.mako / v.milenković
s leva, dole : d.bazik / d.vasiljević-tomić / i.kucina / l.đokić /
lj.blagojević / m.savić / v.đokić / ž.tekić / z.lazović / m.bajić-
brković / p.arsić / b.stojanović
220-221 / s leva : m.timotijević / m.glišić / k.lalović / v.milić /
n.lazarević-bajec / z.nikezić / m.rakočević / b.žegarac /
i.rašković / a.vuja / a.radivojević / d.miljković
224 / fotokopirnica / N.L.
232 / pred prijemni ispit 2006 / M.S.
235-239 / prostor i oblik – uvod u projektovanje / M.M.

>>

N.L. / Nenad Lužanin
Z.A. / Zoran Abadić
J.M. / Jelena Mitrović
M.M. / Marko Marović
S.M. / Srđan Marlović
J.Č. / Jelena Čečović
M.T. / Marko Todorović
S.A. / Saša Anđelković
H.D. / Hana Drašković
V.M. / Vladimir Milenković
D.E. / Davor Ereš
M.Mil. / Marija Milinković
M.L. / Milica Lopčić
M.S. / Marko Savić
T.S. / Tatjana Stratimirović

CIP- Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
378.14:72(497.11)
378.014.3(497.11)

ARHITEKTONSKI fakultet (Beograd)
Studije po evropskim standardima /
Arhitektonski fakultet, Beograd; /tekstovi
Vladimir Nikolić ... et al.; fotografija
Zoran Abadić /.- Beograd: Arhitektonski
fakultet, 2006 / Batajnica : Dati /.- 243
str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 1.000.

ISBN 86-80095-90-7

ISBN 978-86-80095-90-5

1. Gl. stv. nasl. 2. Nikolić, Vladimir

a) Arhitektonski fakultet /Beograd/ -

Nastava - Organizacija b) Visokoškolsko
obrazovanje - Reforma - Srbija

COBISS.SR-ID 136615180

